

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Τιμάται γρ. άογ. 2.

Τιμάται γρ. άογ. 2.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 9 Φεβρουαρίου 1892.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτική 'Επιθεώρησις.—'Ηρώνας ο Μιμογράφος (κατά Θεόδωρον Ράϊναχ).—Τὸ 'Ημερολόγιον 'Ιουλιανόν καὶ Γρηγοριανόν.—Αἱ γυναῖκες ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Σικάγου.—Ποικίλα.—'Ανά τὴν ἐπὶ τάδε 'Ασίαν (ἐν 'Ερζερούμη).—'Η ἔμπνευσις τοῦ Ζωγράφου (διήγημα).—'Η Δευτέρα Μήτηρ (διήγημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὸ σπουδαιότερον κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην πολιτικὸν γεγονός ἐστὶν ἀναμφερσίτως ἡ ἐν Γαλλίᾳ ἐπελθοῦσα ὑπουργικὴ κρίσις διὰ τῆς παραιτήσεως τοῦ πρωθυπουργοῦ αὐτῆς κ. Φρεσινέ κατόπιν δυσμενοῦς ψηφοφορίας τῆς βουλῆς ἐπὶ προτάσεως περὶ ψήφου ἐμπιστοσύνης, ὑποβληθείσης τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἐταιριῶν καὶ σωματείων νομοσχεδίου. Οὐδεὶς προσεδόκα τοιοῦτον ἀποτέλεσμα τὴν ἐπιούσαν τῆς ἐπαναλήψεως τῶν βουλευτικῶν ἐργασιῶν, αἵτινες τοῦναντίον ἀρκούντως ἵσχυοι προεμνύοντο μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους, τοῦ ἐκπτοήσαντος πολλοὺς μὴ τὸ ὑπουργεῖον πάθῃ ἐπὶ τῇ ἐπιμονῇ τῆς βουλῆς πρὸς εἰσαγωγὴν τροποποιήσεων εἰς τινὰ κεφάλαια, ὑπὸ τῆς Γερουσίας προταθεισῶν· ἀλλ' ἡ ὑπερβολικὴ τοῦ κ. Φρεσινέ συμπάθεια πρὸς τὸν συνάδελφον Κωνσταντίνον, πρὸς ὃν ἀλληλέγγυος ἐκκρύχθη κατὰ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ κ. Λώρ, ἐπέδρασε φαίνεται λίαν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἀντιπροσώπων, οἵτινες, δραττόμενοι τῆς συζητήσεως τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου, τοῦ ἔχοντος πολλὰ τὰ ἀντιφατικὰ ἄρθρα καὶ τοῦ κατακριθέντος καὶ ὑπ' αὐτῶν ἔτι τῶν κυβερνητικῶν ὀργάνων, ἀπετέλεσαν ἰσχυρὰν πλειονοψηφίαν καὶ ἀνέτρεψαν οὕτω τὸ ὑπουργεῖον Φρεσινέ, καίτοι ἠδύναντο νὰ παραιτηθῶσι μόνοι οἱ τὸ νομοσχέδιον συντάξαντες ὑπουργοὶ καὶ νὰ περισώθῃ τὸ λοιπὸν ὑπουργεῖον Φρεσινέ. Τὸ γεγονός τοῦτο λυπεῖ λίαν τοὺς φίλους τῆς Γαλλίας, βλέποντας αὐτὴν ἐπανερχομένην εἰς τὸ κοινοβουλευτικὸν χάος συνεπείᾳ μικροφιλοτιμιῶν, καθ' ἣν ὥραν ἡ ἐν Εὐρώπῃ ἐκκρεμῆς τῶν πραγμάτων κατάστασις καὶ αἱ ἀπανταχοῦ τῆς Δύσεως διεξαγόμεναι πολεμικαὶ παρασκευαὶ ἐπέβαλον τοῖς ἐν Γαλλίᾳ μείζονα σύνταξιν περὶ τὸ ὑπουργεῖον Φρεσινέ,

τὸ τσαύτας παρασχὸν ὑπηρεσίας τῇ χώρᾳ ὑπὸ τε τὴν ἐποψὴν τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς καὶ ὑπὸ τὴν τῆς ἐξωτερικῆς. Καὶ ἀληθῶς τὸ ὑπουργεῖον Φρεσινέ, ἀνελθὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῇ 17 μαρτίου 1890, πολλὰ κατὰ τὴν μακρὰν αὐτοῦ σχετικῶς διαμονὴν ἐν τοῖς πράγμασιν ἐπέτελεσε· καὶ ἔνθεν μὲν κατεπολέμησε τελεσφόρως τὸν βουλανζερισμόν καὶ ἀπῆλλαττε τὴν χώραν ἀπὸ τοῦ φοβεροῦ τούτου ἐφιάλτου, ἔνθεν δὲ ἐπαγίου ἐν τῇ ρωσικῇ πρωτεύουσῃ τὴν γαλλορωσικὴν φιλίαν καὶ σύμπνοιαν, τὴν μεγάλως συνταράξασαν τὰ κύκλα τῶν ἐν ταῖς πρωτεύουσαις τῶν τριῶν συμμάχων. Ταῦτοχρόνως ὁ κ. Φρεσινέ, ὡς ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, πολλὰς εἰσήγε μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν στρατὸν, ἐπεθεώρει τὰ κατὰ τὰ ἀνατολικά τῆς Γαλλίας ὀχυρώματα, ἐνίσχυε τὸ ἐν Νικαίᾳ ἀμυντικὸν σύστημα, ἐθέσπιζε τὴν ἐκτέλεσιν μικτῶν στρατιωτικῶν γυμνασίων καὶ ἐν γένει τοιαύτας συνετέλει προόδους ἐν τῷ στρατῷ, ὥστε αὐτοὶ οἱ τῆς Γαλλίας πολέμοι ἠναγκάζοντο ν' ἀνομολογήσωσιν ὅτι ὁ τῆς δημοκρατουμένης χώρας στρατὸς προήχθη ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν κρεῖσσον παντὸς ἑτέρου ἐν Εὐρώπῃ καὶ ὅτι ὁ κ. Φρεσινέ, καίπερ πολιτικὸς, πολλῶν τελεσφορώτερον εἰργάσθη τῶν μέχρι τοῦδε ὑπουργῶν τῶν στρατιωτικῶν τῆς Γαλλίας, καίπερ ἐκ τοῦ στρατοῦ εἰλημμένων. Τούτου ἕνεκα δυσἀρέστως πάνυ ἀντιχεῖ ἡ τοῦ κ. Φρεσινέ παραιτήσις πᾶσι τοῖς φίλοις τῇ Γαλλίᾳ διακειμένοις, μάλιστα δὲ τῇ Ἑλλάδι, πρὸς ἣν ὁ γάλλος πρωθυπουργός, ἰδιαιτέραν ἔχων συμπάθειαν, ἐπειράθη πάντοτε νὰ φανῇ εὐμενῆς καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἐμπορικῷ ζήτηματι, καθ' ἅπερ δείκνυται κατωτέρω.

Ἄλλὰ καὶ τὸ ἐμπορικὸν ζήτημα ἐξακολουθεῖ ἔτι ἐπισπώμενον τὴν μερίμναν τῶν κυριωτέρων κύκλων, καίτοι δὲν φέρει πλέον τὸν χαρακτῆρα ὃν ἔφερε κατὰ τὸν παρελθόντα δεκέμβριον καὶ ἰανουάριον, ὅτε σύμπας ὁ πολιτικὸς κόσμος καὶ ἐμπορικὸς ἐστραμμένα εἶχον τὰ βλέμματα πρὸς τὴν γερμανικὴν πρωτεύουσαν καὶ ἐκαραδόκει ὅποια τὰ ἀποτελέσματα τοῦ νέου συνδέσμου τοῦ ἐξυπηρετοῦντος μεγάλως τὰ συμφέροντα τῆς Γερμανίας συνεπείᾳ τῆς πολιτικῆς τοῦ μονάρχου αὐτῆς, ἀναζητήσαντος ἀπανταχοῦ σχεδὸν συμμάχους καὶ ἐπικούρους πρὸς συγκράτησιν τῆς γερμανικῆς ἐπιρροῆς καὶ παγίωσιν τῆς χώρας αὐτοῦ ἐν τῇ χορείᾳ τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Αἱ νῦν ἐμπορικαὶ διαπραγματεύσεις, μερικώτερον φέρουσιν ἰσχυρὰ ἀρορῶσιν εἰς τὰς τελωνειακὰς σχέσεις τῆς Ἑλβετίας μετὰ τῆς Ἰταλίας καὶ τὰς τῆς Γαλλίας μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Αἱ πρῶται αὐτῶν μικροῦ δεῖν ἀπετίγγανον

συνεπεία τῆς ἀγερῶχου πολιτικῆς τῶν περὶ τὸν βασιλέα Οὐμβέρτον, ζητούντων τὰ πάντα ὑπὲρ ἑαυτῶν, ὡσεὶ ἀπέναντι τοῦ ἰταλικῆ βασιλείου εὐρίσκειτο λαὸς τῆς Ἀβυσσινίας, καὶ ἥκιστα ἐννοούντων νὰ παρεκκλίνωσι τῶν ἀρχικῶν αὐτῶν ἀξιώσεων· ἢ κυβερνήσεις τῆς ὁμοσπονδου χώρας, ἡτις οὐδέποτε τὸ ὄμμα ἤθελε στρέφει πρὸς τὴν Ρώμην, ἐὰν μὴ ἡ Γαλλία ἐφαίνετο τοσοῦτον ὀπαδὸς τοῦ προστατευτικῆ συστήματος, ἀνδρικῶς φερομένη ὑπέδειξε τὸ ἀγερῶχον τῶν προτάσεων τῶν ἰταλῶν ἐν Βέρνῃ ἀντιπροσώπων καὶ ἠξίωσε τὴν τροποποίησιν αὐτῶν, οὕτω δ' ἡ τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου, εὐρεθείσα ἐν δυσχερεὶ θέσει συνεπεία τῆς μετὰ τῶν συμμάχων ἐμπορικῆς συμφωνίας τῆς μικρῆς δημοκρατίας, ἐνθεν μὲν ἀναγκαῖον ἔκρινε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀρχικῶν προτάσεων αὐτῆς ἀξίωσιν τῆς Ἐλβετίας, ἐνθεν δὲ ὁ πρωθυπουργὸς μαρκήσιος Ρουδίνης ἠναγκάζετο νὰ προβῆ εἰς σημαντικὰς διπλώσεις ἐν τῇ γερουσίᾳ καὶ ν' ἀναιρέσῃ ἐν μέρει ὅσα ἐν τῇ βουλῇ εἶπεν· ἐν ταύτῃ ἐκήρυξεν ὅτι αἱ μετὰ τῆς δημοκρατουμένης κυβερνήσεως ἐμπορικαὶ διαπραγματεύσεις ἐν δυσχερῶ διατελοῦσι σημείῳ, ἐν ἐκείνῃ διετάθη ὅτι ἡ Ἐλβετία συνδιαλλακτικῶν ἐμφορεῖται ἰδεῶν καὶ ὅτι ἐπικεῖνται νέαι διαπραγματεύσεις. Τὸ εἰς Ἐλβετίαν εἰσαγόμενον ἐμπόριον τῆς Ἰταλίας δὲν εἶναι ἀσήμαντον· κατὰ τὰς δημοσιευόμενα στατιστικὰς παρὰ τῶν ἀρμοδίων ἐν Ρώμῃ ἀνδρῶν τὰ ἐκ τῆς χερσονήσου εἰς τὴν μικρὰν δημοκρατίαν ἀποστελλόμενα ἐμπορεύματα ἔχουσιν ἀξίαν 200,000,000 φράγκων, ἅπερ κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν ὥραν τοῦ τελωνειακοῦ πρὸς τὴν Γαλλίαν πολέμου τοῦ βασιλείου ἀποτελοῦσιν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ποσὸν καὶ πολλὰς ἀνακουφίζουσιν ἀνάγκας τοῦ δημοσίου ταμείου τῆς Ἰταλίας. Ἡ ἀποψις αὕτη ἀκριβῶς καὶ αἱ δεινὰ συνέπειαι τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐμπορικῶν τοῦ βασιλείου σχέσεων εἰς μόναν τὰς μετὰ τῶν συμμάχων κρατῶν συναλλαγὰς τοσοῦτο τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν διακυβέρνησιν τῶν τοῦ βασιλείου ἐπεσπάσαντο, ὥστε ἀναγκαῖον ἔκρινετο νὰ τροποποιηθῶσιν αἱ ὑπερβολικαὶ ἀξιώσεις τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου ὑπουργοῦ καὶ νὰ ἐξευρεθῇ μέση ὁδὸς πρὸς ἐπανάληψιν τῶν διακοπῶν ἐμπορικῶν διαπραγματεύσεων ἐπὶ νέων βάσεων, πολλὴν νῦν παρεχουσῶν τὴν ἐλπίδα εἰς ἐπίτευξιν εὐαρέστου ἀποτελέσματος.

Σπουδαιότεραι τυγχάνουσιν αἱ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐμπορικαὶ σχέσεις τῆς Γαλλίας, αἰετοτε ἀποφυγούσης τὴν δυσμενῆ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν βασίλειον πολιτείαν καὶ πᾶσαν σχεδὸν καταβαλλούσης προσπάθειαν ὅπως μὴ ἡ Ἑλλάς ἀποδυσπετήσῃ τῶν πρὸς τὴν μεγάλην ἐν Εὐρώπῃ δημοκρατίαν συμπαθειῶν, δι' ὧν αἱ δύο χῶραι ἀδιασφικτως συνεδέθησαν κατὰ τε τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ κατὰ τὸ τελευταῖον, ὅτε καὶ ἡ δημοκρατουμένη Γαλλία ἐνέμενε πιστὴ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Γαλλίας Καρόλου τοῦ Ι', οὗ ἡ κυβερνήσις, ἐκ φιλελευθέρων ἀγομένη ἰδεῶν, ἐπολιτεύετο κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς εἰς τὴν πατροπαράδοτον πολιτικὴν ἐνίῳν μελῶν τῆς Ἱερᾶς συμμαχίας καὶ συνεπήγνε μετ' αὐτῶν τὰς βάσεις τοῦ πολιτικοῦ οἰκοδομήματος τῶν νεωτέρων λαῶν. Οἱ ἐν Παρισίοις, μεθ' ὅλην τὴν προστατευτικὴν αὐτῶν πολιτικὴν, λαβόντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κυβερνήσις τοῦ βασιλέως Γεωργίου ἐφήρμοσεν ἐν ταῖς πρὸς τὴν Γαλλίαν ἐμπορικαῖς σχέσεσι τὸν ὅρον τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου κράτους, ἔγνωσαν τὸ αὐτὸ νὰ ἐφαρμόσωσι καὶ οὗτοι πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἄχρις ὧν ὀριστικὴ ληφθῆ ἀπόφασις περὶ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν δύο χωρῶν.

Τὸ πρῶγμα εὐαρέστως ἀντηχῆσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἅπαξ ἔτι ὑπεξέκαυσε τὸν ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας ζῆλον τῶν ἐν τῷ μικρῷ βασιλείῳ καὶ συνεδαύλισε τὸ αἶσθημα τοῦ ἀποφυγεῖν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ διαταράξῃ τὴν ἐπὶ τοιούτων βάσεων καθεστηκυῖαν ἑλληνογαλλικὴν φιλίαν. Καὶ ἀληθῶς αἱ ἐνεστῶσαι περιστάσεις ἐπιβάλλουσιν οἰκονομικῶς τε καὶ πολιτικῶς τὴν διατήρησιν φιλικῶν καὶ στενῶν σχέσεων Γαλλίας καὶ Ἑλλάδος· οἰκονομικῶς μὲν τὰ προϊόντα τῶν συμμάχων κρατῶν καταναλώσαντα τὰς ἀγορὰς Ἑλλάδος τε καὶ λοιπῆς Ἀνατολῆς συνεπάγοντες τὴν ἀνάγκην τοῦ καταπολεμῆσαι τὴν περαιτέρω ἐξάπλωσιν τοῦ ἐμπορίου Γερμανίας καὶ Αὐστροουγγαρίας, ὅπερ διὰ τὸ εὖνον αὐτοῦ μέγαν προβάλλει ἀντιπερισπασμὸν κατὰ τοῦ γαλλικοῦ, καίπερ πολλῶ προτιμότερον διὰ τὸ στερεὸν αὐτοῦ, τὸ εὐρέως ἀντικαθιστῶν τὸ εὖνον τοῦ αὐστρογερμανικοῦ ἐμπορίου· πολιτικῶς δὲ τὰ μέγιστα συμφέρει τῇ κυβερνήσει τῆς δημοκρατίας νὰ διατηρῆ στενὰς φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἑλλάδος συνεπεία τοῦ τοσοῦτον ἀνακινουμένου ζητήματος τῆς ἰσορροπίας ἐν τῇ ἐντὸς τῶν ἡρακλείων σπηλῶν θαλάσῃ, καὶ τῆς ὑπερόχου θέσεως τῆς μεγάλης Βρετανίας, ἣν καὶ ὑπ' ὄψιν λαμβάνων ὁ διορατικώτατος τσάρος ἐνετείλατο τῷ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργῷ αὐτοῦ ὅπως αἱ ἐν τῇ θαλάσῃ ταύτῃ ρωσικαὶ ναυτικαὶ μοῖραι συμπλέωσι ταῖς γαλλικαῖς.

ὑπὸ τὴν ἐποψιν δὲ τῶν κατὰ τόπους κυριωτέρων ζητημάτων κατατακτέον ἐν τοῖς πρώτοις τὴν ἐν Γερμανίᾳ ἐσωτερικὴν κατάστασιν, τὴν τοσοῦτο βαθμυδὸν δεινυμένην, ὥστε ὁ αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος, ὁ κηρύξας ὅτι ὑπέρτατος νόμος ἡ θέλησις αὐτοῦ τυγχάνει, ἐπανειλημμένας λαμβάνει συνεντεύξεις μετὰ τῶν ὑπουργῶν αὐτοῦ μεθ' ὧν συσκέπτεται περὶ τῶν διαφόρων προβλημάτων, τῶν δικαίως ἀπασχολούντων τὴν μερίμναν τῶν συμβούλων τοῦ γερμανοῦ μονάρχου. Ἀπὸ τῆς ἀνιδρύσεως τῆς αὐτοκρατορίας τῶν Χοχεντσόλερν ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ἐν Σεδὸν καταπεσοῦσης ναπολεοντείου σπανίως ἡ ἐσωτερικὴ ἐν Γερμανίᾳ κατάστασις τοσοῦτο δεινὸν προσέλαβε χαρακτῆρα καὶ ἐξηνάγκασε τοὺς διευθύνοντας τὰ τῆς χώρας νὰ σκέπτονται περὶ ἀναθεσπίσεως ἀνακληθέντων νόμων· ἐνθεν μὲν τὸ περὶ σχολῶν νομοσχέδιον δεινὴν συνεδαύλισε τὴν πάλιν τῶν καθολικῶν πρὸς τοὺς φιλελευθέρους, ἐξωργισμένους λίαν ἐπὶ τῷ παρὰ τοῦ κόμπος Καρπίθῃ χαρακτηρισμῷ αὐτῶν ὡς ἀθέων καὶ ζητούντας ἀντεκδίκισιν ἐν τοῖς περὶ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ νομοσχεδίοις, ἐνθεν δὲ αἱ ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τοῦ 14 στρατιωτικοῦ σώματος, τοῦ πρίγκιπος τῆς Σαξωνίας, ἀποκαλυφθεῖσαι ἐν τῷ στρατῷ ἀσχημιαὶ ἢ διετραγωδουμένη βάνανσος διαγωγὴ τῶν ἀξιοματικῶν πρὸς τοὺς ἀπλοῦς στρατιώτας, σφόδρα δυσχερῆσαν τῷ λαῷ, βλέποντι τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς τοιαύτην περιαιγόμενα θέσιν, καὶ σπουδαῖαι διμυεῖθησαν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ συζητήσεις, ὧν μετέσχε καὶ αὐτὸς ὁ ἀρχιγραμματεὺς, ὁ ἀποπειραθεὶς νὰ συγκαλύψῃ ἐν μέρει τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ ἀνομολογήσας τὴν ἀλήθειαν τῶν ὑπὸ τὸν πρίγκιπα τῆς Σαξωνίας ἐκτιθεμένων. Τὸ σπουδαιότερον ὅμως πάντων τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Γερμανίας ζητημάτων εἶναι τὸ τῶν σοσιῶλιστῶν, οἵτινες ἐπωφελοῦμενοι τὴν ἐκ τῶν εἰρημένων δύο ζητημάτων ἀπορρέουσαν δυσαρέσκειαν τοῦ λαοῦ, μετέρχονται πολιτείαν, ὁμοίαν πρὸς τὴν προκαλέσαντα τὴν κατ' αὐτῶν ἄλλοτε μὴνιν τοῦ πρώην ἀρχιγραμματέως, τοῦ θεσπίσαντος τοὺς ἐναντίον τοῦ κόμματος τούτου αὐστηροὺς νόμους. Αἱ περὶ αὐτοῦ συζητήσεις ἤρξαντο προσλαμβάνου-

σαι δριμύν ἄμα καὶ σοβαρὸν χαρακτῆρα, ὡς εἰκάζεται ἐκ τῆς γλώσσης τῶν θερμότερων σοσιαλιστῶν ἀρχηγῶν τῶν καταδικνύοντων ὅτι παρήλθον οἱ χρόνοι, καθ' οὓς ἀτιμωρητὴ ἐθεσπίζοντο τὰ κατ' αὐτῶν μέτρα καὶ περιεστέλλετο ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία, δικαίως δὲ δύναται νὰ παραβληθῆ οὕτως ἡ ἐν Γερμανίᾳ ἐσωτερικὴ κατάστασις πρὸς τὴν ἐν Αὐστρίᾳ, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι ἐν ταύτῃ τοὺς ἐν ἐκείνῃ κομματικοὺς λόγους ἀντικαθίστησιν εὐρέως τὸ φυλετικὸν αἰσθημα, τὸ τοσοῦτο καὶ αὐτῆς συνταράσσον τὰ κύκλα τῶν ἐν Βιέννῃ καὶ Πέστη, ὥστε αἱ ἐφημερίδες ἤρξαντο πληροῦμεναι ὀπλώσεων καὶ προκηρύξεων, πολλῶν ἐμποιοῦσῶν τὴν ἐντύπωσιν καὶ ἐμβαλλουσῶν εἰς μεγάλῃν ἀνησυχίαν τοὺς περὶ τὸν αὐτοκράτορα Φραγκίσκον Ἰωσήφ.

Καὶ ὄντως τὰ ἐν Αὐстроουγγαρίᾳ ἐσωτερικὰ ἐπισκιάζονται λίαν διὰ τῆς ἐξάψεως τοῦ αἰσθήματος τούτου, τῆς ἐμβαλλούσης εἰς μεγάλῃν ὑπόνοιαν τὸν κόμπα Τάαφφε, ὅστις ἀναγκάζεται ἐπανειλημμένως νὰ λαμβάνῃ συνεντεύξεις μετὰ τῶν διαπρεπεστέρων ἡγετῶν τῶν φίλα τῇ κυβερνήσει ἐχόντων κομμάτων καὶ νὰ συσκέπτηται ὁποῖα τὰ ληπτέα μέτρα πρὸς πρόληψιν τῶν ἐκ τοῦ ὀσημέραι ἐξαπτομένου φυλετικοῦ αἰσθήματος προκυπτόντων δεινῶν. Τσέχοι, Ρουθῆνοι, Κροάται, κοινὸν σχεδὸν ἐκήρυξαν ἀγῶνα κατὰ τοῦ γερμανικοῦ στοιχείου καὶ ἀξιοῦσι ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς μεγάλης τούτου ἐπιρροῆς καὶ νὰ τύχῃσι τῶν προνομίων, ἅπερ ἔχον τὸ στοιχεῖον τοῦτο κρατεῖ πάντα τὰ λοιπὰ ἐν ὑποδεεστέρῃ θέσει καὶ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς κυβερνήσεως ψηφίζει νομοσχέδια, ἀπάδοντα πρὸς τὰ συμφέροντα τῶν μὴ γερμανικῶν στοιχείων. Ἄλλ' εἰς τὴν ἐξαψὶν ταύτην τοῦ φυλετικοῦ αἰσθήματος συμβάλλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ μετὰ τῆς Γερμανίας συμμαχία, ἡ συνεπαγομένη τὴν ἐχθρὰν τῆς μεγάλης σλαβικῆς δυνάμεως, μεθ' ἧς οἱ πλείονες τῶν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῶν Ἀψβούργων λαοὶ συνδέονται στενῶς διὰ τοῦ ὁμοφύλου καὶ τοῦ ὁμοθρήσκου. Τοῦτο πληρέστατα τεκμηριοῦται ἐκ σημαντικῶν καὶ σπουδαίων δηλώσεων σημειούντων βουλευτῶν, ἀναφανδὸν κηρυττόντων τὴν πρὸς τὴν μεγάλῃν τοῦ Βορρᾶ δύναμιν φιλίαν καὶ κατακρινόντων σφόδρα τὸν μετὰ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας σύνδεσμον, ὅστις χαρακτηρίζεται ὡς λίαν ἐπιβλαβῆς τῇ Αὐстроουγγαρίᾳ, ὡς ἐπιβάλλων ταύτῃ ὑπερόγκους θυσίας ἀνευ τινὸς ἀνάγκης, ὡς προκαλῶν τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῆς Ρωσίας, καίπερ πάντοτε προθύμους φανείσκει νὰ προσδράμῃ τῇ μοναρχίᾳ ἐν κρισίμοις περιστάσεσιν. Ἐν τῇ βιενναίᾳ βουλῇ τῶν ἀντιπροσώπων π. χ., συζητουμένου τοῦ νομοσχεδίου τῆς ἀπὸ Στανισλάου εἰς Βορενιέκαν σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ὁ τσέχος κ. Βασάτης σφόδρὸν ἀπήγγειλε κατὰ τῆς κυβερνήσεως φιλιππικὸν καὶ ἐπειράθη ν' ἀποτρέψῃ τὴν πλειονοψηφίαν ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου. Ἡ κυβερνήσις, εἶπεν ὁ ρήτωρ, ἐκτίθησιν ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει ὅτι ἡ κατασκευὴ τῆς σιδηροδρομικῆς ταύτης γραμμῆς ὡς μεγάλῃ ἐπιβάλλεται ἀνάγκῃ τῇ μοναρχίᾳ, ἅτε στερουμένη σιδηροδρόμου ἐνοῦντος τὰς ἐν τῇ ἀνατολικῇ Γαλικίᾳ γραμμὰς μετὰ τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ. Ἐὰν ἡ αἰτιολογία αὕτη ἦτο δικαία καὶ ὀρθή, τότε τῇ Οὐγγαρίᾳ ἐπεβάλλετο τὸ καθῆκον τοῦ συνενῶσαι τὰς σιδηροδρομικὰς αὐτῆς γραμμὰς μετὰ τῶν ἐν Γαλικίᾳ. Οὐδεὶς οἰκονομικὸς λόγος τὴν κατασκευὴν τῆς εἰρημένης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἐπιβάλλει, ἥτις τοσοῦτον ἄγονος εἰς προσόδους ἔσται, ὥστε αὐταὶ οὐδὲ κἂν εἰς κάλυψιν τῶν δαπανῶν θὰ ἐπαρκῶσι. Τὸ ἐλαττήριον ἐπομένως τοῦ σχεδίου ἀνευρίσκειται μᾶλλον ἐν τῇ ταχείᾳ

μεταφορᾷ στρατευμάτων εἰς τὰ ρωσικὰ μεθόρια καὶ ὑπαγορεύεται ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τοῦ μετὰ τῆς Γερμανίας συνδέσμου τῆς Αὐстроουγγαρίας. Ὁ ρήτωρ ὑπὸ τοιαύτην ἐξακολουθῶν ἔννοιαν κατακρίνει καὶ τὰ κατὰ μῆκος τῶν τῆς Γαλικίας μεθούριων ἀνεγερθέντα διὰ τὰς φρουρὰς παραπήγματα καὶ ὄχυρώματα καὶ, τὸν ἀγῶνα τῆς Ρωσίας ὑπεραμυνόμενος, προστίθησιν ὅτι αὕτη οὐδὲν κακὸν βυσοδομεῖ κατὰ τῆς Αὐстроουγγαρίας πρὸς ἣν ταχεῖς προσήλθον ἐπίκουροι οἱ ρωσικοὶ στρατοὶ τῷ 1849 καὶ ἔσωσαν τὴν τε Αὐστρίαν καὶ τὴν δυναστείαν αὐτῆς. Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Βασάτη, τεκμηριοῦντες τὸ ὑπὲρ τῆς Ρωσίας κρατοῦν ρεῦμα ἐν σπουδαίοις κύκλοις τῆς μοναρχίας ἀποτελοῦσι σοβαρὰν συμβουλὴν πρὸς τοὺς συμβούλους τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτοῖς τὸ καθῆκον τοῦ σκεφθῆναι τίνι τρόπῳ δύναται νὰ συμφιλιωθῶσι πρὸς τὸ ἀνακτοβοῦλιον Πετροπόλεως καὶ νὰ λυτρωθῶσιν ἀπὸ τῶν δεινῶν συνεπειῶν, ἃς συνεπάγεται τῷ μεγάλῳ ψηφιδωτῷ κράτει ἡ ἀπὸ τοῦ 1879 κρατούσα καὶ ἐφεξῆς παγιωθείσα φιλογερμανικὴ πολιτικὴ.

Τὸ ἀγγλικὸν κοινοβούλιον ἐν πλήρει διατελοῦν ἐργασίᾳ συνεσκέψατο περὶ τῆς εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπαντήσεως, τῆς προκαλεσάσης ἐν τῇ κάτω βουλῇ σπουδαίας καὶ σοβαρᾶς συζητήσεως περὶ διαφόρων ζητημάτων, ὧν τὸ κυριώτερον ὑπῆρξε τὸ αἰγυπτιακὸν καὶ τὸ ἰρλανδικόν. Πολλοὶ τῶν ἡγετῶν τοῦ φιλελευθέρου γλαδστωνικοῦ κόμματος ἠξίωσαν ὅπως ἡ κυβερνήσις ἐκτελέσῃ ἃς ἔδωκε πανδήμιους ὑποσχέσεις περὶ ἀνακλίσεως τῶν ἐκπατρισθέντων στρατιωτῶν ἄμα τῇ ἐπανόδῳ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς τάξεως· ἀλλ' οἱ κυβερνητικοὶ ρήτορες ἀνταπῆντησαν ὅσα ἄλλοτε διετάθησαν, καὶ διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν περὶ μερίμνης ὑπὲρ τῆς νειλορρύτου χώρας τετριμμένων ἐπιχειρημάτων, ὧν ἐβριθε καὶ ὁ ἀναγνωσθεὶς βασιλικὸς λόγος, ἠξίωσαν τὴν παράτασιν τοῦ καθεστῶτος, παρὰ τὰς θρυληθείσας φήμας περὶ προθυμίας τοῦ ἀγγλοῦ πρωθυπουργοῦ ὅπως ἄρξηται τῶν περὶ ἀνακλίσεως τῶν στρατιωτῶν διαπραγματεύσεων. Σφοδρότεροι ὑπῆρξαν αἱ περὶ τοῦ ἰρλανδικοῦ ζητήματος συζητήσεις ἔνεκα τῶν ὑποβληθεισῶν πολλῶν προτάσεων, ὧν ἄλλαι μὲν ἀνήγοντο εἰς τὴν ἀμνηστειάν τῶν ἐνεχομένων εἰς τὰς ἐν Ἰρλανδίᾳ ταραχάς, ἄλλαι δὲ εἰς τὴν θέσπισιν νόμου, ἱκανοποιούντος τὰς περὶ αὐτοδιοικήσεως εὐχὰς τῶν κατοίκων τῆς πέραν τοῦ πορθμοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου νήσου. Ἐν πάσαις οὐχ' ἦπτον ταῖς ληφθείσαις ἀποφάσεσιν ἡ κυβερνήσις ἔτυχε τῆς πλειονοψηφίας καίπερ λίαν ἀσθενοῦς. Ἴσως τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ἐπιβλαβὲς τῷ μαρκσιῷ Σαλισβουρῆ, ἐὰν τῶν συζητήσεων μετεῖχεν ὁ γηραιὸς ἡγέτης τῆς φιλελευθέρας ἀντιπολιτεύσεως, ὁ περιποιοῦμενος ἔτι τὴν ὑγίαν αὐτοῦ. Ἄλλ' ἔξω τοῦ κοινοβουλίου ὁ πρωθυπουργὸς τῆς ἀνάσσης διατελεῖ ἐν δυσχερεστέρῃ θέσει ἔνεκα τοῦ συνδουλιζομένου ἐργατικοῦ ζητήματος, τοῦ προσλαμβάνοντος βαθυπὸν μείζονας διαστάσεις καὶ ἐπιβάλλοντος τῷ μαρκσιῷ νὰ μεριμνήσῃ συντόμως περὶ τοῦ πρακτέου ὅπως πρὸς τοσοῦτοις ἄλλοις ζητήμασιν, ἅπερ θὰ βαρύνωσι μεγάλως ἐπὶ τῆς πλάστιγγος τῶν προσεχῶν γενικῶν ἐκλογῶν, ὑπάρχῃ καὶ τὸ ἐργατικόν, τὸ δυνάμενον μεγάλως νὰ βλάψῃ τὸν ἀγῶνα τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος συνεπείᾳ τῆς πολιτείας τοῦ ἡγέτου αὐτοῦ, πειρωμένου νὰ προσελκύσῃται τοὺς ἐργοστασιάρχας καὶ τοὺς κεφαλαιούχους καὶ διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν νὰ ὑπερνικήσῃ τὰ ὑπὸ τῶν ἐργατῶν προβλεπόμενα προσκόμματα.

Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς τῷ ζητήματι τῶν μετὰ τῆς Ἑλβε-

τίας ἐμπορικῶν συνθηκῶν ἔχουσι διαφόρους ἄλλους περισπασμούς· συνεπεία τῆς δεινουμένης οἰκονομικῆς καχεξίας καὶ τῆς ἐπιτεινομένης μίνιος τῶν ἐργατῶν, σφόδρα διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν ἰθυόντων καὶ διοργανούντων ἀπειλητικὰς ἐνόητε διαδιδλώσεις ἐν τοῖς κυριωτέροις κέντροις. Ταύτοχρόνως ἐπῆλθον καὶ αἱ ἀνησυχητικαὶ φῆμαι περὶ τῶν ἐν Ἀβυσσινίᾳ, αἰτινες ἐξηνάγκασαν τὸν μαρκήσιον νὰ προβῆ εἰς οὐχὶ ἀσημάντους δηλώσεις περὶ τῶν διαδοθέντων καὶ νὰ διαψεύσῃ ταῦτα ὀριστικῶς. Οἱ ἐν Ρωσίᾳ ἐξακολουθοῦσι πάντοτε μεριμνῶντες περὶ τῶν ἐν τοῖς δυτικοῖς μεθορίοις στρατιωτικῶν ἐργῶν καὶ συσκεπτόμενοι περὶ τῆς ὅσον οἶόν τε τελεσφόρου καταπολεμήσεως τῆς σιτοδίας διὰ τῆς διανομῆς ἀποχρῶντων ἐράνων εἰς τὰ θύματα. Συνάμα ἡ προσοχὴ τῶν ἐν Πετροπόλει καὶ Μόσχᾳ στρέφεται καὶ περὶ τὴν ἐπικειμένην μετάβασιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ζεύγους εἰς τὴν νότιον Ρωσίαν παρὰ τῷ ἀσθενούντι υἱῷ, μεγάλῳ δουκὶ Γεωργίῳ, τῷ προτιθεμένῳ μετὰ μικρὰν ἔτι διαμονὴν ἐν Κριμαίᾳ ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσάν καὶ νὰ συμβουλευθῇ τοὺς ἐκεῖ ἐξόχους ἰατρούς.

Ἐκ τῶν μικροτέρων δ' ἐν Εὐρώπῃ κρατῶν ἡ μὲν Σουηδία καὶ Νορβηγία κατῳρθώσαν νὰ συνεννοηθῶσι τῇ μεσολαβήσῃ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀντιπροσωπείας, τὸ δὲ Βέλγιον διατελεῖ ἐν μεγάλῃ κινήσει ἐπὶ τῷ ζητήματι τῆς τοῦ συντάγματος ἀναθεωρήσεως, ἡ Ἰσπανία πειράται νὰ καταστείλῃ τὴν ἐπὶ τῇ ἀναίρεσει τῶν ἐν Ξερὲς ταραξιδῶν καὶ ἡ Πορτογαλία διανοεῖται ὁποῖα τὰ ληπτέα μέτρα περὶ βελτιώσεως τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς. Ὑπὸ τὴν ἐποψὴν δὲ τῶν τοῦ Αἴμου κρατῶν ἡ Ρουμανία διήλθε τὰς κοινοβουλευτικὰς ἐκλογὰς ἐν ἡσυχίᾳ, τῶν ἐκλογέων ἀποφηναιμένων ὑπὲρ τῆς συμπολιτεύσεως, ἡ Σερβία συνταράσσεται καὶ πάλιν ἐπὶ τῷ ζητήματι τῆς Ναθαλίας καὶ ἡ Ἑλλάς τέλος διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῶν λόγων, οὓς ἀπήγγειλαν περὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ βασιλείου ὃ τε πρωθυπουργὸς κ. Δηλιγιάννης, ὃ ζητήσας τὴν ἐπιβολὴν νέων δασυῶν καὶ ἐπιτυχῶν αὐτῆς ἐν τέλει διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας καὶ ὃ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἡγέτης κ. Τρικούπης, ὃ ζητήσας ν' ἀνασκευάσῃ τὸν ἀρχηγὸν τῆς κυβερνήσεως καὶ ν' ἀποδείξῃ ἐσφαλμένους τοὺς ὑπολογισμούς αὐτοῦ. Ὁ λόγος τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ μεγάλῃν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν, πολλοὶ δὲ ἐκ τῆς παρατηρηθείσης ἐν τῇ πλειονοψηφίᾳ ἐν ἀρχῇ ἀμφιταλαντεύσεως περὶ τοῦ τελεσφόρου τῶν προτεινομένων μέτρων ἤλπισαν ἐπὶ τάσιν τοῦ ἡγέτου αὐτῆς πρὸς τροποποιοῖσιν ἐνίων τῶν φορολογικῶν αὐτοῦ σχεδίων.

Ἐκ τοῦ Νέου κόσμου ἐν μὲν τῇ μεγάλῃ ἀμερικανικῇ δημοσπονδίᾳ προαλείφονται τὰ πνεύματα ἐπὶ τὴν προσεχῆ ἐκλογὴν τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐπιταχύνονται αἱ προπαρασκευαίαι τῆς ἐν Σικάγῳ ἐκθέσεως, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς χώραις ἐξέλιπον ἐν μέρει οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ καὶ αἱ νέαι κυβερνήσεις ἐν Χιλῇ, ἐν Βραζιλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ μεριμνῶσι νῦν περὶ τῆς βελτιώσεως τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῆς ἐπουλώσεως τῶν ἐπιγενομένων πληγῶν.

ΗΡΩΝΔΑΣ Ο ΜΙΜΟΓΡΑΦΟΣ

ΚΑΤΑ ΘΕΟΔΩΡΟΝ ΡΑ-Ι-ΝΑΧ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ἡ ἀρχὴ τῆς **Προκικλίδος** παρέχει ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὰς **Συρακούσας** τοῦ Θεοκρίτου. Εὐρισκόμεθα παρὰ τινι νεαρῷ γυναικί, ὄνομα Μπτρίχη, ἧς ὁ σύζυγος ἀποδημεῖ εἰς Αἴγυπτον. Κατὰ τοὺς πρώτους στίχους τοῦ ποιήματος κόπτει τὴν θύραν, ἡ Μπτρίχη δὲ, ἣν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ἐν τῷ παρασκηνίῳ, φωνεῖ πρὸς τὴν ὑπηρετρίαν αὐτῆς Θρηΐσσαν νὰ ἴδῃ τίς ὁ ἐπισκέπτης. «Εἶσελθε, λέγει ἡ ὑπηρετρία. Τίς εἶ; Φοβεῖσαι νὰ προχωρήσῃς;» Ἡ ἐπισκέπτρια, γραῦς τις, ἐμφανίζεται καὶ ἀπαγγέλλει τὸ ὄνομα αὐτῆς, Γυλλίς, μήτηρ τῆς Φιλαινίδος, ὅπερ διαβιάζεται τῇ οἰκοδεσποίνῃ. Ἡ Μπτρίχη, ἀκούσασα τὸ ὄνομα τοῦτο, λίαν περιχαρὴς γίνεται. «Γυλλί, φιλάτη Γυλλί! Ἔδραν πρόσφερε, δούλη. Τίς ἀγαθὸς δαίμων ἤγαγέ σε, θεὰν ἐπισκεπτομένην θνητούς! Ἴδου πέμπτον ἦδη μῆνα, Γυλλί, οὐδὲ καθ' ἕνους ἐθεάθης διαβαίνουσα τὸν οὐδὸν τῆς θύρας ταύτης. — Κατοικῶ μακρὰν, ἀποκρίνεται ἡ γραῦς, ἐν ταῖς ὁδοῖς δὲ βυθίζεται τις μέχρι γόνατος εἰς τὸν βόρβορον. Αἱ δυνάμεις μου δὲν ὑπερβαίνουσι πλέον τὰς τοῦ μῦτος (ἢ τῆς μυίας)· διότι ἦδη παρασύρει με τὸ γῆρας καὶ ἡ σκιὰ τοῦ θανάτου περιβάλλει με:

ἐγὼ δὲ θραίνω μῦς ὅσον· τὸ γὰρ γῆρας
ἡμέας καθέλκει χν' σκιὴ παρέδστικεν.

Ἡ ἀγαθὴ Μπτρίχη πειράται νὰ ἐπιχύσῃ βάλσαμον παρηγορίας ἐπὶ τῆς γραίας· ἡ Γυλλίς πάσχει νόσον κοινήν, οὐδὲ μόνη αὐτὴ εἶναι ἡ γηράσκουσα. Ἄλλ' ἡ Γυλλίς διακόπτει αὐτήν. Ἐπὶ πόσον ἔτι χρόνον ἡ Μπτρίχη θὰ καταπονῆ διὰ τῆς χηρείας αὐτῆς τὴν μονίην αὐτῆς κλίνην; Δέκα ἦδη μῆνες παρῆλθον, ἀφ' ὅτου ὁ σύζυγος αὐτῆς Μάνδρις ἀνεχώρησεν, ἔκτοτε δὲ οὐδὲ μία γραμμὴ ἐπιστολῆς αὐτοῦ! Ἐξ ἄπαντος ἐπελάθετο αὐτῆς, ἀπὸ ἄλλης δὲ κύλικος πίνει ἦδη:

ἀλλ' ἐκλέλυσται καὶ πέπωκεν ἐκ καινῆς.

Καὶ δὲν ἐλλείπουσιν ἐν Αἴγυπτῳ αἱ εὐκαιρίαι. (Ἔπεται τότε τὸ προμνημονευθὲν διθυραμβικὸν ἐγκώμιον τῶν καλλονῶν τῆς χώρας ταύτης). Ἀφοῦ δὲ οὕτως ἐξήγειρε τὴν ζηλοτυπίαν τῆς φίλης αὐτῆς, ἡ τιμία μεδίτρια ἀποτίθεται τὸ προσωπεῖον. Ἡ τῆς Μπτρίχης ἐκδίκσις εὐρίσκειται εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς. Διὰ τὴν περιμένη οὕτω προσηλωμένη ἐπὶ τῆς ἔδρας αὐτῆς; Τὸ γῆρας ἐπερχεται, τάχιστα δὲ ἡ καλλονὴ αὐτῆς ἐκμυδενισθῆσεται. Ἄς ἀπολαύσῃ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς τοῦλάχιστον ἡμέρας τῆς εὐτυχίας: «Πλοῖον, ἐπὶ μῆς μόνον ἀγκύρας ἐρειδόμενον, δὲν εἶναι ἐξησφαλισμένον κατὰ τῆς θυέλλης».

νῆς μῆς ἐπ' ἀγκύρας
οὐκ ἀσφαλὴς ὀμοῦσα²).

Ἡ Γυλλίς, μετὰ τινος ἄλλου τετριμμένου ὁμοίου λόγου περὶ τῆς ἀσταθείας τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων, τοῦ αἰθνιδίου τῆς ἐπισκίψεως τοῦ θανάτου κτλ., βεβαιωθείσα ἅπαξ ὅτι οὐδεὶς ὠτακουστέῃ ἀπὸ τῶν θυρῶν, ἐξακολουθεῖ ὧδε:

«Γινώσκεις τὸν Γρύλλον, τὸν υἱὸν τοῦ Πατακίωνος, ἐκεῖνον, ὃς παῖς ἔτι πεντάκις ἔλαβε τὸ ἄθλον ἐν τοῖς Πυθικοῖς ἀγῶσιν, εἴτα δὲ, ὅτε ἡ γενεὴς ἤρξατο φουομένη ἀνὰ τὸν πώγωνά, δις ἐν Κορινθῷ, ὃς δὲ τέλος, ἀνῆρ γενόμενος, δις ἐνίκησεν ἐν πυγμαχίᾳ; Καὶ ὁποῖος πλοῦτος; Συνετὸς δὲ ὡς ἀγαλμα! κηρὸς, ἀναμένων ἐπὶ τὸν τύπον τοῦ ἔρωτος! Οὗτος λοιπὸν κατελήθη ὑπὸ ἔρωτος πρὸς σέ, ἀφ' ὅτου σὲ εἶδεν ἡμέραν τινὰ ἐν τῇ πομπῇ. . . . Ἐκτοτε μῦτα πα φέροι ἐν τῇ καρδίᾳ. Οὔτε ἡμέρας, οὔτε νύκτα ἐξέροχεται πλέον τοῦ οἴκου αὐτοῦ· κλαίει, περιπτύσσεται με

1) Τὸ παρὰ Στωβαίῳ ἀπαντῶν ἀπόσπασμα ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ προκειμένῳ παύρῳ φερομένου μῦς ὅσον φέρει μ υ ἱ ὅσον.

2) Ἡ ἀνάγνωσις αὐτῆς εἶναι πιθανῶς ὀρθότερα τῆς τοῦ κ. Ρούτερ-φορδ, διορθῶντος: «ἐδυστύχησ' ὀμοῦσα».

καὶ ἀποθνήσκει ἐκ τοῦ πρὸς δὲ ἔρωτος. Ἔλεος, τέκνον μου· πάρασχε μοι τοῦτο μόνον τὸ μικρὸν ἁμάρτημα! Ἄφροδίθῃτι τῇ θεᾷ, διότι τὸ γῆρας θά σε καταλάβῃ πρὶν ἢ αἰσθανθῆς αὐτό... Ἡ ἀμοιβὴ σου ἔσται μείζων ἢ ὅτι νομίζεις. Πείσθητι· δὲ ἀγαπᾷ!

Ἐν τῇ μελιτώδει ταύτῃ γλώσσῃ ἀνευρίσκει τις ἀξίαν πρόγονον τῆς Macette τοῦ Ρενιέ (Regnier), τῆς **κολαζομένης γραδῆς** τοῦ Σκάρρωνος καὶ τῶν πολλῶν αὐτῶν ἀπογόνων. Δὲν νομίζει τις κυρίως ὅτι ἀκούει λαλοῦντα τὸν **γέροντα ὑπουργὸν τοῦ Σατανᾶ**, οὗ ἡ Ἀγνή ἀναφέρει ἀπλοϊκῶς τοὺς λόγους εἰς τὸν Ἀρνόλφον (Ecole des femmes, acte II, scène 6):

«Εἶθε, τέκνον μου, νὰ σε εὐλογήσῃ ὁ Θεὸς καὶ νὰ διατηρήσῃ ἐπὶ μακρὸν πάντα τὰ χαρακτηριστικὰ σου! Δὲν σε ἐπλασεν ὄντως ὡραίαν, ἵνα κατὰχρησιν ποιῆσαι τῶν δώρων αὐτοῦ· ὀφείλεις δὲ νὰ γινώσκῃς ὅτι ἔτρωσας καρδίαν τινά, ἥτις ἀναγκάζεται σήμερον νὰ παραπονῆσθῇ ἐπὶ τούτῳ... Ἐν ἐνὶ λόγῳ θνήσκει ὁ τάλας· ἂν δὲ πρέπη, ἐξακολουθεῖ ἡ φιλεὺσπλαγχνος γραφαί, ἵνα ἡ σκληρότης σου ἀρνηθῇ αὐτῷ ἐπικουρίαν τινά, εἶναι δυνατὸν ἐν τὸς δύο ἡμερῶν νὰ ἴδῃς αὐτὸν πίπτοντα νεκρὸν».

Ἄλλ' ἡ χρηστὴ Μητρίχη δὲν εἶναι Ἀγνή, αὐστηρῶς δ' ἐπαναφέρει τὴν γραίαν εἰς τὴν θέσιν αὐτῆς. «Γυλλί, ἡ τῶν τριχῶν λευκανσις ἀμβλύνει τὴν διάνοιαν:

Γυλλί, τὰ λευκὰ τῶν τριχῶν ἀπαμβλύνει τὸν νοῦν...

Θρηνεῖς τὸν θάνατον τοῦ Μάνδριδος· παῦσον μάτην δακρύουσα. Νῆ τὴν Δίμητραν οὐδεμῶ ἄλλῃ γυναικὶ θὰ ἐπέτρεπον νὰ μοι λαλήσῃ κατὰ τὸν τρόπον τούτων... Μὴ μοι ἐπανάλαβε πλέον τοιοῦτους λόγους, ἄφες δὲ τὴν Μητρίχην νὰ θερμαίνῃ, ὡς λέγεις, τὸ ἐδῶλιον αὐτῆς. Οὐδενὶ ἐπιτρέπω νὰ ὑβρίζῃ τὸν Μάνδριν».

Ἡ ἠθικὴ θριαμβεῖται, ἀλλ' ἡ Μητρίχη δὲν καταχρησθῆται τῇ νίκῃ αὐτῆς· ἵνα παραμυθῆσθῃ τὴν τάλαιναν μεσίτριαν ἐπὶ τῇ ὀλοσχερεῖ τῶν ἐλπίδων ψεύδει, προσφέρει αὐτῇ ποτήριον γλυκῆς οἴνου, μᾶλλον δὲ κραμά τι ποτοῦ, οὗ ἄγνωστος ἦν ἢ σύνθεσις. Ἡ Γυλλίς οὐδέποτε ἄλλοτε ἐπιε τοιοῦτό τι, ἐκπίνει δὲ αὐτὸ ἅπαν, εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἀπονέμουσα.

Ἴδοι ὁμολογούμενος χάριν κομειδύλλιον, πραγματευόμενον τὴν κακίαν ἄνευ προσβολῆς τῆς αἰδοῦς. Τὸ ἐπόμενον ποίημα δὲν εἶναι ἥττον εὐφύνης ὡς τεχνικὸν ἔργον, ἀλλὰ δυσχερέστερον μεταφράζεται ἢ καὶ ἀναλύεται ἐν γλώσσῃ μὴ προσβαλλούσῃ τὴν ἠθικὴν. Χωρῖσθωμεν λοιπὸν κατ' ἀνάγκην περικεκαλυμμένως. Ὁ Βάτταρος εἶναι κίναδος, μηδαμῶς αἰσχυρόμενος ἐπὶ τούτῳ, καθ' ὅτι καὶ ὁ πατὴρ καὶ ὁ πάππος αὐτοῦ, ἐκφραστικὰ φέροντες ὀνόματα, ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα. Εἶναι ξένος, ἐγκατεστημένος ἐν Κῷ. Εἷς τῶν πελατῶν αὐτοῦ, ὁ Φρούξ Ἀρτίμηξ, τὸ ὄνομα τοῦ Θάλπτος ἀποδίδων ἑαυτῷ, καταληφθεὶς ὑπὸ σφοδροῦ πάθους πρὸς τινὰ τῶν οἰκοτρόφων, ἠθέλησε βίᾳ ν' ἀπαγάγῃ αὐτὴν· μόνον τὴν περιαιρετὴν αὐτῆς κόμην φαίνεται ὅτι κατώρθωσε ν' ἀποσπάσῃ, ἀλλὰ παρεδίασε τὴν θύραν τοῦ οἴκου, ἐξυλοκόπησε τὸν διευθυντὴν καὶ ἐπυρολόγησε τινὰ τῶν ἐπιπλῶν αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν δίκῃ καὶ ἀκούουσαν τὴν μακρὰν συνηγορίαν τοῦ τιμίου βιομηχάνου, ἐξυλοκοπημένου καὶ δυσχερεστημένου. Ὁ Βάτταρος τοποθετεῖται ἐπὶ ἀσφαλοῦς ἐδάφους, τοῦ τοῦ δικαίου, «Δὲν πρόκειται, λέγει ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτοῦ, περὶ κοινωνικῆς θέσεως, περὶ οικογενείας καὶ ὑπολήψεως· μικρὸν μέλει ἡμῖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ ὁ ἀντιδικὸς μου κατέχει περιουσίαν πέντε ταλάντων, περιβάλλεται μανδύαν 300 δραχμῶν καὶ διέρχεται τὸν βίον θαλασσοπλοῶν, ἐνῶ ἐγὼ οἰκῶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, σφῶν ἄθλιον τριβώνιον καὶ τετριμμένα σανδάλια. Εἶναι τοῦτο λόγος, δι' ὃν ἐπιτρέπεται νὰ μοι ἀφαιρῶσθαι βίᾳ καὶ νύκτωρ μάλιστα μίαν τῶν νεανίδων μου; Τετέλεσται τότε τῇ ἀσφαλείᾳ καὶ τῇ ἀνεξαρτησίᾳ τῆς πόλεως! Ὁ οὐτιδανὸς οὗτος ἄς γνωρίσῃ ἐπὶ τέλους καὶ ἄς ἴδῃ ἐκ ποίου βορβόρου ἐπλάσθῃ! Ἄς μνηθῇ τὸ παράδειγμα τῶν προκριτοτέρων ὑμῶν συμπολιτῶν, οἵτινες σέ-

δοῦσι τοὺς νόμους, οὐδὲ ἐκάκωσάν με ποτέ». Τότε δὲ καταλέγει τὰς βιαιοπραγίας, ὧν ἐνοχος ἐγένετο ὁ Θαλπῆς, καὶ προσκαλεῖ τὸν γραμματέα ν' ἀναγνώσῃ τὸν περὶ τῶν πλημμελημάτων τούτων νόμον, μεταξὺ τοῦ κήρυκος ἀνακόπτοντος τὴν κλειψύδραν. Ὁ γραμματεὺς πράγματι ἀναγινώσκει διάφορα ἄρθρα τοῦ ποινικοῦ κώδικος: «Ἄν τις ἐλεύθερος βιάσῃ ἢ ἀπαγάγῃ δούλῳ, διπλῆν θ' ἀποδώσῃ τὴν ἀποζημιώσιν.—Τῷ ἐκδιόχοντι θύραν μὴ ἢ ζημίᾳ.—Τῷ πειραθέντι νὰ πυροπόλῃσῃ οἶκον ἢ βίᾳ ὑπερβάντι τὰ ὄρια ἰδιωτικῆς κτήσεως χίλια δραχμαί· ἂν ὑπάρχῃ ζημίᾳ, διπλῆ ἢ ἀποζημιώσιν». Οἱ νόμοι οὗτοι ἀπόδιδονται Χαίρωνδῃ τινί, παρ' ὃ δυσχερὲς εἶναι, ὅτιδύποτε καὶ ἂν φρονῶσιν οἱ ἄγγλοι ἐκδόται, νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ τις τὸν διάσημον τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος νομοθέτην Χαίρωνδαν. Ὁ τύπος **Χαιρώνδης** ἀντὶ τοῦ **Χαρώνδης** ἐξηγεῖται διὰ τῆς ἀνάγκης τοῦ μέτρου. Εὐνρισκόμεθα ἐν Κῷ, εἶναι ἀληθές, καὶ ὄχι ἐν Κατάνῃ· ἀλλὰ γινώσκουμεν ὅτι οἱ νόμοι τοῦ Χαίρωνδα εἶχον εἰσαχθῆ, ὡς ὁ ἡμέτερος **Ναπολεόντιος κώδικς**, εἰς πολλὰς πόλεις λίαν ἀπεχούσας τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς αὐτῶν, οὐ μόνον ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῶν ἐνδοτάτω τῆς Καππαδοκίας, ἐν Μαζάκοις.)

Μετὰ τὸ ἐπιπέδιον τοῦτο ὁ Βάτταρος ἀναλαμβάνει τὸ νῆμα τοῦ λόγου αὐτοῦ. Οὐδὲν ἄπορον ὅτι ὁ Θαλπῆς δὲν σέβει τοὺς νόμους πόλεως τινος, ἀφοῦ αὐτὸς στερεῖται πατριδοῦς, οὐδαμοῦ δὲ διαμένει ἐπὶ δύο κατὰ συνέχαιαν ἡμέρας. Χθὲς εἰσῆκετο ἐν Ἀδδηροῖς, σήμερον δὲ ἐν Βρυκινδηροῖς²⁾ καὶ αὔριον ἐν Φασήλιδι! «Ἄλλ' ὦμεν σύντομοι· ἐν δυοὶ λέξεσιν ἔπαθον ὑπὸ τοῦ Θάλπτος ὅσα μῦς ἐν πίσσῃ κατὰ τὴν παροιμίαν·

Πέπονθα πρὸς Θάλπτος ὅσα χὴ ἢ μίσση μῦς·

— Ἐμπρός, Μυρτάλη, ἐμφανίσου ὀλίγον! Ἡ ἐπέραστος παῖς προχωρεῖ αἰσχυρτηλῆ καὶ ἐρυθριῶσα. Ὁ Βάτταρος ἐνθαρρύνει αὐτήν: «Εἶναι πατέρες καὶ ἀδελφοὶ ἐκεῖνοι, πρὸ τῶν ὁποίων μέλλεις νὰ παραστής». Καὶ ὁ νέος Ὑπερίδης οἰκτερεῖ τὴν τύχην τῆς ἐκπεπτοκυίας ταύτης Φρύνης... Ἄλλως τε κατὰ βάθος εἶναι εὐσυμβίβαστος ἄνθρωπος. Ἄς μετρήσῃ αὐτῷ ὁ Θαλπῆς τὴν τιμὴν τοῦ ἐμπορεύματος αὐτοῦ καὶ ἀρκεῖται εἰς τοῦτο· εἶναι μάλιστα ἔτοιμος νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς βαδάνους αὐτὸς τε καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχον μάρτυρες τῆς πράξεως· ἀλλ' ὁ ἀντιδικὸς πρότερον ἄς καταθέσῃ τὸ ποσὸν πρὸ τοῦ δικαστηρίου. Τὸ τέλος τῆς συνηγορίας εἶναι τερπνὴ παρωδία τῶν πομπικῶν ἐπιλόγων, οἷς ἔχαιρον οἱ Ἕλληνες δικηγόροι, ἐπικαλούμενοι ἐν πάσῃ εὐκαίρῃ ἀλλὰ καὶ ἀκαίρως ἐνίοτε τοὺς θεοὺς, τὰς θεὰς καὶ τοὺς ἥρωας. Νομίζει τις ὅτι ἀκούει σκηνὴν τινὰ τῶν **Διαδικῶν**.

«Ἐπὶ τέλους, ὧ ἄνδρες, ἀναλογισθῆτε ὅτι τὰς ψήφους ὑμῶν δὲν θὰ βάλητε ὑπὲρ τοῦ προξενιτοῦ Βαττάρου, ἀλλ' ὑπὲρ πάντων τῶν ξένων, τῶν οἰκούντων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Νῦν θὰ δεῖξετε ποῖαν ἀξίαν ἔχουσιν ἡ Κῶς καὶ ὁ Μέροψ, ποῖαν ὄδξαν ἤρασαν ὁ Θεσσαλὸς καὶ ὁ Ἡρακλῆς, πῶς ὁ Ἀσκληπιὸς ἀφίκετο ἐνταῦθα ἐκ Τρίκκης, διὰ τὴν Φοῖβῃ παρ' ὑμῖν ἔτεκε τὴν Ἀπτώ. Ἀναλογισθῆτε πάντα ταῦτα καὶ δικαίαν ἐξενέγκετε τὴν κρίσιν ὑμῶν, ἂν δὲ μὴ ψεύσθῃται ἢ ἀρχαία παροιμία, ὁ Φρούξ δαρεῖς ἀποδύσεται βελτίων»³⁾.

Ὁ τρίτος μῦθος, ὁ **Διδάσκαλος**, πραγματεύεται ὑπόθεσιν ἥττον ἐπισημῆν. Εὐρισκόμεθα ἐν διδασκαλείῳ μῆτηρ ὀλοφυρομένη, ἡ Μητροτίμη, προσέρχεται παραπονουμένη τῷ διδασκάλῳ Λαμπρίσκῳ ἐπὶ τῇ διαγωγῇ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, τοῦ μικροῦ Κοττάλου, ἀχρειστάτου ὄντος.

«Αἱ προσφιλεῖς Μοῦσαι, Λαμπρίσκε, νὰ σοὶ ἐπιδαψιλεύσωσι πᾶσαν εὐμάγειαν καὶ ἡδονήν! Ἀλλὰ ξυλοκόπησόν μου τὸν μικρὸν τοῦτον ἀλιτήριον, ἀπόδειρον αὐτοῦ τοὺς ὦμους, μέχρις οὗ μόνῃ ἢ πνοῇ ὑπολειφθῇ αὐτῷ ἐν τοῖς χεῖλεσι. Δὲν ὑποφέρω αὐ-

1) Ἡ Γυλλίς λέγει: «Ἡδίων» οἶνον οὗ πέ [πωκ' οὔπω], ὃ δὲ x. Ρούττερρον ἀναγινώσκει: «οὗ πιπράσκει τις» ἐσφαλμένως βεβαίως.

2) Γελῆς: κίναδος εἰμι κοκκ ἀπαρνεῖμαι, καὶ Βάτταρός μοι τούνομ' ἔστι γῶ πάππος ἦν μοι Σίσυμβρος γῶ πατήρ Σισυμβρίσκος, κήπορνοθόσκειν πάντες.

1) Στράβων, XII, 2, 10.—Οἱ νόμοι οὗτοι, ἰδόμενοι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων μετὰ τὰ δεῖπνα, ἦσαν ἔμμετροι (Ἐρμιππος παρ' Ἀθηναίῳ XIV, σ. 619 B). Ὁ Ἡρώνδας λοιπὸν εὐχερῶς ἰδύνατο νὰ ἀρμόσῃ αὐτοὺς πρὸς τὸν ρυθμὸν τῶν γαλιζύμων αὐτοῦ.

2) Λιμὴν τῆς Ρόδου (C. I. A. I, 263. Ross, Insc. ined III, 277).

3) Ὁ Βάτταρος αἰνίσσεται ἐνταῦθα τὴν παροιμίαν: «Φρούξ ἀνίγρη πηληγῆς ἀμείνων». Ἐνθυμεῖται δὲ ὁ ἀναγνώστης ὅτι ὁ Θαλπῆς ἦν Φρούξ.

τὸν πλέον. Πᾶσάν μοι ἐρημοὶ τὴν οἰκίαν, χαλκίνδα παίζων). Διότι οἱ ἀστρογάλοι δὲν ἐξαρκοῦσιν αὐτῷ πλέον, ὅσμηραὶ δὲ αὐξάνουσιν αἱ πονηραὶ αὐτοῦ πράξεις. "Ἄν ἐρωτήσῃ τις αὐτὸν ποῦ ἢ θύρα τῆς σχολῆς, ἢ ἀπαισία αὐτῆς θύρα, ἐνθα τῇ τριακοστῇ ἐκάστου μηνὸς ὀφείλω νὰ μετρήσω τὰ διδάκτρα, κὰν τὰ Ναννάκου κλαύσω 2), εἶναι ἀδύνατον νὰ δώσῃ αὐτῷ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας· τούναντιον ἐξαίρετα γινώσκει καὶ δύναται ὅποιον-δήποτε ἄλλον νὰ διδάξῃ τὸν τόπον, ἐν ᾧ συναθροίζομενοι παίζουσιν οἱ ἀχθοφόροι καὶ οἱ δραπέται δοῦλοι! Τὸ δύστηνον αὐτοῦ ἀβάκιον, ὅπερ καταδαπανῶμαι ἐπιστρωννύουσα κατὰ μῆνα διὰ κηροῦ, κείται κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς κλίνης αὐτοῦ παρθένον ἀπὸ πάσης γραφῆς· ἂν τυχαίως ἀποφασίσῃ νὰ ρίψῃ ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα, οὐδὲν ἀγαθὸν χαράσσει ἐπ' αὐτοῦ, ἀποξέει δὲ μόνον πάντα τὸν κηρόν. Οἱ ἀστρογάλοι αὐτοῦ εἶναι ἐμπειτηγμένοι πανταχοῦ, ἐν τοῖς θυλακίοις, ἐν τοῖς κόλποις, εὐτραφεστέροις τῆς ληκίθου, ἢν εἰς παντοίας χρήσεις μεταχειρίζομεθα . . . Οὔτε τὸ ἄλφα οὔτε τὸ βῆτα δύναται ἐτι ν' ἀπαγγείλῃ, ἂν μὴ πεντάκις ἐπανειλημμένως φωνήσωσιν αὐτῷ ταῦτα. Εἶναι τρεῖς ἡδὴ ἡμέραι, καθ' ἃς ὁ πατήρ αὐτοῦ προσπαθεῖ νὰ διδάξῃ αὐτὸν νὰ γράφῃ τὸ ὄνομα **Μάρων**, ὁ προκομμένος δὲ ἀντὶ τούτου γράφει **Σίμων**! Ἐπὶ τέλους μοι εἶπεν ὅτι εἶμαι μωρὰ, βαδανίζομένη ὅπως διδάξω αὐτὸν γράμματα, ἀντὶ νὰ πέμψω αὐτὸν εἰς φύλαξιν ὄνων. Ὅσακις θέλομεν ἐγὼ ἢ ὁ πατήρ αὐτοῦ, γερόντιον ἡμικοφὸν καὶ ἡμίτυφλον, ν' ἀκούσωμεν αὐτοῦ ἐπαναλαμβάνοντος τὸ μάθημα αὐτοῦ ὡς νηπίου, πρέπει νὰ ἴδῃ τις πῶς ἄρχεται τούτου· νομίζει τις ὅτι βλέπει ὕδωρ ἐκρέον ἀπὸ διερρηγμένου ἀγγείου! «Ἄπολλων κυνηγέτα! ἢ μάμην θά σοι διηγηθῇ τοῦτο (ἀγνοεῖ ἀνάγνωσιν) ἢ ὁ τυχὸν Φρύξ. "Ἄν ζητήσῃ τις παρ' αὐτοῦ πλειότερον, ἐξαφανίζεται καὶ ὅτε μὲν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας δὲν ἐμφανίζεται εἰς τὴν οἰκίαν, ἀποτελῶν κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τὸ βαδανιστήριον τῆς ταλαίνης μάμης αὐτοῦ, ὅτε δὲ ἀναρριχᾶται ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς στέγης καὶ κάθηται ἐκεῖ προεκβαλλὼν τὰς κνήμας ὡς πύθικος ἐπὶ τοῦ πεταύρου αὐτοῦ. Ἐννοεῖς ἀρκετὰ πόσον σπαράσσεται ἡ καρδία μου, βλέπουσῃς αὐτὸν εἰς τοιαύτην θέσιν; Καὶ δὲν φοβοῦμαι τοσοῦτον περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καταστρέφει τὸ τεγὸς ὄλων, τοῦ χειμῶνος δ' ἐπιστάντος, ὀφείλω νὰ πληρώω καταρωμένῃ ἡμιόλιον ὀβολοῦ ἐκάστην κεραμίδα· διότι μία μόνη ἀκούεται ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν ᾧ οἰκοῦμεν, φωνή: «Ἴδου τὰ κα-» τορθώματα τοῦ Κοττάλου, τοῦ υἱοῦ τῆς Μητροτίμης!» Ἴδε εἰς ποῖαν κατάστασιν ἔφερε τὰ ἐνδύματά του τρέχων διὰ τὸν θάμνων· νομίζει τις ὅτι βλέπει ἄλγεια τῆς Δήλου, διερχόμενον ἐν τῇ θαλάσῃ τὸν δυστυχῆ βίον αὐτοῦ. Ὡς πρὸς τὴν ἕκτην καὶ εἰκοστὴν τοῦ μηνὸς (ἔορτα τοῦ Ἀπόλλωνος, καθ' ἃς ἐπικόπτοντο τὰ μαθήματα), γινώσκει αὐτὰς κάλλιον ἢ ἀστρονόμος τις, ἄσπνία δὲ καταλαμβάνει αὐτὸν, ὅταν ἐγγιζῶσιν αἱ διακοπαί. "Ἀπαξ ἐτι, Λαμπρίσκει, ἂν ἐπιθυμῆς ἵνα αἶδε αἱ Μοῦσαι3) καλλύνωσι τὸν βίον σου διὰ τὸν εὐεργετημάτων αὐτῶν . . .»

Ὁ Λαμπρίσκος δὲν παρέχει καιρὸν τῇ ἀτυχεῖ μητρὶ νὰ περάνῃ τὸ κατηγορητήριον αὐτῆς. Συλλαμβάνει τὸν μικρὸν οὐτιδανὸν διὰ τριῶν τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ καὶ ἐφαρμόζει ἐπ' αὐτοῦ φοδερὰν ἐπανορθωτικὴν μέθοδον διὰ παχέως τινὸς ἱμάντος καὶ βοείου οὐρᾶς, ἅτινα ἀνεπλήρουν, φαίνεται, παρὰ τοῖς διδασκάλοις τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τὰς παρ' ἡμῖν ραπίδας καὶ μάστιγας. Μάτην ὁ Κότταλος ἐκλαυσε καὶ ἰκέτευσε «πρὸς τὸν Μουσῶν, πρὸς τοῦ σου πάγονος, πρὸς τῆς ψυχῆς τῆς μικρᾶς Κοττίδος», μάτην ὠρκίσθη «ὅτι δὲν θὰ ἐπαναλάβῃ τοιαύτας πράξεις» ὁ Λαμπρίσκος χωρεῖ μέχρις ἄκρων τοῦ μαθήματος τούτου ἐπὶ πραγματῶν, ἅτινα ἐλπίζεται ὅτι ὁ μικρὸς δαίμων θὰ ἐνθυμηταί. Ὅτε τέλος ὁ διδάσκαλος ἀποκάμνει μαστιγῶν, ἢ μήτηρ τότε ἐπιμένει πρὸς ἐξακολουθῆσιν τοῦ ραβδισμοῦ «μέχρι τῆς

1) Ἡ παιδιὰ χαλκίνδα ἢ χαλκισμὸς συνίστατο κατὰ τὸν Πολυδεῖχην (X, 418) εἰς τὴν ταχίστην διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ δακτύλου περιστροφὴν χαλκίνου τινὸς νομίσματος. Αὕτη ἦν ἡ προσφιλες τῇ διασήμεν ἐπαίρη Φρονῆ παιδιὰ.

2) Παροιμία, ἀναφερομένη ὑπὸ τοῦ Ζηνοβίου (VI, 10) ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἡρώδα. Ὁ Νάννακος εἶναι ὁ Νῶε τῶν Φρυγῶν, προϊδὼν τὸν κατακλυσμὸν καὶ κλαύσας δι' ὄλον τοῦ βίου αὐτοῦ.

3) Γινώσκοντες ἐκ τοῦ Ἀθηναίου (VIII, σ. 348 D) ὅτι ἐνίστατο αἱ σχολαὶ ἔκαστον δι' ἀγαλμάτων τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν.

δύσεως τοῦ ἡλίου». Καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν οἶκον, ζητοῦσα σχολιον, ὅπως δέσῃ τοὺς πόδας τοῦ ἀλπηγίου αὐτῆς καὶ οὕτως ἐκθέσῃ αὐτὸν εἰς θεῶν ταῖς Μούσαις, ἃς ὕβριεν. Ἀναντηροῦτος αἱ μπερές τῶν χρόνων ἐκείνων εἶχον τὴν καρδίαν ὀλιγώτερον εὐαίσθητον ἢ οἱ πατέρες τῆς σήμερον.

(Ἀκολουθεῖ).

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΙΟΥΛΙΑΝΟΝ ΚΑΙ ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΟΝ.

Γνωστὸν ὅτι ἐν Ρωσίᾳ ὡς καὶ παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις λαοῖς τῆς Ἀνατολῆς ἐπικρατεῖ ἀπὸ τοῦ σχίσματος τῶν Ἐκκλησιῶν οὐχὶ τὸ ἡμερολόγιον, ὅπερ μετερρῦθμισεν ὁ πάπας Γρηγόριος ὁ Η' τῷ 1582, ἀλλὰ τὸ ἰουλιανόν, οἷον ἐπεκυρώθη καὶ ἐξεχριστιανίσθη ὑπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου τῷ 325.

Τὸ ἀρχαῖον ρωμαϊκὸν ἡμερολόγιον, οὗτινος αἱ διαίρεσεις ἦσαν βραχυτέρας τοῦ χρόνου, μετέθηκε κατὰ τὴν τῶν ἐτῶν πάροδον τὰς ἰσημερίας κατὰ 80 περίπου ἡμέρας, ὅτε ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ, τῇ ὑποδείξει τοῦ Σωσιγένου, ἀστρονόμου τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐθέσπισε τῷ 46 π. X. πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τῶν ὥρων τοῦ ἔτους ἰσορροπίας, ἵνα τὸ ἔτος τοῦτο 46, τὸ καὶ «ἔτος συγχύσεως» καλούμενον, περιλαμβάνῃ διάρκειαν 445 ἡμερῶν· ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἐπομένου Ἰανουαρίου τὰ συνήθη ἔτη θὰ περιλαμβάνον 365 ἡμέρας, ἀλλ' ὅτι κατὰ τετραετίαν θὰ ὑπῆρχεν ἔτος «δίδεκτον» καλούμενον ἐκ 366 ἡμερῶν. Τὸ θέσπισμα τοῦτο παρεῖχεν εἰς τὸ ἰουλιανὸν ἔτος μέσον ὄρον 365 ἡμερῶν καὶ 25. Τοιαύτη μεταρρῦθμις ἀπετέλεσε βεβαίως πρόδοδόν τινα, ἐν τούτοις μακρὰν ὥριζε διάρκειαν εἰς ἐκάστην τετραετὴν περίοδον, οὕτως ὥστε ἐν τῷ τέλει ἐκαταεκάτω αἰῶνων ἦτοι τῷ 1582, αἱ ἰσημερία εὐρέθησαν ἐπαίδητῶς μετακινηθεῖσαι κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν. Τότε λοιπὸν ὁ πάπας Γρηγόριος ὁ Η', ἐπόμενος εὐχῇ διατυπωθεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου καὶ ταῖς ὑποδείξεσι τοῦ ἐκ Καλαβρίας ἀστρονόμου Λιλίωτος (Lilio), ἐτροποποίησε τὸ ἡμερολόγιον καὶ ἔδωκεν αὐτῷ μέσον μῆκος, μεθ' ἱκανῆς τῆς ἀκριβείας ἀποκαθίσταν τὴν ἰσορροπίαν τῶν πολιτικῶν ἐτῶν. Οἱ γενόμενοι ὑπολογισμοί, βασιζόμενοι ἐπὶ ἐξιθάσεως τῶν ἡλιακῶν καὶ σεληνιακῶν ἐτῶν, ἐπαρουσίαζον ὑστέρησιν τοῦ ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ καταρτισμοῦ αὐτοῦ χρόνῳ, ἀνερχομένην εἰς 12 ἡμέρας καὶ τι πρὸς. Ὁ πάπας ὅμως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ προσέκοψε κατὰ δυσχερείας, διότι ἐλάττωσις 12 ἡμερῶν καίπερ λογικῇ, παρέδραπε τὴν ὑπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ὀρισθεῖσαν μέθοδον πρὸς καθορισμὸν τῆς τοῦ πάσχα ἡμέρας, τῆς κανονισμένης ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, τοῦθ' ὅπερ ἐγένετο τῇ 23 μαρτίου 325. Τὴν δυσχέριαν ταύτην λοιπὸν ὑπερεπίδησε διὰ συμβιβασμοῦ τινός, καθ' ὃν ἐφήρμοσε τὴν διόρθωσιν εἰς τὸ ἔτος 325, χρονολογίαν τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, παρορῶν οὕτω 45 + 325 = 370 ἔτη τοῦ ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου καὶ ἀπαλείφον 10 μόνον ἡμέρας ἀντὶ τῶν 12 κατὰ τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1582· τοιοῦτοτρόπως τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, καίπερ ἱκανῶς διερρῦθμισμένον ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, ὑστέρει διαρκῶς ὡς πρὸς τὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 46 π. X. χρόνον, τοῦθ' ὅπερ κατὰ τὴν θὰ καταδείξωμεν.

Εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι τὸ ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ἔχει διάρκειαν 365 ἡμερῶν καὶ 25, γνωρίζομεν πρὸς τούτους ὅτι τὰ ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου ἔτη περιλαμβάνουσι μεταβλητὸν ἀριθμὸν ἡλιακῶν ἡμερῶν, παρέχοντα αὐτοῖς διάρκειαν, ἢν δὲν δύναται τις εὐχερῶς νὰ ἐκφράσῃ δι' ἕκαστον τῶν ἐτῶν τούτων, ἀλλ' ἦτις κατὰ μέσον ὄρον συμπίπτει πρὸς τὸ τροπικὸν ἔτος, ἀφ' οὗ διαφέρει μόνον κατὰ κλάσμα ἀνάξιον λόγου· τέλος ὅτι ἡ διάρκεια αὐτοῦ παρίσταται ὑπὸ τῆς ἐξῆς παραστάσεως:

$$365 + \frac{1}{4} - \frac{1}{100} + \frac{1}{400} - \frac{1}{4000}$$

ἦτοι

- 365, σημαίνουν ότι τὸ σύνθετος ἔτος ἔχει διάρκειαν 365 ἡμερῶν.
- + $\frac{1}{4}$ » ὅτι καθ' ἐκάστην τετραετίαν τὸ ἔτος καθίσταται δίσεκτον ἦτοι ἐκ 366 ἡμερῶν.
  - $\frac{1}{100}$ » ὅτι ἐν τούτοις τὰ ἀκροτελεύτια ἔτη αἰῶνος εἰσὶ συνήθη.
  - + $\frac{1}{400}$ » ὅτι πάντα τὰ ἀκροτελεύτια ἔτη τετρακοσιετηρίδος εἰσὶ δίσεκτα.
  - $\frac{1}{4000}$ » ὅτι ὅμως τὸ ἀκροτελεύτιον ἔτος τῆς τετάρτης χιλιετηρίδος εἶναι σύνθετος.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω λοιπὸν παραστάσεως προκύπτει τὸ ἐξῆς: Τὸ γρηγοριανὸν ἔτος = $365 + 0,25 - 0,01 + 0,0025 - 0,00025 = 365,24225$.

Ἐὰν ἦδῃ διὰ τῆς διαρκείας ταύτης τοῦ γρηγοριανοῦ καὶ τῆς τοῦ ἰουλιανοῦ ἔτους ζητήσωμεν ν' ἀνεύρωμεν ὅπόσαι ἡμέραι παρήλθον ἀπὸ τοῦ ἔτους 46 π. Χ. μέχρι τοῦ 1582, ἦτοι ἐπὶ $45 + 1582 = 1627$ ἔτη θὰ ἔχωμεν ὡς διαφορὰν τῶν ἡμερῶν:

$$\begin{aligned} \text{Ἰουλιανὰ ἔτη } 1627 \times 365,25 &= 594\,261 \text{ πλήρεις ἡμέραι} \\ \text{γρηγορ. ἔτη } 1627 \times 365,24225 &= 594\,249 \text{ » } \\ \text{Διαφορὰ} &= 12 \end{aligned}$$

Ἐκ τῆς ἀπαλειφῆς λοιπὸν 10 ἡμερῶν ἀντὶ τῶν 12 (1) τῷ 1582 προκύπτει ὅτι τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον ἔχει ἐν τῇ παρόδῳ τῆς χρονικῆς περιόδου 1627 ἔτων διαρκῆ καθυστέρησιν 2 ἡμερῶν, ἡ δὲ διαφορὰ τοῦ παρ' ὀρθοδόξοις ἡμερολογίου ἀπὸ τοῦ γρηγοριανοῦ ἦν 10 ἡμερῶν μετὰ τὸ ἔτος 1582, ἀξήθησα κατὰ μίαν ἡμέραν τὸ 1700 καὶ κατὰ μίαν ἔτι τῷ 1800, διότι τὰ δύο ἀκροτελεύτια ἔτη τῶν αἰῶνων τούτων ἦσαν «δίσεκτα» μὲν διὰ τὸ ἀρχαῖον ἡμερολόγιον συνήθη δὲ διὰ τὸ γρηγοριανόν, ὃν τρόπον ἡ διαφορὰ αὕτη εἶσται 13 ἡμερῶν τῷ 1900 διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἦτοι οἱ τὸ ἰουλιανὸν ἀκολουθοῦντες ἡμερολόγιον θὰ ἔχωσι τῷ 1900 καθυστέρησιν 15 ἡμερῶν ἐπὶ τοῦ χρόνου, τοῦ ἀπὸ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου διαρρυσάμενος, οἱ δὲ τῷ γρηγοριανῷ ἐπόμενοι ἡμερολόγιῳ θὰ ἔχωσι τὴν διαρκῆ καθυστέρησιν 2 ἡμερῶν.

Ἐκ τούτου ἡ διαφορὰ τῶν δύο ἡμερολογίων, ἦτις ταῦν εἶναι 12 ἡμερῶν, εἶσται τῷ 1900 ἡμέραι 13. Πράγματι: Τῷ 1900 ὁ ἀπὸ 46 π. Χ. παρελθὼν χρόνος θὰ παρίσταται διὰ τῶν ἐξῆς:

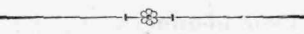
$$\begin{aligned} 45 + 1899 &= 1944 \text{ ἔτη} \\ \text{ἐξ οὗ ἔπεται} \\ \text{Ἰουλ. ἔτη } 1944 \times 365,25 &= 710,046 \text{ πλήρεις ἡμέραι} \\ \text{γρηγ. » } 1944 \times 365,24225 &= 710,031 \text{ » } \end{aligned}$$

Καθυστέρησις τοῦ ἰουλιανοῦ ἡμερολ. τῷ 1900 =	15	πλήρεις ἡμέραι.
Διαρκῆς καθυστέρησις τοῦ γρηγοριανοῦ ἡμερολ. =	2	» »
Διαφορὰ τῷ 1900 =	13	πλήρεις ἡμέραι.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προδεδειχθέντων ἀποβαίνει ὅτι ἀμφότερα τὰ ἡμερολόγια εἶναι λελανθασμένα, τὸ μὲν πλέον τὸ δὲ ἔλαττον. Ἐὰν δὲ οἱ τοῦ ἰουλιανὸν ἀκολουθοῦντες ἡμερολόγιον ἔχωσι λόγους νὰ μὴ ἀποδέχωνται τὸ γρηγοριανὸν καὶ ἂν πάλιν θεωρηθῆ δικαίον τὸ παραιτηθῆναι τὸ ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, ἔνεκα τῆς ἀνεγνωρισμένης αὐτοῦ ἐλαττωματικότητος, τὸ ζήτημα καταλήγει εἰς τὸ ἐξῆς συμπέρασμα: ἐν περιπτώσει καθ' ἣν, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν δύο ἀντιθέτων μερῶν, κριθῆ καλὸν ν' ἐνοποιηθῶσι τὰ δύο ἡμερολόγια, ἡ διόρθωσις δέον νὰ γείνη ἐκατέρωθεν, νὰ ἀπαλειφῶσι μὲν οἱ τὸ ἰουλιανὸν ἀκολουθοῦντες ἡμερολόγιον νῦν μὲν 14 ἡμέρας ἢ τῷ 1900 15, νὰ ἀπολείψωσιν ὅμως καὶ οἱ τῷ γρηγοριανῷ ἡμερολογίῳ ἐπόμενοι τὴν ἐκ 2 ἡμερῶν διαφορὰν

1) Ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι τῶν ἀνωτέρω πράξεων παρελίπομεν τὰ κλάσματα τῆς ἡμέρας, ἅτινα ἀντισταθμίζονται διὰ τοῦ τακτικοῦ παιγνίου τῶν παρεμβολῶν καὶ θὰ παράσχωσιν ἐν τέλει μίαν πλήρη ἡμέραν τῷ ἔτει 4237. ἡμέραν ἀποκοπεῖσαν ἐκ προτέρων διὰ τῆς ἀπαλειφῆς τῆς δισέκτου ἡμέρας τοῦ ἔτους 4000· εἶναι ὅμως πιθανόν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ ἐπιστήμη θὰ ἦναι τόσο προωδεμένη ὥστε οἱ δισέγγονοι ἡμῶν, κἀλλιον γινώσκοντες τὴν διάρκειαν τῆς τροπικῆς ἡμέρας, θὰ εὖρωσι συνδυασμὸν ἀνατρέποντα πάντας τοὺς ἡμετέρους ὑπολογισμοὺς προγενεστέρως ἐποχῆς.

αὐτῶν ἢ τοιαύτη διόρθωσις τοῦ ἡμερολογίου θὰ ἦναι δυνατόν νὰ θεωρηθῆ τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀποδεκτῆ, ὅσῳ καὶ οἱ τὸ ἰουλιανὸν ἀκολουθοῦντες ταῦν ἡμερολόγιον, τὸ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω βάσεως μετερρυθμισμένον ἡμερολόγιον ἀποδεχόμενοι, θὰ ἀποδεχθῶσιν ἡμερολόγιον κοινὸν καὶ ἀκριβές, ὅπερ δὲν θὰ ἦναι πλέον γρηγοριανόν, ὃν τρόπον δὲν θὰ ἦναι βεβαίως καὶ ἰουλιανόν. Ἄλλως ἂν μόνον οἱ τὸ ἰουλιανὸν ταῦν ἡμερολόγιον ἀκολουθοῦντες ἐπιδοθῶσι μονομερῶς εἰς τὴν διόρθωσιν αὐτοῦ, τὸ ἐκ τῆς διορθώσεως ταύτης προκύψον ἀκριβές ἡμερολόγιον θὰ διαφέρῃ τοῦ γρηγοριανοῦ· ἐκ τούτου τὸ ἀνωφελές τῆς μονομεροῦς διορθώσεως· ἐν τούτῳ προσέτι τῷ ἰσχυρισμῷ βασιζέται καὶ ὁ λόγος, ἔνεκα τοῦ ὁποίου οἱ τὸ ἰουλιανὸν ἀκολουθοῦντες ἡμερολόγιον διατηροῦσιν αὐτό.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΝ Τῇ ΕΚΘΕΣΕΙ ΤΟΥ ΣΙΚΑΓΟΥ.

Αἱ Ἀμερικανίδες ἐποιήσαντο ζήτημα τιμῆς τὸν δικαιολογῆσαι τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἣν ἐκτίσαντο· ἐπιθυμοῦσι νὰ ἔχωσιν ἐν τῇ Ἐκθέσει τοῦ Σικάγου μέγαρον, ἐν ᾧ νὰ βασιλεύωσιν ὡς ἀπόλυτοι ἡγεμονίδες. Πρὸς αἰδίαν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου αὐτῶν ἀπεποιήθησαν τὴν τῶν ἀνδρῶν συνδρομήν.

Γυνή, ἡ κ. Πίτταρ Πάμαρ, εἶναι ἡ ἀναλαβοῦσα τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐτέρα γυνή, ἡ δεσποινὶς Σοφία Χάϋδεν, εἶναι ἡ χορηγίσασα τὰ σχέδια, τὰ ἰκνογραφήματα καὶ τὰς λεπτομερείας τοῦ ἀνεγερθησομένου ἰδρύματος. Ἐν τῇ γηραιᾷ Εὐρώπῃ ἀκατανίκητος πρόκλησις συνετίθει ἡμᾶς νὰ κατατάσωμεν τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν εἰς τὸ ἄρρεν φύλον προωρισμένων ἐπαγγελματιῶν.

Γυνὴ ζωγράφος ἡ γλύπτρια δὲν ἐμπνέει τοῖς ἐν Ἀμερικῇ οἰανδύποτε ἐκπληξίην καὶ αὐταὶ δὲ αἱ ἱατροὶ ἄρχονται προσκτώμεναι δικαιώματα, χωρὶς ν' ἀπαντῶσι πολὺ ζῶρῶν ἀντίστασιν· πόθεν λοιπὸν προέρχεται τὸ ὅτι γυνὴ ἀρχιτέκτων φαίνεται ὡς μία τῶν παραδόξων ἐκείνων μοναδικότητων, αἵτινες θὰ ἦσαν ἀξίαι νὰ καταστῶσι μᾶλλον θέμα θεατρικοῦ ἔργου; Δέον ν' ἀναμείνη τι τὴν ἐκ τοῦ ἐδάφους ἀνέλευσιν τοῦ μνημείου, ὅπερ θ' ἀνεγείρῃ ἡ Μις Χάϋδεν ἵνα γνωσθῆ ἂν δέον νὰ ἐγκαταλειφθῶσιν ἢ μὴ αἱ ὑστεροῦσαι ἰδέαι τοῦ ἀρχαίου εὐρωπαϊκοῦ κόσμου.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ τοῦ Σικάγου αἱ γυναῖκες θέλουσι νὰ φαίνωνται ὡσεὶ εὐρισκόμεναι ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν οἴκῳ. Προτίθενται δὲ νὰ διοργανώσωσι πρότυπον μαγειρεῖον, ἄστυλον τῶν μικρῶν παιδῶν καὶ νοσοκομεῖον· προτίθενται νὰ καταρτίσωσιν ἀναγνωστήριον, ἐν ᾧ νὰ εὐρίσκωνται ἔργα, ὑπὸ γυναικῶν μόνον γραφέντα καὶ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ, συντασσόμενα ἀνεκ τῆς βοηθείας τοῦ ἄρρενος φύλου· τέλος ἰδιαίτερον παράρτημα ἀφιερωθήσεται εἰς πλήρη ἐκθεσὶν πασῶν τῶν ἀνακαλύψεων καὶ πασῶν τῶν ἐφευρέσεων, ἡ γυναικεία ἀρχὴ τῶν ὁποίων οὐδαμῶς δύναται νὰ διαμψιδηθῆ. Ἡ εὐγλωττος αὕτη διαμαρτυρία ὑπὲρ τῆς τῶν δύο φύλων ἰσότητος θ' ἀποτελέσῃ ἐν τῶν περιεργότερων θεμάτων πρὸς μελέτην, ἅτινα ὑποβληθῶσιν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας τοῦ ἄλλοις Τζάξον.

Καὶ πρῶτον ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς αἱ γυναῖκες δὲν ἀπέχουσι πολὺ τοῦ θριάμβου τοῦ ἀγῶνος αὐτῶν· τοσαύτας ἐποιήσαντο προόδους ἐν ταῖς διεκδικήσεσιν αὐτῶν, ὥστε ὑψίστανται ἤδη τὰ βάρη κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ, οὕτινος τὰ πλεονεκτήματα αὐταὶ ἀρῶσιν. Ὁ τύπος συμπεριφέρεται πρὸς ταύτας ὡς πρὸς πολιτικὰ πρόσωπα. Οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ἐλέγξῃ τῆς δεσποινίδος Πάμαρ ἢ τῆς δεσποινίδος Χάϋδεν ἀνάμειξιν ἐν ζητήματι, ἀπνηγορευμένῳ εἰς τὸ φύλον αὐτῶν, τοῦναντίον δὲ, αἱ γυνῶμαι αὐτῶν αὐστηρότατα συζητοῦνται.

Υπάρχουσιν ἐφημερίδες, αἵτινες ἀδυνατοῦσι νὰ κατανοήσωσιν ὅτι γυνή, γεννηθεῖσα ἐν τοῖς Νοτίοις Πολιτείαις καὶ ἵς σύζυγος εἶναι εἰς τῶν κυριωτέρων ἀρχηγῶν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος, ἐκλήθη νὰ ἀναλάβῃ σπουδαῖα καθήκοντα ἐν Ἐκθέσει,

προωρισμένη εις εξασφάλισιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος.

Ὡς δὲ φαίνεται αἱ ἐκλογικαὶ ἐνασχολήσεις πολὺ ἀπέχουσι τοῦ νὰ ἐξοστρακισθῶσιν ἐκ τῆς εὐρυτάτης διεθνούς κοινότητος, ἢ ἢ κυβερνήσεις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν διοργανίζει πρὸς τιμὴν τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Ὁ αὐτοκρατορικός ἀδάμας. — Τὸ ἐξῆς εἶναι τὸ ἀθεντικὸν ἱστορικὸν τοῦ «αὐτοκρατορικοῦ ἀδάμαντος», ὅστις ἐκτίησθε μεγίστην σπουδαιότητα ἐκ τῆς τελευταίας ἐν Ἰνδικῇ διαφορᾷ τοῦ νικᾶν τῆς Ἀΐδεραβᾶδης μετὰ τοῦ κ. Ἰακώβ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ ὁποίου θ' ἀποφασισθῆ εἰπέτι ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων τῆς Καλκούτης. Ὁ αὐτοκρατορικός ἀδάμας, ὅστις ἦτο κτῆμα ἰσχυροῦ καὶ πλουσίου συνδικαίου, ἀρβῆθ ἐμπιστευτικῶς εἰς τὴν γνωστὴν ἐν Λονδίῳ καὶ Παρίσις ἐμπορικὴν ἐταιρίαν κκ. Πίτταρ, Λίβερσον καὶ Σα. Ἐν τῇ ἐπισήμῳ περιγραφῇ τῆς λίθου ταύτης, περιγράφεται αὕτη ὡς «ὁ μέγιστος καὶ λαμπρότατος τῶν διασῆμων καὶ ἱστορικῶν ἀδαμάντων», ἡ δὲ περιγραφή αὕτη ὑποστηρίζεται ἐκ συγκρίσεως πρὸς τὸν Κοχινούρ τῶν ἀδαμάντων τοῦ ἀγγλικοῦ στέμματος καὶ τὸν ἡγεμονεύοντα (Regent) τῶν τῆς Γαλλίας ἀδαμάντων. οἰτινὲς εἰσιν ἀναμφιβόλως οἱ εἰσασημύτατοι καὶ γνωστότατοι τῶν ἀδαμάντων τοῦ κόσμου. Ὁ Κοχινούρ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ μορφῇ ζυγίζει 106 καράτια, ὁ δὲ ἡγεμονεύων (Regent), τοῦθ' ὅπερ εἶναι τὸ ὑπὸ τὸν Γάλλων δοθέν ὄνομα εἰς τὸν ἀδάμαντα Πίτ, τὸν ἐκ Μαδρᾶς μεταχθέντα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τελευταίου αἰῶνος ὑπὸ τοῦ πάππου τοῦ μεγάλου κόμητος τοῦ Κάθου, ζυγίζει 136 καράτια, ἐνῶ ὁ αὐτοκρατορικός ἀδάμας ζυγίζει 188 καράτια.

Τὸ ἀρχικὸν βίρος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀδάμαντος ἐν τῇ ἀκατεργάστῳ αὐτοῦ μορφῇ ἦν 457 καρατίων. Ἐκ τοῦ ὄγκου τούτου τμήμα 45 καρατίων ἀμέσως ἀπεσπᾶσθη καὶ μετετράπη εἰς ἀδάμαντα στυλπνὸν (brilliant) 20 καρατίων, πωληθέντα πρὸ πολλοῦ. Ὁ ὑπολειφθεὶς ὄγκος 412 καρατίων ἀπεσπᾶθη εἰς τὸ Ἄμοστελόδαμον πρὸ δεκαετίας, ὅπου, ὑπὸ τὴν προσωπικὴν διεύθυνσιν τριῶν τῶν πρώτων τεχνιτῶν τῆς πόλεως ἀποκοπέει, μετερρυθμίσθη εἰς τὴν ἐνεστῶσαν αὐτοῦ μορφήν τῶν 180 καρατίων. Λέγεται ὅτι ἡ βασίλισσα τῆς Ὀλλανδίας ταννὴν ἀντιβασιλίςσα, παρίστατο κατὰ τὴν ἐκκοπὴν τῆς πρώτης παρειᾶς, ἡ ὅλη δὲ περικοπή αὐτοῦ συνετελέσθη ἐντὸς 18 μηνῶν. Ἰδού δὲ ὑπὸ ποίας περιστάσεις ἐλήθη αὐτοκρατορικός. Ἡ ἀνασσα τῆς Ἀγγλίας ἐζήτησε νὰ ἴδῃ αὐτόν, ὁ δὲ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας, παριστάμενος καθ' ἣν στιγμὴν εἶχε προσαχθῆ ὁ ἀδάμας εἰς τὴν ἀνασσαν, ἐφώνησεν: «Εἶναι αὐτοκρατορικός ἀδάμας». Οἱ ἰδιοκτῆται αὐτοῦ ἀπέδωκαν τότε αὐτῷ ἀμέσως τὸ ὄνομα τοῦτο. Ὁ ἀδάμας οὗτος ἐξετέθη ἐν τῇ παριστιανῇ ἐκθέσει, ὅπου ἰδιαίτερα ἐλήφθησαν μέτρα πρὸς περιφρούρησιν αὐτοῦ: οὕτως ἡ τράπεζα, ἐφ' ἣς εἶχε τοποθετηθῆ, κατεβιβάσθη τὴν νύκτα εἰς τὸ ἔδαφος καὶ προσφυλάσσετο διὰ σιδηρᾶς θύρας.

Ἡ Ἀρχαία Ἀμερικῆ. — Σαφέστερον καθ' ἡμέραν ἀποβαίνει ὅτι ἡ ἀμερικανικὴ ἀνθρωπολογία δὲν εἶναι τόσο ἀπλοῦν θέμα, ὅσον μέχρι τοῦδε ἔθεωρεῖτο καὶ ὅτι ὑπάρχει μεγάλη φυλετικὴ ποικιλία παρὰ τοῖς αὐτόχθοσι τῆς ἡπείρου ἐκείνης, παρὰ τὸ φαῖον χρῶμα τοῦ δέρματος αὐτῶν. Ἐσχάτως λίθινος ναός, ὅστις φαίνεται ἀρχαιότερος τῶν Ἴγκας, ἀνεκαλύφθη παρὰ τὴν Χουαράζην, ἐν Περούφα. Τὸ κτίριον, ὅπερ εἶναι θολωτὸν ἐκ λίθων, περιλαμβάνει λίθινον βωμὸν καὶ λιθίνην ἐπίσης λεκάνην. Ἐπὶ τοῦ βωμοῦ εὐρέθησαν ποικίλα ἀντικείμενα, ὡς δύο μεγάλα θαλάσσια ὄστρακα ἐπικεκαλυμμένα διὰ χρυσῶν φύλλων καὶ συνδεσμένα διὰ χρυσῆς ἀλύσεως, ἄλλαι ἀλύσεις ἐκ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ, χρυσοὶ σωλήνες, φύλλα δάφνης ἐκ χρυσοῦ, καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, συν-

δεσμένα διὰ χρυσοῦ, ἀργύρου ἢ λευκοσιδήρου, πάντα τεκμηριούντα ὅτι, οἱ τὸν ναὸν ἀνιδρύσαντες, ὅποιοιδήποτε κἄν ἦσαν, εἶχον ἀρκετὴν γνώσιν τῆς τέχνης τοῦ κατεργάζεσθαι τὰ μέταλλα.

Μηχανὴ ἵπταμένη. — Ὁ κ. Δελπρὰ διευθυντὴς τῆς ἀνωτέρας ἀεροστατικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων, ἐξέθηκε πρὸ τινος ἐν τῷ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως μεγάρῳ τῆς καλλιτεχνίας μηχανὴν ἵπταμένην. προὐν ἰδίας αὐτοῦ ἐφευρέσεως. Εἶναι δὲ ἀπλουστάτη καὶ ἀποτελεῖ εἶδος ἀεροπόρου ποδηλάτου. Ὁ ἀναβάτης, διὰ μέσου κινήτηρος, λειτουργοῦντος τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ποδός, κινεῖ διπλοῦν κοχλίαν πρὸ αὐτοῦ εὐρισκόμενον, διὰ τῆς κινήσεως δὲ ταύτης τοῦ κοχλίου τὸ μηχανήμα αἰωρεῖται εἰς τὰ ὕψη. Ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ ἀπαιτούμενον ὕψος ἄλλος κοχλίας, ἐν τῇ μιᾷ τοῦ μηχανήματος πλευρᾷ εὐρισκόμενος, χρησιμοποιεῖται ἐπίσης καὶ διὰ μέσου εὐρέος καὶ ἐν εἴδει ριπιδίου πηδαλίου φρονεῖ ὁ κ. Δελπρὰ ὅτι τὸ μηχανήμα αὐτοῦ θὰ δύναται νὰ διευθύνηται πρὸς τὴν ποθυομένην διεύθυνσιν.

Αἱ τοῦ ἡλίου περιδροφαί. — Ὁ σουηδὸς ἀστρονόμος καθηγητῆς Δουνὲρ ἐκονοποίησε σπουδαῖον ἔργον, ὅπερ προὔχλασε θαυμαστὰ ἀποτελέσματα περὶ τῆς ταχύτητος τῶν τοῦ ἡλίου περιστροφῶν. Παρατηρῶν τὴν μετὰθεσιν τῶν γραμμῶν τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ τοῦ Πότταμου ὁ καθηγητῆς Δουνὲρ ἐπέτυχεν ἀγνωστοῦ μέχρι τοῦδε ἀκριβείας ἐν τῇ καταμετρήσει τῶν τοῦ ἡλίου κινήσεων καὶ εὗρεν ὅτι τὸ σῶμα ἐκεῖνο κινεῖται περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ κατὰ 1 μίλιον καὶ 242 καθ' ἕκαστον δευτερόλεπτον. Κατὰ συνέπειαν αἱ ἡλιακαὶ ἡμέραι διαρκοῦσιν ἐν τῷ ἰσημερινῷ αὐτοῦ 25 ἡμέρας καὶ 12 ὥρας κατὰ τὸν καθ' ἡμέρας ὑπολογισμὸν τῶν ἡμερῶν καὶ ὥρῶν. Τὸ ἀξιοσημείωτον ὅμως ἐν ταῖς τοῦ καθηγητοῦ Δουνὲρ καταμετρήσεσιν εἶναι ὅτι εἰς διάφορα τμήματα τοῦ μήκους τοῦ ἡλίου, καταλήγουσιν εἰς διάφορον μῆκος περιστροφῆς, κανονικῶς ἀξαναούσης κατὰ μῆκος ἐκ τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς τοὺς πόλους, οὕτως ὥστε τὰ τμήματα ἐκεῖνα τῆς τοῦ ἡλίου ἐπιφανείας, ἄτινα κείνται πλησίον τῶν δύο πόλων, ἔχουσιν ἡμέραν διαρκείας 46 τῶν ἡμετέρων ἡμερῶν. Τοῦτο δὲ εἶναι δυνατόν μόνον ἐν κινήτῃ καὶ ἀεριώδει ἐπιφανείᾳ, οἷα ἡ τοῦ ἡλίου.

Νέος ἀστὴρ ἐν τῷ Γαλαξίᾳ. — Περὶ τοῦ πρό τινος ἀγγεληθέντος νέου ἀστῆρος ἐν τῷ τοῦ Γαλαξίου ἀστερισμῷ ἡνιόχῳ οἱ ἀστρονόμοι τοῦ ἀστεροσκοπείου Χάρβαρντ ἀναφέρουσιν ὅτι τὸ φάσμα τοῦ νέου ἀστῆρος παρουσιάζει χαρακτηριστικὰ ὅλως μοναδικὰ. Αἱ τοῦ ὑδρογόνου γραμμαὶ εἶναι μέλαινα μετὰ εὐρέων ἄκρων πρὸς τὸ ἐρυθρὸν. Φωτογραφικαὶ ἐλήφθησαν εἰκόνες τοῦ τε βραχέος καὶ τοῦ μακροῦ φάσματος χάριν συγκρίσεως μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ φαινομένου. Ἐκ τῶν ἐπιτευχθεισῶν ἀποδείξεων μετὰ ἰκανῆς τῆς βεβαιότητος προκύπτει ὅτι δύο οὐράνια σώματα συνεκρούσθησαν.

Ἡ ταχύτης τοῦ ρεύματος ἐν τῷ βορείῳ Ἀτλαντικῷ. — Σπουδαιόταται εἰσιν αἱ ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος τοῦ Μοναχοῦ γενόμεναι εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν ἀνακοινώσεις, ἧς περ ἀντεπιστέλλον τυγχάνει μέλος, ἀφορῶσαι εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ γενόμενα πειράματα κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ καθορισμοῦ τῆς ταχύτητος τῶν ρευμάτων ἐν τῇ βορείῳ Ἀτλαντικῷ. Ὁ πρίγκηψ ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὲρ τὰς 1670 μεγάλας φιάλας, ἐντεθειμένας ἐν λεπτῷ χαλκίνῳ περικαλύμματι, ἐν διαφόροις σημείοις τοῦ ὠκεανοῦ μετὰξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, ἐκ τούτων δὲ αἱ 226 ἐπετετράφησαν αὐτῷ ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων τῶν διαφόρων χωρῶν, εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν ὁποίων εἶχον παρασυσθῆ, ἡ δὲ πορεία αὐτῶν ἐσημειώθη μετ' ἐπαρκούς ἀκριβείας ὥστε νὰ ἐξαχθῆ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ κίνησις τοῦ ἀνωτέρω τμήματος τῶν ὕδατων τοῦ ὠκεανοῦ εἶναι κυκλική, τοῦ κέντρου κειμένου πρὸς δυσμὰς τῶν Ἀζορῶν. Οὕτω τὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ρεῦμα κατέρχεται τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀφρικῆς καὶ διευθυνόμενον πρὸς δυσμὰς, ρεῖ πρὸς τὴν Βερμούδαν, μεθ' ἧς στρέφεται πρὸς Ἀνατολὰς. Ἡ ταχύτης, μεθ' ἧς ἐκινουῦντο αἱ φιάλαι, ὑπολογίζεται κατὰ μέσον ἔρον εἰς τέσσαρα μίλια καθ' ἕκαστον 24ωρον διάστημα, μολονότι ἐν τισι σημείοις ἐκινουῦντο καὶ μετὰ ταχύτητος 6 μιλίων. Ἡ ταχύτης ἦτο μεγίστη εἰς τὸ δυτικὸν ἡμισυ τοῦ οὕτω περιγραφέντος κύκλου. Ὁ πρίγκηψ τοῦ Μοναχοῦ ἐπεδείξατο ἐνίας τῶν φιαλῶν τούτων, ριφθεισῶν εἰς τὴν θάλασσαν τῷ 1886, εἰς τοὺς Ἀκαδημαϊκούς,

οἷτινες παρετήρησαν ὅτι ἐν τισι σημείοις ὁ χαλκὸς καθ' ὀλοκληρίαν εἶχε βλαβὴν ὑπὸ τῆς ἐπ' αὐτοῦ χημικῆς ἐνεργείας τοῦ θαλασσοῦ ὕδατος. Μία τῶν φιαλῶν ἐφέρετο ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἐπέκεινα τῶν πέντε ἐτῶν. Γιγαντιαῖος χάρτης ἐρμηνεύει, διδακτικωτάτῳ τῷ τρόπῳ, τὰς θεωρίας, ἄσπερ ἀπεδέξατο ὁ πρίγκηψ συνεπειὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν πειραμάτων, εἰς ἃ τοσαύτην μέριμναν καὶ τοσοῦτον χρόνον ἀφιέρωσεν.

Ἀνακάλυψις πόλεως. — Οἱ Ρῶσοι μοναδικὴν ἐποίησαντο ἀνακάλυψιν ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀσίᾳ. Ἐν Τουρκεστάν, ἐν τῇ δεξιᾷ ὄχθῃ τοῦ Ἀμου-Δαρία, ἐν σειρᾷ βραχυδῶν ὁρέων παρὰ τὴν Βουχαρικὴν πόλιν Κάρκην, εὐρίσκονται πολλὰ μεγάλα σπήλαια, ἅτινα, κατόπιν ἐρεύνης, ἀνεκαλύφθη ὅτι ὠδήγουν εἰς ὑπόγειον πόλιν, κτισθεῖσαν προφανῶς πρὸ τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς. Κατὰ τὰ ἀνάγλυφα, τὰς ἐπιγραφὰς καὶ τὰ σημεῖα, τὰ παρατηρηθέντα ἐπὶ τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων, ἅτινα ἐξεσκάφησαν ἐκ τῶν ἐρειπίων, ἡ τῆς πόλεως ταύτης ὑπαρξίς φαίνεται χρονολογουμένη ἀπὸ δύο αἰῶνων πρὸς τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Τὰ ἐν αὐτῇ κτίρια περιλαμβάνουσι παντός εἶδους οἰκιακὰ σκευῆ, χύτρας, ἀγγεῖα καὶ λοιπά. Ὁ μέγας βαθμὸς πολιτισμοῦ, εἰς ὃν εἶχον ἀρθῆ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης, ἐξηγεῖται ἐκ τῶν ἐξῆς ὅτι ἡγερον πολυώροφα οἰκοδομήματα, εἶχον συμμετρικὰς ὁδοὺς καὶ πλατείας, εἶχον λαμπρὰ μεταλλίνα σκευῆ καὶ ἐξ ὀπτῆς γῆς ὡς καὶ ὠραῖα κοσμήματα καὶ νομίσματα, ἄσπερ ἀνεκαλύφθησαν ἤδη. Ὑποτίθεται ὅτι πρὸ αἰῶνων ἡ πόλις αὕτη, κεκρυμμένη ἐν τοῖς ἐγκατοῖς τῆς γῆς, παρεῖχεν ἄσυλον εἰς ὀλοκληρον πληθυσμόν, φεύγοντα τὰς ἐπιδρομὰς νομάδων ἀγρίων καὶ ληστῶν.

Ὑδροστικαὶ λέξεις ἐλλείπουσιν ἐκ τῆς Ἰαπωνικῆς γλώσσας. — Ὁ σὶρ Ἐδουάρδος Ἀρνόλδ, ποιούμενος ἐσχάτως διαλέξιν τινα περὶ Ἰαπωνίας ἐν Ἀμερικῇ εἶπεν ἐν ἄλλοις καὶ τὰ ἐπόμενα. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὠδήγησέ με εἰς Ἰαπωνίαν εἶναι ἡ γραμματικὴ. Οὐδεὶς ὀδηγὸς μετήγαγέ με ἐκεῖσε. Ἀνέγνω ὅλους τοὺς ὀδηγούς, ὧν πολλοὶ δὲν ἔχουσι πολλὴν τὴν ἀξίαν. Οὐδεὶς τούτων προσεῖλκυσέ με εἰς Ἰαπωνίαν, ἀλλὰ λαθῶν ποτε γραμματικὴν, κάλλιστα κατηρτισμένην ὑπὸ τοῦ κ. Τσάμπερλαιν, ἀνέγνω ἐν αὐτῇ ὅτι «ἡ Ἰαπωνικὴ γλῶσσα στερεῖται προστακτικῆς. Ἡ Ἰαπωνικὴ γλῶσσα δὲν ἔχει τύπους ὀρκων ἢ λέξεις πρὸς ὕβριν». Ἐτριψα μὲν τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀλλὰ πρὸ αὐτῶν παρίστατο πάλιν ἡ θετικὴ διαβεβαίωσις ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ ὀρκισθῇ τις Ἰαπωνιστῆ, ἀδύνατον νὰ ἐπιτάξῃ τίς τινι ν' ἀποχωρήσῃ τραχέως ἐν τῇ Ἰαπωνικῇ γλώσσῃ· ἀνεῦρον δὲ ὅτι οὕτως εἶχε πράγματι. Τὸ χερίστον ὕπερ δύνатаί τις νὰ εἴπῃ Ἰαπωνιστῆ εἶναι ἡ λέξις: «ἀνθρωπε!» ἢ ἂν διατελῇ ἐν ἐρεθισμῷ νὰ ἐκφράσῃ λέξιν ἰσοδυναμοῦσαν τῷ: «Ἄρκεϊ, ἄρκεϊ».

Τὸ πρᾶγμα φαίνεται ἴσως ὑπερβολὴ ἀλλὰ δὲν δύνασθε νὰ εὕρητε ὕδριστικὴν λέξιν ἐν Ἰαπωνικῷ λεξικῷ.

Ὑπάρχουσι βεβαίως πρόσωπα ἅτινα θὰ θεωρήσωσι τοῦτο ὡς μεγάλην ἔλλειψιν.

Τὸ ὑπόγειον τοῦ βασιλέως Κομὲν-Ἀτέν. — Σπουδαία ἐγένετο πρὸ τινος ἀνακάλυψις ἐν τοῖς πέριξ τοῦ Σιούτ, ὑπὸ τοῦ κ. Βαρσάντη, ἀπσταλμένου τοῦ κ. Γκρεμπέ, γενικοῦ διευθυντοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀρχαιοτήτων.

Ὁ κ. Βαρσάντης εἶχεν ἐντολὴν νὰ θέσῃ πύλας εἰς τοὺς τάφους τῆς III' δυναστείας, ἐν τῷ ὄρει Τέλ-Ἀμάρνα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ὁ κύριος οὗτος ἀνεκάλυψε τὸ ὑπόγειον τοῦ βασιλέως Κομὲν-Ἀτέν. Τὸ ὑπόγειον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ διαδρόμου (corridor), ἄγοντος εἰς τὸν τάφον μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως. Ἐν αὐτῷ δι' εὐρέθησαν πολῦτιμοι ζωγραφίαι, παριστώσαι τὸν βασιλέα τὴν βασιλισσάν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἠλπίζετο ὅτι καὶ νέαι θὰ ἐγίνοντο ἀνακαλύψεις ὑπὸ τὰ συντετριμμένα εἰρεπία. Πάντα δ' ἐλήφθησαν τὰ ἀρμόδια μέτρα πρὸς παρακώλυσιν τῆς εἰς τοὺς τάφους εἰσόδου τῶν ἰθαγενῶν.

Οἱ καρδινάλιοι. — Περὶ τῆς δαπάνης, ἣτις ἀπαιτεῖται πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ βαθμοῦ καρδινάλιου τὰ ἐξῆς ἀναφέρονται. Ὁ καταρτισμὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν τούτων βαθμῶν (παρὰ τῇ ρωμαϊκῇ Ἐκ-

κλησίᾳ) συνεπάγεται δαπανηρὰς διατυπώσεις. Τὰς δαπάνας ταύτας, ἂν ἐπίσκοπος ἢ ἀρχιεπίσκοπος προήχθῃ εἰς καρδινάλιον, ὑφίσταται ἢ ἐπαρχία, ἢ ὑπερδιοικεῖ, τὸ Βατικανὸν ὅμως ὑφίσταται συνήθως τὰς δαπάνας ταύτας, ὅταν ὁ διὰ καρδινάλιον ὑποψήφιος ἀνάγῃ εἰς τὴν τοῦ ποντήφηκος αὐλήν. Ὁ νεωστὶ διοριζόμενος καρδινάλιος πληρῶν εἰς τὴν Προπαγάνδαν διὰ τὸν τοῦ καρδινάλιου δακτύλιον τὸ ποσὸν 3000 φράγκων. Ἡ βουλλα (ἢ παρ' ἡμῖν «Πράξις») τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ἀπαιτεῖ περαιτέρω δαπάνην 2000 φρ. Ἀλλὰ καὶ ἄλλαι ἀτελεῦτητα ὑπάρχουσι δαπάναι εἰς τρόπον ὥστε ἐκλογὴ τις καρδινάλιου οὐδέποτε ὑστερεῖ τοῦ ποσοῦ 25000 φράγκων τοῦλάχιστον. Ἀφ' ἐτέρου καρδινάλιος τις ἀπολαμβάνει κατ' ἔτος μόνον 23000 φράγκων.

Εἰς τὴν πρόσδοτον ὅμως ταύτην δεόν νὰ προστεθῇ καὶ τὸ ποσὸν 800 φρ. διὰ ταχυδρομικά, διότι ἡ Ἰταλικὴ κυβέρνησις ἠρνήθη ἀπὸ τοῦ 1870 νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἀπὸ τῶν ταχυδρ. δαπανῶν. Καὶ ὅμως ἡ ὅλη αὕτη πρόσδοτος δεόν νὰ θεωρῆται ἀνεπαρκής, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς θέσεως τοῦ οἴκου ἐνὸς καρδινάλιου ἐν τῇ αἰωνίᾳ πόλει. Οὕτως ὀφείλει π. χ. νὰ ἔχῃ ἄμαξαν καὶ ἵππους, ἀρχαίας παραδόσεις μὴ ἐπιτρεπούσης, ἵνα ἱερεύς, φέρων τὴν πορφύραν, διέρχεται τὰς ὁδοὺς πεζῇ.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΠΙ ΤΑΔΕ ΑΣΙΑΝ

ΕΝ ΕΡΖΕΡΟΥΜΗ,

Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΗΘΗ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ἐν Ἐρζερούμῃ τῇ 2 ὁμοίῳ 1890.

Ἡ Ἐρζερούμη (Ἀρζέν-έρ-Ρούμ ἤτοι ἡ Ἀρζανητὴ τῶν Ρωμαίων) εἶναι ὄχυρὰ πόλις, κειμένη πρὸς τὰ ΝΑ εὐρέος ὄροπεδίου, ὅπου ρεῖ ὁ Καρα-σοῦ ἤτοι ὁ Εὐφράτης καὶ ἀποτελεῖ, οὕτως εἶπεῖν, ὑποχρεωτικὴν γέφυραν, δι' ἣς διέρχονται πᾶσαι αἱ συνοδαί. Ἡ πόλις αὕτη ἀπέλαυεν ἄλλοτε μεγάλης εὐημερίας, σήμερον ὅμως παρήκμασε πλέον συνεπειὰ τῆς τελευταίας ρωσικῆς ἐπιδρομῆς καὶ τῆς μεταναστεύσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἀεὶποτε οἱ διάφοροι αὐτῆς κατακτηταὶ Πέρσαι, Ἀραβες, Μογγόλοι, Ὀθωμανοί, ἐθεώρησαν αὐτὴν ὡς στρατηγικὴν θέσιν πρώτης τάξεως καὶ πάντες ἐξ ὑποτροπῆς ὠχύρωσαν αὐτήν. Μετὰ τῶν τριπλῶν αὐτῆς προμαχῶνων καὶ τῶν ὑψηλῶν τῶν ὑπὸ ὄχυρωμάτων ἐστραμμένων ὁρέων αὐτῆς ἡ Ἐρζερούμη ἐπαρκῆ ἔχουσα καὶ συμπαγῆ στρατιωτικὴν δύναμιν, ὑπεραμυνομένην αὐτῆς ἀποβαίνει ἀπόβροτος. Τὰ νεκροταφεῖα σπουδαῖον καταλαμβάνουσιν ἐν τῇ πόλει χώρον. Κατὰ τὰς ἑορτάς, ὡς ἐν πλείσταις ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἀνατολῆς συμβαίνει, τὸ πλῆθος κατακλύζει τὰ νεκροταφεῖα ταῦτα. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐρειπία εἰσι πολυάριθμα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τῇ στενάς, σχολιάς καὶ βορβορώδεις ἐχούσῃ τὰς ὁδοὺς· αἱ πλείσταις ὅμως τῶν οἰκιῶν εἰσι στερρῶς διὰ λίθων ἐκτισμέναι. Πᾶσαι σχεδὸν εἶναι μονώροφοι, μετ' ἐπιπέδων στεγῶν, κεκαλυμμένων ὑπὸ χύματος πεντήκοντα ἑκατοστομέτρων, αἷτινες ἀποτελοῦσιν ἀνδρᾶ, ἐφ' ὧν κατακλίνονται οἱ κάτοικοι κατὰ τὰς θαλπερὰς τοῦ θέρους ἡμέρας. Τὸ ἔαρ αἱ ὁδοὶ καλύπτονται ὑπὸ τοῦ βορβόρου, καὶ λοιπῆς ὕλης, ἣτις ἐπεσωρευθῆ ἐν αὐταῖς τὸν χειμῶνα, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἡ χιῶν συνεχάλυπτεν αὐτά· οἱ κύνες καὶ οἱ κόρακες εὐρίσκουσι τότε πλουσίαν τροφήν. Πτωχοὶ ἐρευνηταί, ὡς ἄλλοι πειραταὶ ἐν παροχθίοις, ἀναζητοῦσιν ἐν τῷ βορβορώδει ὕδατι, τῷ ἐκ τῶν ὁρέων καταρρέουσιν, πᾶν εἶδος λειψάνου, ὕπερ παρέσυραν οἱ πλημμυρήσαντες χεῖμαρροι· εὐτυχεῖς δὲ ἂν κατορθώσωσι ν' ἀνακαλύψωσι ἀρχαῖον τι νόμισμα ἢ ἂν τὶ κ α ν ὡς συνήθως παρὰ τῷ λαῷ καλεῖται. Τίς δὲ δὲν ἐνδιαφέρεται περὶ τῶν ἀρχαίων νομισμάτων ἐν τῇ ἐπὶ τὰδε Ἀσίᾳ; πολλοὶ ἔχουσι σακκίδιον περιλαμβάνον τοιαῦτα: ἑλληνικά, ρωμαϊκά κλπ. πάσης ἐποχῆς· καὶ ἀπλᾶ ἔτι τεμάχια μετάλλου, φέροντος καὶ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος τύπου, ἀποτελοῦσι μικρὸν θησαυρόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ πτωχοὶ κάτοχοι αὐτῶ

μεγάλας στηρίζουσιν ἐλπίδας. Ἐν Ἐρζερούμη, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας ἀνέρχεται μέχρι δύο χιλιάδων μέτρων, ὁ ἀήρ εἶναι ξηρότατος καὶ ζωηρότατος. Ὁ χειμὼν διαρκεῖ ἐκεῖ ἕξ πολλὰκις δὲ ἐπτὰ καὶ ὀκτὼ μῆνας, τὸ δὲ ψυρός εἶναι ὀρμύστατον· πολλὰκις συμβαίνει, νὰ κατέλθῃ ἐκεῖ τὸ θερμόμετρον μέχρι 320 ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Ἡ χιὼν πίπτει ἐν μεγάλῃ ποσότητι. οἱ ψυχροὶ ἀνεμοὶ, προερχόμενοι ἐκ τῶν ὀρέων, συνανθορίζουσι καὶ συσσωρεύουσιν αὐτὴν ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς πόλεως, ὅπου θὰ παρεκωλύετο καὶ αὐτὴ ἢ τῶν οἰκιῶν πρὸς ἀλλήλας συγκοινωνία, ἐὰν οἱ κάτοικοι δὲν ἐσάρωνον καθ' ἑκάστην πρωΐαν τὸ πρὸ τῶν πυλῶν αὐτῶν μέρος καὶ ἐὰν δὲν διήνοιγον στενάς ἐξόδους. Τὸ ἔαρ, ἀποτόμως ἐπερχόμενον, ὀλίγον διαρκεῖ· ἡ θερμοκρασία ταχέως ἀνέρχεται, οἱ λόφοι καλύπτονται ὑπὸ ἀνθέων, ἡ γλῶτ φέεται πυκνὴ ἐν ταῖς βροχαῖς καὶ τὸ γόνιμον ἔδαφος τῆς πεδιάδος (ἐν ἧ δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἄνθη) παράγει ἀφθόνως κριθὴν καὶ σίτον. Τὸ μόνον, ὅπερ δύναται τότε νὰ ἐμπνεύσῃ φόβον εἶναι ἡ ξηρασία, διότι τὰ θερινὰ θάλαπῃ εἰσὶ συχναὶς ὑποβολικά. Τὸ κλίμα εἶναι ὀπωσθήποτε τραχὺ ἀλλ' ὑγιεινὸν ἐν γένει, ἐξαιρουμένης τῆς στιγμῆς καθ' ἣν πίπτει ἡ χιὼν, ὅτε καὶ σχηματίζεται πυκνὴ ὀμίχλη, ἣτις ἐπικρατεῖ ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας καὶ ἐπὶ ἐβδομάδας ὅλας ἐτι.

Ἡ Ἐρζερούμη δὲν ἔχει ἀξιοσημεῖωτα μνημεῖα· διότι ἂν πολλὰ ἰδρῦθησαν ἰδρύματα ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τῆς Μικρασίας, ἀλλὰ καὶ πολλὰ κατεστράφησαν καὶ καταστρέφονται καθ' ἡμέραν. Πρὸ τινων ἐτῶν ἐλληνικὸν τι ἴδρυμα, ἀνακαλυφθὲν, κατεδαφίσθη, χρησιμοποιοηθείσης πρὸς οἰκοδομὰς τῆς ἴλης αὐτοῦ· τὸ ἴδρυμα τοῦτο ἦτο ἀρχαῖος λουτρῶν, ἐγγεγραμμένος πρὸς Ν τῆς πόλεως, εἰς τὸν ὁποῖον τὸ ὕδωρ ἐφέρετο δι' ἀγωγῶν λελαξευμένων ἐντὸς πετρῶν. Ἡ ἀρχαία ἀκρόπολις, μεταβληθὲν ἤδη εἰς στρατιωτικὰς ἀποθήκας ὑφύεται ἐπὶ λόφῳ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως. Ἄλλοτε περιεβάλλετο ὑπὸ διπλοῦ τείχους, μετὰ τεσσάρων πύργων, ὁ εἰς τῶν ὁποίων Τεψῆ-Μιναρέ, ὑψηλότερος τῶν ἄλλων ἦν προσωρισμένος εἰς προϋλάξιν τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ. Ὁ Τεψῆ-Μιναρέ σώζεται εἰσέτι ἀλλ' αἱ τάφοι, αἵτινες περιεκύκλουν τὰ τείχη, ἐπληρώθησαν καὶ ἐπὶ τμήματός τινος τῆς τοποθεσίας αὐτῶν συγκροτεῖται τανῦν ἡ ἀγορὰ τῶν ἵππων.

Παρὰ τὴν ἀκρόπολιν εὐρίσκεται τὸ πυριτιδοποιεῖον, (Δξέπ χανέ) ὅπερ κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν, ἣτις εὐρηταί περσιστὶ ἐγκεχαρῆσμένη ἐπὶ τῆς πύλης ἀνέρχεται εἰς τὸ ἔτος 962. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἔχει ἐν μεταφράσει ὡς: «Δούλοι τοῦ Θεοῦ, ἀκούσατε τί μέλλω νὰ εἶπω ὑμῖν. Ἐγὼ ὁ Μελλὶ χάν, ἦλθον ἐκ τῆς χώρας τῶν Ἑλλήνων, ἐξελεξάμην τὸ μέρος τοῦτο πρὸς κατοικίαν καὶ χάριν ἀναμνήσεως ἀνήγειρα τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, τοὺς τεσσαράκοντα θαλάμους τοῦ ὁποίου προώρῃσα εἰς κατοικίαν τῶν σοφῶν καὶ τῶν ἐγγραμμάτων». Ἐνίοι τῶν τεσσαράκοντα τούτων θαλάμων σώζονται εἰσέτι καὶ ἀποτελοῦσι δύο σειράς, ἕσπερ διαχωρίζει διὰδρομος ἄνευ στέγης, ἐν τῇ ἄκρῃ τοῦ ὁποίου ἄλλος ὑπάρχει θάλαμος, ὁ τοῦ Ἰμαράτ, κεκοσμημένος πρὸ τοῦ 1829 καὶ διὰ πολυτίμων λίθων. Ἡ πύλη τοῦ πυριτιδοποιεῖου, περιβαλλομένη ὑπὸ στεφάνης φυλλωμάτων γαλυμμένης ἐν τῷ λίθῳ, ἔχει παρὰ τὰς πλευρὰς δύο μιναρέδες (Τσιφτὲ-μιναρέ), ἰδρυθέντας τὸν μὲν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, τὸν δὲ ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ. Ἀμφότεροι ἰδρῦθησαν εὐθεῖς ὡς φοινίκες, ὁ τοῦ μαθητοῦ ὅμως ἦτο πιθανῶς λαμπρότερος, τοῦτο δὲ προῦκάλεσε τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου, συνεπέειχ' τοῦ ὁποίου καὶ ὁ μαθητὴς, καταβληθεὶς ὑπὸ τῆς θλίψεως. εὗρε τὸν θάνατον, μὴ θελήσας νὰ ἐπιζήσῃ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. Καὶ ἄλλα ἀρχαῖα μνημεῖα, ἦττον ἀξιοσημεῖωτα ὑπάρχουσι ὡς τὸ Τὰς-χάν, ἡ διὰ τὸς κακούργους προωρισμένη φυλακὴ, τὸ Σμπαῖ-παζάρ, ἐστεγαμένη ἀρχαιοτάτῃ ἀγορᾷ, τεμένη τινὰ καὶ πολυάριθμοι τάφοι. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων διακρίνονται δύο κυρίως, οὗς ἀποκαλοῦσιν Γκιουμουσλοῦ-Κουμπέ (ἀργυροῦν μαυσωλεῖον) κυκλικὸν σχήματος καὶ κεκαλυμμένον ὑπὸ κωνοειδοῦς ὀροφῆς· εἰσὶ δὲ κατεσκευασμένοι καθ' ὀλοκληρίαν ἐκ λίθων καὶ ἔχουσιν ὕψος 5—6 μέτρων. Τὰ μαυσωλεῖα ταῦτα ἀπέθησαν ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Αἱ διασκεδάσεις οὔτε πολυάριθμοι οὔτε ποικιλίαι εἶναι ἐν Ἐρζερούμη· τὰς παρασκευὰς ὅμως καὶ ἐορτὰς συναυλίαι τελοῦνται ἐν τοῖς κυριωτέροις καφενεῖοις τῆς πόλεως, ὑπὸ μουσικῶν, οὗ πολλῆς ἀπολαύοντων τῆς τοῦ λαοῦ ἐκτιμήσεως καὶ ἀδόντων δι' ἐρρίνου φωνῆς τῇ συνοδίᾳ διαφόρων ἐπιχωρίων ὀργάνων ὡς τοῦ καλουμένου σαζ (εἶδους κιθάρας), τοῦ κ ε μ ε ν τ ζ ἔ καὶ τοῦ σ α ν τ ο υ ρ ῖ ο υ,

ἀποτελουμένου ἐκ μεταλλικῶν χορδῶν ἐντεταμένων ἐπὶ σανίδος καὶ κρουομένων διὰ δύο μικρῶν τεμαχίων ξύλου· τέταρτον ὄργανον, εἶδος ταμπουρίνου συμπληροῦ συχναὶς τὴν ὀρχήστραν. Οἱ «καλλιτέχναι» οὗτοι, ἄρχονται τοῦ ἔργου ἀπὸ πρωΐας καὶ παύονται αὐτοῦ μόνον κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Τὸ μόνον ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως φέρει ὑπεράνω τῆς εἰσόδου πίνακα μετ' ἐπιγραφῆς τουρκιστί, γαλλιστί καὶ ἀρμενιστί «Ξενοδοχεῖον—ἀναγνωστήριον Ἐρζερούμης». Φαίνεται ὅτι ἄλλοτε ἰδρύνατό τις νὰ προμηθευθῇ ἐκεῖ βιβλία καὶ ἐφημερίδας. Οἱ ἵπποι τῆς Ἐρζερούμης—ὅποιον λαμπρὸν τουρκικὸν ἵππικὸν δύναται νὰ καταρτισθῇ δι' αὐτῶν—εἰσὶ μικροὶ ἀλλὰ ζωηροί, νευρώδεις καὶ ἀντέχουσι μεγάλως ἢ κνήμη αὐτῶν εἶναι λεπτή, τὸ δὲ βῆδισμα ἀσφαλές ὡς τὸ τῆς ἡμίονου. Ἐν τῇ ἀγορᾷ ὅμως κατεπίσθημεν ὅτι οἱ ἔμποροι ἵππων οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ὑπολείπονται τῶν ἐν Εὐρώπῃ συναδέλφων αὐτῶν· γινώσκουσι νὰ ἐφαρμόζωσι πάντα τὰ ἐμπορικὰ τεχνάσματα, ἀρμοδιώτατα χρησιμοποιοῦντες τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὴν ζιγκίβερν καὶ ρινίζοντας ἀρμοδιώτατα τοὺς ὁδόντας τῶν γραιῶν ἵππων.

Ἡ ἀνωτέρω ἀφήγησις, μετὰ πλείστων ἄλλων παραλειφθεισῶν λεπτομερειῶν, ἀνήκει εἰς τὸν ἐκ τῶν δύο περιηγητῶν Γεώργιον Πισόν.

Ἐξ Ἐρζερούμης εἰς Τσανλί-κιλισόα.

Ἐν Τσανλί Κιλισόα τῆ 4 φεβρουαρίου 1890.

Τέλος τῆ 3 ὀκτωβρίου, μετὰ ὑπερκοσμητέρον ἐν Ἐρζερούμη διαμονήν, ἠδυνήθημεν νὰ τραπῶμεν τὴν εἰς Περσίαν ἀγούσαν.

Ἴνα μεταβῇ τις εἰς Περσίαν ἢ συντομωτέρα ὁδός, ἦν δύναται ν' ἀκολουθήσῃ εἶναι ἡ τοῦ Βαγιαζήτ, ἡ ὁδὸς δηλονότι ἦν ἀκολουθοῦσιν αἱ ἐκ Ταυρίδος προερχόμεναι συνοδαί· ἀλλ' αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἦττον ἐνδιαφέρουσα. Ἡμεῖς προετιμήσαμεν νὰ διέλθωμεν διὰ τοῦ Μούς, Βιτλῆς, Βάν καὶ Κόης, ἵνα αὐτοπροσώπως γνωρίσωμεν τοὺς διοικητὰς Βιτλῆς καὶ Βάν καὶ ἰδίως ὅμασιν ἀντιληφθῶμεν τῶν μερῶν, δι' ὧν θὰ διηρχόμεθα.

Ἦν ἡ δεκάτη περίπου ὥρα ὅτε ἀνεχωρήσαμεν πρὸς περισσοτέραν εὐκολίαν ἠγοράσαμεν δύο ἵππους, ἀναβιβάσαντας εἰς τὸν ἀριθμὸν 8 τὸ καταστατικὸν τοῦ ἡμετέρου ἵππικοῦ· πρὸς περιφρούρησιν δὲ τῆς ἡμετέρας σκηνῆς ἀπὸ πάσης κακοβουλίας ἐλάβομεν δύο ποιμενικοὺς κύνας, οἱ λαμπροὶ ὀδόντες τῶν ὁπίων, στίλβοντες ἐπὶ τοῦ μέλανος ρύγχους αὐτῶν, ἀποτελοῦσι λαμπρὰν φουρὰν καὶ ἐμποιοῦσι λαμπρότερον ἀποτελεσμα· ἀλλ' ἐπιζήμιον δι' ἡμᾶς ἀπέβαινε τὸ προστατεύσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν κυνῶν τῶν χωρίων, οἵτινές εἰσιν ἐνίοτε φοβεροὶ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνδρας.

Τῆς οἰκίας ἐξήλθομεν συνοδευόμενοι ὑπὸ τινων φίλων, ὑπὸ τῶν ἡμετέρων συνοδῶν, δύο χωλοφυλάκων καὶ ἐνὸς ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου· οἱ τελευταῖοι οὗτοι θὰ συνώδευσον ἡμῖν μέχρι πέραν τοῦ Παλάν-Δουκέν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὄρους ἠγείρετο φρούριον, ἀπαραίτητον πράγματι πρὸς ἄμυναν τῆς Ἐρζερούμης. Μόλις ἐξήλθομεν τῶν τῆς πόλεως πυλῶν, ἤρξαμεθα τῆς πρὸς τὸ Παλάν-Δουκέν ἀνόδου δι' ὁδοῦ ἀθλίαν, ἦν ὅμως ἔμελλε ν' ἀντικαταστήσῃ ἄλλη στρατηγική. Ἡ ἀνόδος εἶναι τραχεῖα μέχρι τοῦ λαίμου ἢ στενοῦ, κειμένου εἰς ὕψος 1000 μέτρων ὑπεράνω τῆς Ἐρζερούμης· ὁ κίρκασις ὑπαξιωματικὸς εἶδεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὸν ἵππον αὐτοῦ πὸς βρῶσιν ὄρεα χύματος, ἵνα κατορθώσῃ ὥστε νὰ μὴ πνευστιῇ. Μετὰ τὴν καθοδὸν ἡμῶν, ταχυτέραν ἔτι, ἐσταθμεύσαμεν ἵνα γευματίσωμεν· οὔτε δένδρον ἐφαίνετο εἰς τὴν μακροτέραν ἀπόστασιν μέχρι τῆς ὁποίας ἐξικνεῖτο τὸ βλέμμα. Ὀλίγη γλῶτ φύεται ἐπὶ τῶν ὄχθων τῶν ρυακίων, ἐνῶ πανταχοῦ ἀλλαχοῦ ἐν τοῖς κυματοειδέσιν ὄρεσιν, ἄτινα ἐξαφανίζονται ἐν ἀποστάσει, ἐν μέσῳ βράχων καὶ χαλίκων, ἡ ξηραίνουμένη γλῶτ κιτρινίζει. Πέραν τοῦ Παλάν-Δουκέν δὲν ὑπάρχει πλέον συνήθης ὁδός, ἀλλ' ὁ ὀδοιπόρος ἀκολουθεῖ ἀτραπὸν, κακῶς κεχαρῆσμένην διὰ μέσου λόφων καὶ κοιλάδων, ἀτραπὸν, ἣτις ἐν τισὶ μέρεσιν ἀποβαίνει ἀγρησιμοποίητος. Τῆ 6 1/4 ἀφικόμεθα εἰς τὸ κουργικὸν χωρίον Μαδράκ, ὅπου ἐστήσαμεν τὴν ἡμετέραν σκηνήν. Τῇ διαταγῇ τῶν χωροφυλάκων ὁ ἀρχηγὸς τοῦ χωρίου, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἠγγελε μεγαλοφῶνως ὅτι εἴμεθα Γάλλοι καὶ ὅτι θὰ ἔπυροβολοῦμεν κατὰ παντὸς ὅστις θὰ ἐπλησίαζε νυκτὸς εἰς τὴν ἡμετέραν σκηνήν. Ἡ νύξ ἦτο ψυχρά· ἐν τῷ γεινιάζοντι ρυακίῳ εὗρομεν πάγον, πάχους ἐνὸς ἑκατοστομέτρου. Εὐρισκόμεθα εἰς ὕψος ὑπερδισχιλίων μέ-

πρων και μέχρι του Τσανλῆ-Κιλισσά δὲν θά καταρχόμεθα κατωτέρω. Ἡ ὄψις τῆς χώρας μένει ἡ αὐτή: οὔτε δένδρον ἐφαίνεται, οὔτε καλλιεργημένος χώρος, οὔτε οἰκία· ὑπάρχει ὅμως ὀλίγον πρόσφορον εἰς καλλιέργειαν ἔδαφος, τὸ ὁποῖον ἡ τοῦ ἀέρος ξηρασία διασχίζει εἰς πολυαριθμούς ρωγμάς. Εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν πέραν τοῦ ἀγόνου καὶ ἡρημουμένου τούτου τμήματος, ὅπερ καλεῖται Κουρουτζάκ (ἄνδρον) οὐδεμία ἀπαντᾷ πηγὴ, οὐδεὶς ρυαξ. Ὁ ἵππος μου ὅμως ἐν τῷ μεταξύ εἶχε κτυπήσει τὸν Γεώργιον εἰς τὴν κνήμην, ἡ δὲ ἐπιγενομένη αὐτῷ πληγὴ σοβαρὰ καὶ ἀλγεινὴ προσεδέθη προχειρῶς, ἐπιτεθέντων καὶ τινων φαρμάκων καὶ εἶτα ἐξηκολουθήσαμεν τὸν δρόμον ἡμῶν πρὸς μεγίστην εὐχαρίστησιν τῶν ἡμετέρων χωροφυλάκων, ἡμιονηλατῶν καὶ τοῦ ἡμετέρου συνοδοῦ, οἵτινες μετ' ἐκπλήξεως εἶδον ἡμᾶς σκεπτομένους πρὸς στιγμὴν περὶ κατασκηνώσεως ἐν τόπῳ τῶσον ἐπικινδύνῳ. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἠνάγκασεν ἡμᾶς νὰ μείνωμεν ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας εἰς Τσανλῆ-Κιλισσά, ἐν τῇ ἀρμενικῇ μονῇ τοῦ Σούρπ-Γκαραμπέτ μετὰ συνεπειῶν λίαν δυσάρεστων διὰ τὸ ἡμέτερον ταξείδιον. Ἐπὶ τέλους ἀφικόμεθα εἰς τὸ χωρίον Μαμουνὲν-Κεμί.

Τὸ Μαμουνὲν-Κεμί εἶναι ἄθλιον χωριδίον, περιλαμβανόν τριακοντακά οἰκιῶν, εἰς ἀπόστασιν δὲ πορείας μιᾶς ἡμέρας ἀπ' αὐτοῦ κεῖται τὸ χωρίον Κινίς, ἔχον ἀγορὰν καὶ πληθυσμὸν 4—5000 κατοίκων.

Τῆς πληγῆς τοῦ Γεωργίου μὴ δεινωθείσης, ἐξηκολουθήσαμεν τὴν πορείαν τῇ 9 1/2. Δυστυχῶς ἡ ὁδὸς διέρχεται διὰ υἑσού καταρράκτου διασχίζει χαλικώδη λόφον καὶ κατέρχεται διὰ κλιτύος ἀποτόμου. Οἱ ἵπποι ἐκοπίων, ἐπνευστίων, ἐδυσχεραίνον ἐν τῇ πορείᾳ, ἐχώρουν βῆμα πρὸς βῆμα, ἀλλ' οὐχὶ ἀνευ τιναγματῶν· ὁ ἡμέτερος προσφιλεὶς ἀσθενὴς ὑφίστατο σπουδαῖα δεινά. Μετὰ τὸ δυσάρεστον τοῦτο τέταρτον τῆς ὥρας, ἡ ὁδὸς ἔβαινε παραπλεύρως ὁρέων κεκαλυμμένων ὑπὸ εὐόσμων φυτῶν καὶ ὑπὸ θαμνοειδῶν ὄρων καὶ ροδεῶν· αὐτοὶ παρατηροῦνται ἄνθη τινα, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἀληθῆ πανδαισίαν διὰ τοὺς ὄφθαλμούς. Εἶτα κατήλθομεν εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Μπάς-κισί, ὅπου παρατηρήσαμεν τὸ ὄροπέδιον Κινίς, ὑπερμέγεθος πεδῖον καλλιεργησίμου ἔδαφος, ὅπερ περικυκλοῖ κύκλος ὁρέων· ἀφοῦ διήλθομεν τὸ ὄροσιν χωρίον Μεγκεγκέδ, παρὰ τῷ ὁποίῳ καθορᾶται μικρὰ ἀρμενικὴ Ἐκκλησία ἐν ἑρειπίοις, φρουρουμένη, οὕτως εἶπεῖν, ὑπὸ ἀρχαίων τάφων ἐγγλύφον, ἀφικόμεθα τῇ 3ῃ ὥρᾳ εἰς Κινίς. Ὁ καίμακάμης καὶ αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ ἐποίησαντο ἡμῖν λίαν φιλόφρονα ἐπίσκεψιν, ἀναποδοθεῖσαν εὐχαρίστως. Ὁ ἄνεμος ἤγειρε μέχρι τῆς ἡμετέρας σκηνῆς ἐκτυφλωτικὸν κοινοτρόν.

Ἡ Κινίς εἶναι ἡ περιεργότερα τῶν πόλεων, ὅσας ἀπηντήσαμεν μέχρι τούδε· ἐκτισμένη ἐπὶ ρωγμῆς βράχου, ὅπου ρεεὶ ποταμὸς, ἐπεκτείνεται, συμπιεζομένη μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν αὐτῶν καὶ εἰς κορυφὴν ἀποληγουσῶν παρειῶν, ὡσεὶ νὰ ἤθελε νὰ κρυθῆ ἀπὸ τῶν δυσμενῶν βλεμματῶν· ἐν τούτοις οἰκίαι τινές, νεωστὶ ἀνεγερμέναι, εὐρηγται ἐπὶ τοῦ ὄροπέδιου καὶ δεσπόζουσι τῆς μόνης ὁδοῦ τῆς πόλεως. Ἀκρόπολις ἐν ἑρειπίοις, πύργος ἐν ἀθλίᾳ καταστάσει, τμήματα παχέος τείχους, τὸ ὄλον μικρὸν ἐπὶ τῶν φοβερῶν τούτων σειρῶν βράχων, τῶν εὐθέων ὡσεὶ αἱ στήλαι μητροπολιτικοῦ ναοῦ, δεικνῦσι τὴν τοποθεσίαν τῆς ἀρχαίας ὄχυρᾶς θέσεως ἢ φρουρίου. Εἰς τὴν ἀγορὰν μεταβαίνει τις διὰ συντόμου ὁδοῦ, τῇ δαπάνῃ δὲ ὀλίγων γροσίων ἀποβαίνει τις σπουδαῖος πελάτης οἱ ἔμποροι, ὁλαδὸν ἐν τοῖς στενοχώροις αὐτῶν καταστήμασι καθήμενοι, καπνίζουσι ὡς πανταχοῦ τὸν ναργιλὲν μετὰ τῆς παραδόξου διαφορᾶς ὅτι δὲν κρατοῦσι κομβολόγιον. Εἶτα, παρεργόμενός τις τὰς οἰκίας ἐπὶ τινα λεπτά, οὐχὶ βεβαίως χωρὶς νὰ προκληθῆ ἐκπληξίς τις εἰς καλλίμορφα πρόσωπα, ἀφικνεῖται εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως. Καθὰ δὲ διεββαίωσαν ἡμᾶς ὑπῆρχεν ἐκεῖ μοναδικὸν ποτόν, ἰώμενον τὰ νοσήματα τῆς καρδίας! . . . Ὁ διηγούμενος ἡμῖν τὰς θαυμασίας ἀρετὰς τοῦ ἀξιοθαυμάστου τούτου ποτοῦ ἦν Ἄραψ, τελωνοφύλαξ, ὅστις ἐκ τῶν μακρῶν αὐτοῦ ταξειδίων ἐκτίησεν οὐχὶ νόσημα τῆς καρδίας ἀλλὰ τοῦ στομάχου, ἐξ οὗ ἰάθη ἐν Κινίς, πῶν ὕδωρ μεταλλικόν, εὐρεθὲν ὑπ' αὐτοῦ παρὰ τὴν πόλιν. Εὐγνωμονῶν ἐπὶ τῇ θεραπείᾳ ταύτῃ κατεσκεύασε εἶδος περιορισμένης δεξαμενῆς, ὅπου οἱ κάτοικοι, κατὰ μεζῶνα δὲ λόγον αἱ γυναῖκες, μεταβαίνοντες πίνουσι καὶ λούονται καὶ ἦπου ὡς ἦτο ἐπόμενον ὁ Ἄραψ ἐπροθυμοποιεῖτο νὰ δηγῆσῃ ἡμᾶς. Ἐτὸ ὕδωρ τοῦτο, ὅπερ περιλαμβάνει μεταλλικὰς οὐσίας εἶναι λίαν ἀεριούχον.

Συνεχάρην λοιπὸν τῷ Ἄραβι ἐπὶ τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐπίομεν ὀλίγον· τοῦτο ἦτο ἀρκετὸν πρὸς σπουδαίαν αὐξησιν τῆς καταναλώσεως τοῦ ὕδατος τούτου, τῆς τῶν Εὐρωπαίων ἐν ἱατρικοῖς ζητήμασι γνώμης θεωρουμένης ὡς ἀνεπιδέκτου ἀμφισβητήσεως. Ὡς καὶ προηγουμένως εἶδομεν ἐρχομένους εἰς τὴν ἡμετέραν σκηνὴν πολλοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς πλείστους πάσχοντας ἐξ ὀφθαλμίας· πρακτικὸς τις ἱατρός θά καθίστατο αὐτῷ πολυάσχολος, ἐὰν ἐπεδίδοτο εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ποικίλα πασχόντων ὀφθαλμικὰ νοσήματα. Πολλοὶ περίεργοι ἐζήτουν νὰ ἴδωσι τὰ ἡμέτερα ὄπλα, πολλοὶ δὲ πάλιν προέτειναν ἡμῖν ἀνταλλαγὴν τῶν ἡμετέρων καρβινῶν δι' ἵππων.

Βεβαίως δὲν ἀπέσχομεν τοῦ νὰ λάβωμεν φωτογραφικὴν εἰκόνα τῆς πόλεως. Βραδύτερον προσέβημεν εἰς ἐκδρομὴν δι' ἵππων εἰς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ τοῦ Κινίς, ὅτε καὶ ἀνεκαλύψαμεν τὴν θέσιν μεγάλου στρώματος ἀνθράκων· ἡ ἀναγγελία τῆς ἀνακαλύψεως εἰς τὸν διοικητὴν ἐνεποίησεν αὐτῷ μεγάλην χαρὰν. Τῇ 10 ὁκτωβρίου, τῆς πληγῆς τῆς κνήμης τοῦ Γεωργίου ἐπὶ τὸ βέλτιον τραπέισης, ἀνεχωρήσαμεν ἐκ Κινίς, ἐν συνοδίᾳ δύο νέων χωροφυλάκων, οἵτινες θά ἐγένοντο ὁδηγοὶ ἡμῶν μέχρι τοῦ Μούς. Ἐν τῷ μεταξύ, ἱκανοὺς λοφίσκους παρελθόντες, ἐμείναμεν ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸ κουρδικὸν χωρίον Σεβίγκ χάριν προγεύματος, τοῦθ' ὅπερ οὐκ ὀλίγον δυσχερὲς τυγχάνει, τῶν χωρικῶν φοβουμένων μήπως δὲν πληρώσωμεν τὸ ἀντίτιμον μετὰ δυσχερείας ἐπίσης κατωρθώσαμεν νὰ φωτογραφήσωμεν ὄμιλον χωρικῶν. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ αἱ πλείσται τῶν γυναικῶν φέρουσιν ἐπὶ τοῦ ἐνός μυκτῆρος τῆς ρινός μεταλλινὸν κόσμημα, ὅπερ οἱ Ἀρμένιοι καλοῦσι Κε τ ἰ-ὸγ (ψέλλιον τῆς ρινός). Τῇ πέμπτῃ ὥρᾳ τῆς ἐσπέρας ἐσταθμεύσαμεν ἐν Κουβάν, κειμένη ἐν μικρῷ κοιλάδι, γελοῖσση σχετικῶς, ἀπομεμονωμένη δὲ μεταξὺ δύο ὁροσειρῶν. Ἐν Κουναῦ, ἐπὶ μίαν ἡμέραν παραμείναντες, ἐμάθομεν ὅτι, παρὰ τὸ κουρδικὸν τοῦτο χωρίον ὑπάρχει ἐνδιαφέρον σπήλαιον, εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ὁποίου μετέβημεν, παρακολουθούμενοι ὑπὸ τινων Κουρδῶν. Τὸ σπήλαιον τοῦ Κουναῦ ἀποτελεῖται ἐκ δύο εὐρέων διαδρόμων, διηνοιγμένων ἐν τῇ βᾶσει ὑπερόγκων καὶ ὑψηλῶν βράχων· δι' ἐνός τῶν διαδρόμων τούτων ρεεὶ ποταμὸς, πλάτους 6—8 μέτρων, ὁ δ' ἕτερος, ὑψηλότερος τοῦ πρώτου, συνενόται μετὰ τοῦ τελευταίου τούτου εἰς ἀπόστασιν 150 περίπου μέτρων, τοῦ ἔδαφους αὐτοῦ ὄντος κεκαλυμμένου ὑπὸ παχέος στρώματος ζωϊκῆς κόπρου. Εἰς τὸν διάδρομον τούτων εἰσδύσαντες, εἰσῆλθομεν εἰς ἄνοιγμά τι, ὅπερ ἀνεκαλύψαμεν τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἡμετέρου φανοῦ, καὶ εὐρέθημεν ἐν σειρᾷ ὀλῆ στοῦν αἱ παρειαὶ τῶν ὁποίων ἐκαλύπτοντο ὑπὸ λευκοῦ τιτανώδους στρώματος καὶ ὑπὸ τὰς ὁποίας πολλάκις ἠναγκάσθημεν νὰ εἰσδύσωμεν συρόμενοι. Οἱ ἡμέτεροι ὁδηγοὶ εἶπον ἡμῖν ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλο σπήλαιον εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο ἀδύνατον νὰ μεταβῶμεν καὶ εἶδειξάν ἡμῖν εἶδος ἀνοιγματος ἐν τοῖς παρακλίνοισι βράχοις· τοῦτο ἦτο δεύτερον σπήλαιον πολλῷ μείζον τοῦ πρώτου μετὰ μεγάλων στοῦν, ἐν ᾧ παρατηροῦνται ἔχνη κατοικίας καὶ ἀρχαῖαι ἐπιγραφαί. Τοῦ πρώτου σπηλαίου ἀνεχωρήσαμεν ἀφοῦ ἐλάβομεν φωτογραφικὴν αὐτοῦ εἰκόνα. Χάρις εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην, ἣν ἐνεπνεύσαμεν προσεκλήθημεν εἰς οἴκους, ὅτε καὶ κατωρθώσαμεν νὰ φωτογραφήσωμεν περίεργον ὄμιλον. Οἱ κουρδικοὶ οἴκοι, μικρὸν διαφέροντες τῶν ἀρμενικῶν—πρόκειται δὲ περὶ τῶν ἐν τοῖς χωρίοις οἰκῶν—ἔχουσι παχέος τοίχους καὶ οὐχὶ πολὺ ὑψηλοῦς· τὸ μόνον ἐν αὐτοῖς ἀνοιγμα εἶναι τὸ τῆς θύρας· τὸ ὀλίγον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διαχεόμενον φῶς προέρχεται ἐκ τῆς στέγης, αἱ δοκίδες τῆς ὁποίας, ὑποστηριζόμεναι ὑπὸ καθέτων δοκῶν, καλύπτονται ὑπὸ κλαδῶν καὶ παχέος στρώματος γῆς. Ὅπισθεν ὑπάρχει διάδρομος ἐν τῷ ὁποίῳ δεξιᾷ μὲν εὐρηγται ὁ σταῦλος, ὅστις καταλαμβάνει τὸ ἡμισυ τοῦ οἴκου, ἀριστερᾷ δὲ ἡ πύλη ἀποθήκης τῶν τροφίμων· εἰς τὸ βῆθος εὐρηγται ὁ θάλαμος. Ἐπὶ τοῦ ἔδαφους, τοῦ ἐκ συμπεπιεσμένης ἀποτελουμένου γῆς, εὐρηγται ἀνεφωμένη ὀπή 70 περίπου ἑκατοστῶν διαμέτρου καὶ βάρους 1 μέτρου· ἡ ὀπή αὕτη χρησιμεύει ὡς κλίβανος· ἐν ταύτῃ πρὸς τούτους οἱ παῖδες, συχνάκις γυμνοὶ μέχρι τοῦ ὀγδοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας, μεταβαίνουσιν ἵνα θερμάνωσι τὰ ἀπεψυγμένα αὐτῶν μέλη· αἱ γυναῖκες κάθηνται ἐν ὀμίλῳ ἐν τοῖς πέριξ, ὁσάκις ἐργάζονται ἐν ἔργοις, μὴ ἀπαιτοῦσι τὴν ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς τόποις κίνησιν αὐτῶν. Καλύμματα χρησιμεύοντα ὡς κλινωσκάσματα, μεγάλα πῆλινα ἀγγεῖα διὰ τὸ γάλα, δέρμα προβάτου κρεμάμενον ἀπὸ δύο σχοινίων πρὸς κατασκευὴν τοῦ βουτύρου μικρὰ τινα σκευή,

ἐνίοτε δὲ χονδροειδῆς τις ξυλίνη σκευοθήκη ἢ ἐρμάριον ἀποτελοῦσι τὴν ἐπιπλοσκευήν. Ἐνιαί τῶν οἰκιῶν ἔχουσιν ἓνα ἔτι θάλαμον προωρισμένον διὰ τὰς γυναῖκας. Ἐκαστον χωρίον κέκτηται ἴδρυμα, εἶδος χανίου, ἐν ᾧ διανυκτερεύουσιν οἱ περιηγηταὶ καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν, εἰς τοῦτο δὲ πολλοὶ τῶν χωρικῶν μεταβαίνουσιν, ἵνα μάθωσι νέα· οἱ σκώληκες εὐήμεροῦσιν ἐν τούτῳ.

Τὴν ἀπὸ τοῦ Κουνάβ εἰς Βουνδεμιράν ἀπόστασιν διηλύσαμεν ἐντὸς ὁκτὼ ὥρων διὰ τῶν ἡμετέρων ἵππων. Ἐγευματίσαμεν ἐν Βάρτῳ· μολοῦντι δὲ ἐν τῷ τοῦ Κίπερτ χάρτῃ σημειοῦται τὸ χωρίον τοῦτο Βάρτοκαλέ, οὐδὲ ἔγνος, ἐν αὐτῷ φρουρίῳ ἀπαντᾷ. Ἡ ἀγορὰ ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἢ τριῶν ἐργαστηρίων, τηρουμένων ὑπὸ Ἀρμενίων. Τὸ Βάρτον, ὅπερ ἔχει διοικητήν, καταλαμβάνει τὸ ἄκρον πεδιάδος ἀρκετὰ καλῶς κεκαλλιεργημένης, ἐν ἣ πολλὰ εὐρηνται διεσπαρμένα χωρία. Ἀπὸ τοῦ Βάρτου εἰς Τσανλῆ ὑπάρχει ὁδὸς πρὸς τὸ δυτικὸν τμήμα. Ἐν τῷ ἄκρῳ τῆς πεδιάδος τοῦ Βάρτου εὗρομεν λειμῶνα, ἢ γλοερά κατὰστασις τοῦ ὁποῦ ἐξηγεῖται ὑπὸ τῆς ἐλώδους βάσεως, ἐφ' ἧς κεῖται. Ὁ τὸ Βουνδεμιράν ἀρδεύων ποταμὸς, περιβάλλεται ὑπὸ δένδρων ἱκανῶς μεγάλων, ἢ δ' αὐτόθι θέσις ἦτο καταλληλοτάτη πρὸς κατασκήνωσιν ἡμῶν. Τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ χωρίου ἀπουσιάζοντος πολλὰς ἐκρούσαμεν θύρας, ζητοῦντες προμηθείας· πανταχόθεν ὅμως ἠκούσαμεν ἀνεξαιρέτως τὴν λέξιν: τσι γ κ ἄ (δὲν ὑπάρχουσιν) καὶ τοῦτο μόνον διότι γενικὸς ἐπικρατεῖ φόβος μήπως δὲν πληρωθῶσι διὰ τὰς προμηθείας, ἄσπερ θὰ ἐχορήγουν. Ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθημεν ἀπειλήσαντες νὰ ἀποστείλωμεν χωρικὸν τινα, ὅστις νὰ φροντίσῃ πρὸς ἐξεύρεσιν τροφῶν, οὗτος δὲ ἤρξατο φωνῶν τότε ἀνὰ τὸ χωρίον: « τίς πωλεῖ τοῖς μετρητοῖς ὠά, γάλα, ἀφρόγαλα, ἄρτον; » Ἄλλ' οὐδεὶς ἀπήντησεν. Ἐξαντληθείσης τῆς ὑπομονῆς μου ὕψωσα λαμπρὰν μάστιγα καὶ ἀπήτησα τὴν προσαγωγὴν προμηθειῶν αὐτοστιγμεί. Ἐκαστου προσκομίσαντος τότε ἀνὰ δύο ἢ τρία ὠά καὶ μικρὰν ποσότητα γάλακτος, ἐν τῇ ἐλαχίστῃ δυνατῇ ποσότητι, κατηρτίσθη ἐκ τοῦ ὄλου ἐπαρκὲς ποσὸν προμηθειῶν, ὅπερ πληρώσας ὑπέστρεψα εἰς τὴν σκηνήν. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐλαχίστου τούτου ἀποτελέσματος δύο ὄλαι ἀπήτηθησαν ὄραι· μετὰ τινὰς ὅμως στιγμὰς πολλοὶ φέροντες ὠά, γάλα κλπ. προσῆλθον, προσφέροντες ἡμῖν τοιαῦτα εἰς ἀγοράν· πρόδηλον ὅτι ἡ προηγούμενη ἡμῶν πληρωμὴ ἐνέπνευσεν αὐτοῖς θάρρος. Διελθόντες εἶτα τὸ χωρίον Βασικὰν διέβημεν πολλοὺς λόφους καὶ ἐπὶ τέλους ἐφθάσαμεν εἰς Ἀβαδὰν καὶ μετὰ δίωρον διάστημα εἰσῆλθομεν εἰς ἀρμενικὴν μονήν.

(Ἀκολουθεῖ).

Ἡ ΕΜΠΝΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

— Δὲν θὰ τὸ ἔκαμον ποτέ, Σῶμερς! Ἀκούεις ἐκεῖ νὰ ἐκθέσω εἰς τοιοῦτον ἀστήμαντον μέρος, ὡς τὸ Γκῶδαμ, εἰκόνα, γενικῶς ἐπαινεθεῖσαν ἐν τῷ παλαιῷ κόσμῳ καὶ κερδίσασαν τὴν θέσιν τῆς τιμῆς ἐν τῇ βασιλικῇ ἀκαδημίᾳ! Δὲν γνωρίζεις, φίλε μου, ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ βλέπουν μετὰ φθόνου τοὺς ξένους ζωγράφους;

— Λησμονεῖς ὅτι εἶμαι Ἀμερικανός, ἀπήντησε μεθ' ὑπερφανείας ὁ ζωγράφος· ἄλλως τε, μετὰ τινὰ διακοπὴν προσέθηκε, τὸ πρότυπον τῆς εἰκόνας αὐτῆς εὐρίσκεται κάπου ἐδῶ ἐν Νέα Ἰόρκῃ· τοῦλάχιστον ἄλλοτε εὐρίσκετο· καὶ ἐκ τῆς προσδοκίας ν' ἀνεύρω αὐτὴν κρέμανται ὄλαι αἱ περὶ μελλούσης εὐτυχίας ἐλπίδες μου.

— Pardon, Monsieur. Ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ὑπῆρξατε εἰς ἕξ ἡμῶν, ὥστε ἐλησμόνησα ὅτι καιτίς σας εἶναι ἡ γῆ τῆς Ἀμερικῆς. Λοιπὸν ἡ εἰκὼν αὕτη ἔχει τὴν ἱστορίαν της; Ἐὰν δὲν εἶναι ὅλως ἰδιαιτέρα ἢ χαρκτηρῶς θλιβεραῦ, μοὶ ἐπιτρέπετε, mon cher ami, νὰ ζητήσω ν' ἀποκαλύψῃτε αὐτὴν εἰς τοὺς φίλους σας τοῦ atelier;

— Αἱ περιστάσεις ἐκεῖναι διατηροῦνται ζωηρόταται ἐν τῇ μνήμῃ

μου, εἶπεν ὁ ζωγράφος μετὰ σιωπὴν στενοχωροῦσαν τὸν σύντροφόν του. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ μου Θεὸς ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν της, ἀν καὶ σχεδὸν δὲν ὑπῆρξε μήτηρ πρὸς ἐμέ! — ἡ ἀθλία φουλεά, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν ἐστίαν μας, τὸ χαμηλὸν δωμάτιον, ἐν τῷ ὁποίῳ ὤνειροπόλουν, εἶτε ἐγγρηγορῶς, εἶτε κοιμώμενος, τὰ χυδαῖα σχεδιογραφήματα ἐπὶ τοῦ τοίχου, γινόμενα εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης — τῆς μόνης μου φίλης, ἕως οὐ ἐκείνη ἤλθε. Νομίζω ὅτι ἐμίσουν τὴν ζωὴν, Γρηγόριε, τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. Γνωρίζω ὅτι ἐμίσουν τοὺς ἀλαζόνας, εὐτυχεῖς καὶ πλουσίους, οἱ ὅποιοι παρήλαυνον πρὸ ἐμοῦ ἐντὸς τῶν μεγαλοπρεπῶν ἀμαξῶν των, γελῶντες ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ρακῶν μου ἢ ρίπτοντές μοι δεκάρας ἐξ ἐλέους ἢ περιφρονησεως, ἀδιάφορον τὸ αἶσθημα ποῖον· δι' ἐμέ ἦτο τὸ αὐτό. Ἐμίσουν αὐτοὺς ἕνεκα τοῦ πλούτου των καὶ τῆς πτωχείας μου, τῆς εὐδαιμονίας των καὶ τῆς ἰδικῆς μου κακοδαιμονίας· καὶ εἰς Θεὸς μόνος ἤξευρε πῶς θὰ κατέληγεν ὄλον τὸ μῖσός μου, ἐὰν μὴ ἐνεφανίζετο αὕτη — ἡ ἔ μ π ν ε υ σ ι ς τ ο ῦ ζ ω γ ρ ἄ φ ο υ !

Ἐξήγαγε τοῦ στήθους του ἓν μικύλλον ἐκ πολυτίμου ξύλου κυτίον.

— Ἴδε, εἶπε παρουσιάζων μικρὸν κομβολόγιον μαργαριτῶν, πόσον εἶναι καθαρὰ ὡς ἐκείνη, ἥτις μοὶ τὰ ἐδώρησε, — εἰς ἐμέ, τὸν πτωχόν, τὸν ρακενδύτην, τὸν ἀπέλιπα παιδα, τοῦ ὁποῦ ἡ ζωὴ ἦτο τίποτε! Καὶ ὀκνησθῆν ὅτι θὰ καταστῶ ἄξιος νὰ διαφυλάξω αὐτοὺς τοὺς μαργαρίτας. Ἐκαστος αὐτῶν, προσέθηκε θεωπεύων μετὰ τρυφερότητος τὰ διανυγῆ λευκά παίγνια, — ἕκαστος αὐτῶν ὑπῆρξε δι' ἐμέ τύπος τῆς ἀγνοίας, εἰς τὴν ὁποίαν ὤφειλον νὰ φθάσω, πρὶν ἢ ἀτενίσω καὶ πάλιν τὴν πλήρη τελειότητος μορφήν της· ἡ λάβω ἐν τῇ ἰδικῇ μου τὴν λεπτήν καὶ τρυφεράν χειρὰ της.

Ἐξηκολούθησε λέγων·

— Δὲν ἐγνώρισα τὸν πατέρα μου. Ἐκ τῶν ὀλίγων δέ, τὰ ὁποῖα περὶ αὐτοῦ μοὶ ἔλεγεν ἡ μήτηρ μου, νομίζω νὰ ἦτο οὗτος πολὺ ἀνώτερος αὐτῆς καὶ κατὰ τὸν νοῦν καὶ κατὰ τὴν καρδίαν καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν. Ἀπέθανεν, ὅτε ἤμην μόλις διετής, καὶ ἡ δυστυχὴς μου μήτηρ ἔπραξεν ἀναμφιβόλως πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο χάριν ἑαυτῆς καὶ τοῦ παιδὸς της. Ἐκαθήμεθα ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸ δῶμα παλαιᾶς οἰκίας, ὅπου βλέπετε νὰ λάμπῃ ὁ σταυρὸς τῆς μητροπόλεως, εἰς μέρος στεῖρον καὶ κάλλους καὶ ἀνέσεως. Ὅτε ἐμεγάλωσα ὀλίγον, ἐπώλων ἐφημερίδας, μετέφερον μικρὰ δέματα ἢ ὅ,τι ἄλλο ἰδυνάμην, ὅπως αὐξήσω τὰ τόσον ἐλλειπῆ τῆς συντηρήσεώς μας μέσα.

Καὶ οὕτω διήρχοντο τὰ ἔτη, ἕως οὐ ἠρίθμουν δώδεκα Ἐσπέραν τινά, ὅτε ἐπέστρεφον ἀπηυδῆκῶς καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, ἔχων ἀπώλητα τὰ ἡμίση φύλλα τῆς ἐφημερίδος, ἐστάθην καὶ ἀκούμβησα παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας, θεώμενος τὸ ρεῦμα τῆς πολυαχόλου ζωῆς, ἥτις, ἀναθρούσα ἐκ τῆς μιᾶς ἄκρας τῆς ὁδοῦ, κατέρρεε πρὸς τὴν ἄλλην, καὶ ἐν τῇ πικρίᾳ τῆς ψυχικῆς μου ὀδύνης παρέβαλλον ἐμαυτὸν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, τοὺς σπεύδοντας εἰς τὴν ἱρεμίαν καὶ χαρὰν τῶν πολυτελῶν των οἰκῶν. Ἡμην περίτριμμα τῆς λεγομένης κ ο ι ν ω ν ί α ς, καὶ τοιοῦτος θὰ εἶμαι πάντοτε πτωχός, τὸ ἐγνώριζον, ἤμην, ἔλεγον κατ' ἑμαυτόν. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιχειρισθῶ τι ἀνώτερον τῆς πωλήσεως ἐφημερίδων, τίποτε καλλίτερον ἢ νὰ παίξω μετὰ τοῦ Τῶμ, τοῦ Δῆν καὶ τοῦ Ἄρρυ ἐν τῇ Διόδῳ τῶν ρακῶν. Ὅθ' εἶμαι πάντοτε ὁ Μ π ἢ λ Σ ὠ μ ε ρ ς ὁ ἔ φ η μ ε ρ ι δ ο π ὶ λ η ς, — τίποτε περισσότερον.

Αἴφνης μία κορασίς, φέρουσα λευκὴν ἐσθῆτα ἐκ μουσελίνης μετὰ κυανῶν ταινιῶν φερομένην ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ἤρχετο σκιρτήσασα ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου μέλπουσα καθ' ἑαυτήν. Τὴν ἔβλεπον σχεδὸν μετὰ θυμοῦ. Ἦτο τέκνον πλούτου, ἀπολαύουσα μειδιαιμάτων καὶ παρὰ Θεοῦ καὶ παρ' ἀνθρώπων· ἐνῶ ἐγώ, τί τὰ θέλεις, ἡ ἐπανάληψις τοῦ παραμυθιοῦ «τῆς ὠραίας καὶ τοῦ θηρίου», αὐτὸ καὶ τίποτε ἄλλο.

Τὸ παιδίον, διερχόμενον ἔρριπεν ἐν βλέμμα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ πατήσασα ἐπὶ ὀλισθηροῦ λίθου, κατέπεσε, καὶ ἡ μικρὰ της κεφαλὴ μετὰ τῆς βροχῆς τῶν χρυσῶν βοστρύχων της, ἔπεσε βαρεῖα ἐπὶ τοῦ σκληροῦ βράχου, παρὰ τὸν ὁποῖον ἰστάμην. Τὴν ἀνήγειρα ἀμέσως καὶ τὴν ἔφερα καὶ ἐναπέθηκα ἐπὶ τῆς ὀλίγης γλόης, ἥτις ὑπῆρχεν ἐντὸς τῆς μικρᾶς αὐλῆς μας, διότι ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐθεώρουν ἀσέβειαν πρὸς αὐτὴν νὰ τὴν εἰσαγάγω. Ἐφερα ὀλίγον ὕδωρ ὅπως πῆν καὶ διὰ τῶν χυδαίων καὶ ἡλιοκαυμένων χειρῶν μου ἔλουσα τὴν μικρὰν καὶ λευκὴν μορφήν, ἕως οὐ ἀνε-

φάνη ἀμυδρά της ἐρυθρότης καὶ ἠνοίχθησαν μετ' ἀπορίας οἱ ὀφθαλμοὶ της.

«— Εἶσαι πολὺ κτυπημένη ; » τὴν ἠρώτησα.

«— Νομίζω ὄχι. Πῶς ὀνομάζεσαι ; »

«— Μπῆλ Σῶμερς· καὶ σὺ ; »

«— Βέσση-Βέσση Θόρν· δὲν μοι ἀρέσκει τὸ ὄνομα Μ π ἢ λ—θὰ σὲ λέγω Οὐήλλυ», εἶπεν ἐγειρομένη καὶ θεωροῦσα τὸν κατεστραμμένον πῖλον μου, καὶ τὰ ράκη τῆς περιβολῆς μου καὶ τοὺς γυμνοὺς πόδας μου, ὥστε ἐξ οἴκτου πρὸς ἐμαυτὸν ἐπληρώθησαν δακρῦν οἱ ὀφθαλμοὶ μου.

«— Πηγαίνεις εἰς τὸ σχολεῖον, Οὐήλλυ ; » μὲ ἠρώτησεν.

«— Ὅχι· ὑποκείμενα τῆς τάξεώς μου δὲν ἔχουν καιρὸν διὰ βιβλία.»

«— Διατί ; »

«— Διατί ; ἀπήντησα ὡς ἤχώ. Διότι πρέπει νὰ πωλῶ ἐφημερίδας ὅπως φέρω φωμὲ καὶ βούτυρον διὰ τὴν μητέρα μου καὶ ἐμαυτὸν. Προστίμων ὅμως νὰ μὴ σοὶ τὸ ἔλεγον.»

«— Διατί νὰ μὴ μοὶ τὸ ἔλεγες ; » μὲ ἠρώτησεν ἀτενίζουσά με διὰ τῶν διαυγῶν καὶ γλυκῶν ὀφθαλμῶν της διὰ βλέμματος τοιοῦτου, ὅποιον εἰσέδουεν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου.

«— Διότι τί μέλει εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς θέσεώς σου τί κάμει εἰς πτωχὸς ρακενδύτης ὡσάν ἐμέ ; Ἴδε τὸν ἑαυτὸν σου, κυρία Βέσση, καὶ ἐμέ. Ἴδε τὰ ὠραῖά σου κυανᾶ ὑποδήματα καὶ τὰ ἰδικά μου χονδρά καὶ γυμνά πόδια. Σὺ εἶσαι πλουσία καὶ καλὴ καὶ εὐτυχῆς· ἐγὼ εἶμαι πτωχὸς καὶ κακὸς καὶ δυστυχῆς καὶ βεβαίως δὲν θὰ γίνω ποτὲ τίποτε καλλίτερον. Ἐὰν εἶχον χρήματα, θὰ ἐξωγράφισον εἰκόνας. Βλέπεις ἐκεῖνην τὴν τρύπαν ἐκεῖ εἰς τὴν ὀροφήν ; εἶπον δεικνύων τὴν καλύβην μας. Ἐκεῖνο εἶνε τὸ παράθυρον τοῦ δωματίου μου. Ποτὲ δὲν εἶδε ὕαλον— καὶ δὲν θὰ ἴδῃ σοὶ ἐγγυῶμαι, — ἀλλ' ἐκεῖ μέσα λάμπει ἡ σελήνη, καὶ ἐκεῖ κάθημαι ὀλοκλήρους νύκτας καὶ κάμνω εἰκόνας ἐπὶ τοῦ τοίχου, πολὺ χονδροειδεῖς, πολὺ χυδαῖας δίχως ἄλλο, εἰκόνας ὅμως— ἰδικάς μου εἰκόνας ! Ὅσα κάμω ἀπόψε καὶ ἄλλην εἰκόνα, Βέσση· καὶ ἂν εἶχον τὴν ἐλαχίστην τύχην εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, θὰ ἐξωγράφισον, θὰ ἐξωγράφισον εἰκόνας χωρὶς τέλος ! »

«— Ἦξεύρω ὅτι θὰ γείνης ἀνὴρ μίαν ἡμέραν», μοὶ εἶπε μειδιῶσα γλυκύτατα· «μέγας καὶ καλὸς ἀνὴρ ὅπως εἶναι ὁ πατήρ μου, καὶ θὰ ἔχῃς μεγάλην οἰκίαν καὶ ὑπηρετίας καὶ ἵππους, καὶ ἴσως ἔν μικρὸν κοράσιον ὡσάν ἐμέ, μὲ ὠραῖα κυανᾶ ὑποδήματα καὶ ὠραῖον περιδέραιον μαργαριτῶν ὡσάν αὐτό. Σοὶ ἀρέσκει, Οὐήλλυ ; » μὲ ἠρώτησε, λύουσα αὐτὸ καὶ τείνουσά το πρὸς ἐμέ.

«— Φόρεσέ το πάλιν εἰς τὸν λαιμόν σου, κυρία Βέσση», τῇ ἀπήντησα μετὰ βαθέως στεναγμοῦ. «Γνωρίζω ὅτι εἶναι μίαν μικρὰ περιουσία· περιουσία ὅσην δὲν ἐλπίζω ποτέ, ποτέ νὰ ἀποκτήσω. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ τὸ ἐγγίσω. Ὁ Θεὸς σὲ ἀγαπᾷ καὶ ἡ ζωὴ λάμπει ἐνώπιόν σου, Βέσση· ἀλλὰ διὰ τὸν Μπῆλ Σῶμερς, τὸν ἐφημεριδοπώλην, μέλλον δὲν δπάρχει—κανένα.»

«— Δὲν πρέπει νὰ ὀμιλῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον», μοὶ ἀπήντησεν ὀμιλοῦσα βραδέως. «Ἡ μητέρα μου λέγει ὅτι ὅταν πράττωμεν τὸ καλόν, ὁ Θεὸς φροντίζει διὰ τὴν εὐτυχίαν μας· καὶ ἔάν δὲν ὀμιλήσῃς καὶ πάλιν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ προσπαθῆσῃς νὰ εἶσαι καλὸς ἴσως σοὶ ἐπιτρέψῃ ἐκεῖνος νὰ ζωγραφίσῃς ἔτι ὠραίας εἰκόνας, μίαν ἡμέραν ! »

«— Μίαν ἡμέραν ! ὦ ! ἔάν ἡδυνάμην νὰ τὸ πιστεύσω ! » ἀπήντησα μελαγχολικῶς.

Τὴν ἐπομένην ἐσπέραν, ὅταν ἐπέστρεψα εἰς τὴν καλύβην μας, εἰς ὑπηρετίαν μετὰ οἰκοστολῆς περιέμενον εἰς τὴν φραγὴν τῆς αὐλῆς καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου ἔν μικρὸν δέμα καλῶς δεμμένον καὶ ἄνευ λέξεως ἀνεχώρησεν ἐσπευσμένως. Ἦνοιξα μετὰ νευρικῆς ταρχῆς τὸ δέμα· Ἐντὸς αὐτοῦ εὑρον ἔν μικρὸν κυτίον ἐκ πολυτίμου ξύλου περιέχον τοὺς γαλακτώδεις μαργαρίτας ! Μήπως ἄνευρομένη ! Ἐπῆρχε περιπλέον καὶ μίαν ἐπιστολήν. Ἴδου αὕτη :

«Κύριε Οὐήλλυ Σῶμερς, — Ἐπιγῆρες φίλος τῆς θυγατρὸς μου καὶ σοὶ εὐχαριστῶ. Ἡ Βέσση σοὶ στέλλει τὸ περιδέραιον, τὸ ὅποιον θεωρήσας πτόσην μεγάλην περιουσίαν, καὶ συγχρόνως σοὶ στέλλω κατὶ ἄλλο, τὸ ὅποιον ἴσως θὰ σοὶ γίνῃ πρῶτον μεγαλειτέρου καλοῦ· κατὶ, τὸ ὅποιον τούλάχιστον θ' ἀνακουφίσῃ τὴν θέσιν σου, ἐνῶ ἔν τῷ μεταξύ, ἔάν θέλῃς, ἀκολουθεῖς τὰς ὁδηγίας μου.

«Πηγαίνεις εἰς τὸν ἀριθμὸν 13 τῆς δεκάτης ὁδοῦ καὶ ζητεῖς τὸν Ἄρ·» θοῦρον Ἐλλιοτ, ζωγράφον. Τῷ λέγεις ὅτι ἐπιθυμοῦς νὰ γείνης μαθητῆς του. Ἐὰν σὲ δεχθῇ, ἄρχισε ἀμέσως ἐργασίαν. Ὅα φροντίζω περὶ σοῦ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἂν εἶσαι ἐργατικὸς καὶ τακτικὸς τὸ ἐγκλιε— στον ποσὸν θὰ σοὶ στέλληται τακτικῶς κατὰ μῆνα.

Μαρτίνος Θόρν.

Ἡ ἐπιστολὴ περιέκλειεν ἔν γραμματίον πενήντα δολλαρίων.

«— ὦ ! Βέσση, Βέσση Θόρν ! θὰ γίνω ἀνὴρ πρὸς χάριν σου ! » ἀνέκραξα, « ἀρκεῖ νὰ μὲ προστατεύσῃ ὁ Θεός ! » Καὶ μὲ ἐπροστάτευσες, Γρηγόριε.

— Καὶ δὲν τὴν ἐπανεῖδες πλέον ;

— Οὐδέποτε. Ὁ πατήρ της, ἀριστοκρατικῶν ἠθῶν ἄνθρωπος, μοὶ ἔστειλε τὰ πενήντα δολλάρια τὴν πρώτην ἡμέραν ἐκάστου μηνὸς ἐπὶ ἔν ἔτος, ἀλλὰ προφανῶς δὲν ἐπεθύμει ν' ἀναγνωρίσω αὐτοπροσώπως τὴν χάριν, διότι ἐξ ἀρχῆς ἐφρόντισε νὰ μοὶ γράψῃ ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ τὸν ἴδω. Μετὰ ἔν ἔτος ἀπέθανεν ἡ μήτηρ μου. Μετέβην μετὰ τοῦ διδασκάλου μου εἰς Εὐρώπην, ὅπως σπουδάσω τὰ ἔργα τῶν διασῆμων τοῦ παλαιοῦ κόσμου ἀριστοτεχνῶν καὶ—τὰ λοιπὰ σοὶ εἶνε γνωστά.

Πρὸ πέντε ἐτῶν ὁ κύριος Ἐλλιοτ ἔγραψε πρὸς χάριν μου ζητῶν πληροφορίας παρὰ τινῶν παλαιῶν του φίλων ἐν Νέξ Γόρκε καὶ εἰς ἀπάντησιν τῷ εἶπον ὅτι ὁ κύριος Θόρν εἶχεν ἀποθάνει πρὸ ἑνὸς ἔτους πτωχευμένος καὶ ὅτι ἡ οἰκογένειά του εἶχεν ἀναχωρήσει ἄγνωστον διὰ σοῦ. Ἀλλὰ θὰ τοὺς εὔρω καὶ πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃς, Γρηγόριε· βασιζομαι εἰς τὴν φιλίαν σου.

— Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ μὲ διατάξῃς, Σῶμερς· Ὅα διατρέξω ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς χάριν σου μόνος μου ἢ μετὰ σοῦ· ἔάν δεῖσῃ· ἀλλὰ . . .

— Ἀλλὰ τί ; Σοὶ λέγω ὅτι ἐννοῶ νὰ τὴν εὔρω καὶ θὰ τὴν εὔρω· ἀρκεῖ νὰ ζῇ ! Τὸ ἐννοῶ καὶ θὰ τὴν εὔρω ! » ἐπαναλαμβάνων τὰς λέξεις ὡσεὶ θέλων νὰ καταπέσῃ ἑαυτὸν, ἀλλὰ συγχρόνως φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπόν του μετὰ ἀβεβαιότητος.

— Ναί· ἀλλὰ πιθανὸν νὰ τὴν εὔρῃς . . .

— Σύζυγον ἄλλου ; Καταλαμβάνω τί ἠθέλες νὰ εἶπῃς. Ἐπίσης γνωρίζω ὅτι παράλογον εἶναι νὰ ἐλπίσω ὅτι θὰ ἐνθυμῆται· κἂν τὸ ὄνομά μου. Ἐλπίζω ὅμως.

— Μόνον δι' αὐτὴν τὴν φορὰν, Βέσση. Αἱ παρειαί σου ὁμοιάζουν πρὸς τὰ ἴα, τὰ ὅποια ἐφύοντο εἰς τοὺς ἀγροὺς τῆς παλαιᾶς μας κατοικίας, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἶναι τὸσον κουρασμένοι.

— Καὶ τί θὰ εἶπῃ ἡ Madame, ὅταν ἴδῃ ὅτι τὸ φουστάνι της δὲν ἔτελειψεν ; Ὅχι, Ζάσκα, μὴ μου ζητῆς αὐτὴν τὴν χάριν.

— Ἀλλὰ ἡ Madame θὰ ἔχῃ τὸ φουστάνι της· θὰ προσπαθῆσωμεν ν' ἀγρυπνήσωμεν ἀκόμη μίαν νύκτα καὶ τότε εὐκόλως τὸ τελειόνομεν. Ἀλλως τε θὰ ἔχωμεν νέον ἀντικείμενον σκέψεως καὶ ὀμιλίας.

— Καὶ νέον ἀντικείμενον πόθου ! ὦ Ζάσκα, αἱ παλαιαὶ ἐκεῖναι ἡμέραι ἦσαν τὸσον γλυκεῖαι, παρὰ πολὺ γλυκεῖαι. Ἐὰν ἡδυνάμην κἂν νὰ τὰς λησμονήσω.

Καὶ ἡ νεῖνις ἀπέκρυψεν ἐντὸς τῶν χειρῶν τὴν μορφὴν, κλαίουσα ἡσύχως κατ' ἑαυτήν.

— Βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον θὰ συνειθίσῃς καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν, ἀγάπη μου, τῇ εἶπεν ἡ ἄλλη, θωπεύουσα ἀπαλῶς τὴν κόμην της. Καὶ εἰς ἐμέ ἐφάνη σκληρὰ κατ' ἀρχάς, καὶ ἡ μόνη προσευχὴ, τὴν ὁποῖαν ἀπέτεινον πρὸς τὸν πλάστην, ὅτε πολλὰκις νῆστις κατεκλινόμην, ἦτο νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ κοιμηθῶ τὸν ὕπνον, ἐξ ὃς πλέον νὰ μὴ ἐγερθῶ. Ἀλλ' ἔκτοτε ἔσχον καλλιτέρας σκέψεις. Ἐλπίζω νὰ ἐργασθῶ ὅλην τὴν ζωὴν μου, χωρὶς νὰ ἔχω ἄλλον νὰ μ' ἀγαπᾷ παρὰ σέ, ἀγάπη μου. Καὶ ὅμως πιστεύω εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶμαι ἠύχαριστημένη, — ἡ τούλάχιστον ἂν μὴ εὐχαριστημένη, ὑπομονητικῆ—ἐν προσδοκίᾳ τῆς ἐκεῖ ἐπάνω ὑπαρχούσης εὐδαμονίας.

Καὶ λαλοῦσα εἰδείξεν ἔξω τοῦ παραθύρου, ὅπου τ' ἀπερχόμενα νέφη εἰδείκνυον τὴν διαυγῆ κυανότητα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ ὄψις της ἐλάμβανε ὕψος ἡρέμου ὑπομονῆς καὶ πίστεως.

Ἐπὶ τινὰ στιγμήν ἡ νεαρὰ κόρη ἴστατο ἐκεῖ ἀκίνητος, ὡσεὶ ἐν και— νωνίᾳ μετὰ τῆς ἀνατειλάσης ἡμέρας· εἶτα στρέφουσα.

— Ἔλα, Βέσση, εἶπε, σπόγγισε τὰ δάκρυά σου καὶ ἀκολούθησέ με· θὰ μᾶς ὠφελήσῃ καὶ τὰς δύο.

— Ἄλλ' εἶμαι τόσον κουρασμένη· μοὶ φαίνεται ὅτι κατ' αὐτὰς δὲν ἴξεύρω τί θὰ εἴπῃ ἀνάπαυσις· καί, Ζάσκα, ἴδε πόσον λεπτή καὶ ἄχρους κατήντησεν ἡ χεὶρ μου, ὅπως ἦτο τῆς μητρός μου κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς ἀσθένειαν. ὦ! καὶ νὰ ἦτο. . .

— Σιωπή! εἶπεν ἡ ἄλλη πηδύσασα πλησίον τῆς ὡς πεφοβισμένη Κᾶτι· μοὶ λέγει· ὅτι ἡ ζωὴ διαφυλάσσει ἀκόμη εὐτυχίας διὰ σέ, Βέσση. Τίς ἴξεύρει ἂν ὁ μικρὸς σου ἐκείνος ζωγράφος, περὶ τοῦ ὁποίου μοὶ εἶπες—ὁ παῖς, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὸ ἐνθόμιον τῶν μαργαριτῶν πέραν τῆς θαλάσσης—δὲν ἔλθῃ πάλιν καὶ σέ ζητήσῃ;

— Μὴ ἀστειεύσῃσαι, παρακαλῶ. Καὶ δὲν εἶμαι εἰς κατὰστασιν.

— Δὲν ἀστειεύομαι, Βέσση· τὰ πλέον περιέργα πράγματα συμβαίνουν σχεδὸν καθ' ἑκάστην εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

Ἐκυψε καὶ τὴν ἐφίλησε καθ' ὃν τρόπον βλέπει τις μητέρα ἀσπαζομένην τὴν ἐπιθανάτιον μορφήν ἀγαπητοῦ τέκνου. Εἶτα αἱ δύο κρατούμεναι ἐκ τῆς χειρὸς μετέβησαν ἀπὸ τοῦ χαμηλοῦ δωματίου εἰς τὸ φῶς φθινοπωρινοῦ ἡλίου.

Ἦτο ἔργον θαυμάσιον ἡ Ἐμπνευσις τοῦ ζωγράφου. Περιέργον ὄνομα διὰ τοιαύτην εἰκόνα, ἔλεγον ὅσοι ἠγνόουν πῶς ἡ πικρία καὶ μακαριότης τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας συνεκρινῶντο εἰς τὸ φῶς καὶ τὴν σκιάν τῶν σκιῶν τοῦ ἀριστοτεχνήματος ἐκείνου εἰς τὸ φῶς καὶ τὴν σκιάν, τῶν ὁποίων ὁ συνδυασμὸς καθ' ἑαυτὸν ἀπετέλει μίαν ποίησιν.

Νέα κόρη τὸ κέντρον τοῦ ἐνδιαφέροντος—ἐστήμετο ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ποδὸς τῆς, φέροντος κυανᾶ ὑποδήματα, τὸ εὐτελὲς σῶμα διαγραφόμενον μόλις ἐντὸς τῶν πτυχῶν χιονώδους ὑφάσματος, τὸ ξανθὸν καὶ φαντασματικὸν πρόσωπον, καθαρῶς ἀποσπώμενον συννερωμένου οὐρανοῦ, οἱ χρυσοὶ τῆς βόστρυχοι, φερόμενοι ὀπίσω ὑπὸ τοῦ ποντείου ἀνέμου, ἐνῶ ἡ θάλασσα μόλις διεγράφετο εἰς τὸ διάστημα· τὰ χεῖλη τῆς κεχωρισμένα, οἱ κυανοὶ τῆς ὀφθαλμοὶ δακρυσμένοι, μία λεπτὴ χεὶρ κρατοῦσα τοὺς γαλακτώδεις μαργαρίτας τοὺς περιελάσσοντας τὸν λαιμὸν τῆς, ἡ ἄλλη ἐκτεινομένη πρὸς τὴν μορφήν γυμνόποδος παιδός, χυδαίως ἐνδεδυμένου, ἀπὸ τοῦ χαλκόχρου προσώπου καὶ τῶν ὠραίων ὀφθαλμῶν τοῦ ὁποίου διέφευγε ψυχὴ, συναισθανομένη ζωηρότατα τὴν ἀγωνίαν καὶ ἀπελπισίαν τῆς φυλακῆς τῆς, ψυχῆ διψῶσα καὶ πεινῶσα, ἀποκεκλεισμένη ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ τῶν δρόσων εὐτυχιστέρας ζωῆς.

Ἐν τῷ πρὸς τ' ἄνω ἐστραμμένῳ προσώπῳ τοῦ παιδός, ἐν αὐτῇ τῇ στάσει του, διεφαίνετο αἰσθημα ἀπωλείας, αἰσθημα ἀπελπισίας, αἰσθημα τέλειον ὀδύνης· οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξετείνοντο πέραν τῆς θαλάσσης, πρὸς τὸν ὀρίζοντα, ὅπου ἐφαίνοντο οἱ προάγγελοι τρικυμίας.

Ὁ ζωγράφος—μὴ ἀνήκων προφανῶς εἰς τὴν σχολὴν τῶν προρραφαηλιτῶν ἔδαπάνησεν ὅλα τὰ μέσα τῆς τέχνης του ἐπὶ τῶν δύο κυρίως ἀντικειμένων ἐνδιαφέροντος, προικίζων οὕτω τὴν εἰκόνα του δι' ἀληθοῦς αἰσθήματος.

Βλέπει τις ἀληθῶς εἰς τὴν εἰκόνα τὴν ἀπομεμακρυσμένην θάλασσαν, τὸν συννερωμένον οὐρανόν, τὸ διάγραμμα πῶλεως, καὶ πλησιέστερον χυδαίαν καλύβην μετὰ χαιηλῶν θυρῶν καὶ τεθραυσμένων ὕαλων, σπουργίτην ἐπὶ κλάδου μεμαραμένης συκομωρέας καὶ ἄλλας τινὰς λεπτομερείας, ὅλας ἀναγκαῖα συμπληρώματα, ἀλλ' οὐδόλως ἀποσπῶντα τὴν προσοχὴν τῶν κυρίως ἐλκυόντων προσώπων—τοῦ τέκνου τῆς πεινίας καὶ τοῦ τέκνου τοῦ πλούτου.

Πράγματι σπανία εἰκόν, εἰκόν, ἢ ἐπὶ ὀλόκληρον ἡμέραν δύναται τις νὰ μελετήσῃ καὶ ν' ἀπέλθῃ μετὰ τοῦ αἰσθήματος ὅτι δύναται πλειότερα ἐξ αὐτῆς νὰ μάθῃ τὴν ἐπαύριον. Εἰκὼν ἔχουσα πνοὴν καὶ δύναμιν, εἰκὼν συγκινοῦσα, ἐγείρουσα παλμούς, ἐξευγενίζουσα.

Τὰ τέσσαρα δωμάτια, τ' ἀφισρωμένα εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἐν τῇ μικρᾷ ἀκαδημίᾳ τῶν σχεδιογραφημάτων, ἐπληροῦντο ζωγράφων καὶ ἐρασιτεχνῶν. Δύο νεάνιδες βαίνοσι βραδέως ἐν μέσῳ τοῦ βρόντου πλήθους, ἕως οὗ εὐρίσκονται κατέναντι τῆς μαγευτικῆς πάντα θεατὴν εἰκόνας καὶ ἣτις ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τῆς ἔλξεως ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ κατὰ τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἐνώπιον τῆς Ἐμπνευσις τοῦ ζωγράφου.

— ὦ! Βέσση, δὲν βλέπεις! ψυθιρίζει ἡ μεγαλειτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν, στρέφουσα τὸ βλέμμα τῆς ἀπὸ τῆς εἰκόνας πρὸς τὴν σχεδὸν παιδικὴν μορφήν τῆς φίλης τῆς. Ἐφαντάσθησεν ποτὲ τίποτε τελειότερον;

Ἄλλ' ἔμεινεν ἄνευ ἀπαντήσεως. Ὅλον τὸ χρῶμα, ὅπερ ἡ δριμεῖα πνοὴ τῆς αὐγερινῆς αὔρας εἶχε δώσει εἰς τὴν μορφήν τῆς Βέσσης Ὄρν, ἐξέλιπεν αἰφνιδίως· τὰ χεῖλη τῆς ἦσαν ὠχρά, αἱ χεῖρές τῆς ἐξετείνοντο ὡσεὶ τινος ὄνειρευομένου ἄγρια ὄνερα· εἶτα τὰ βλέφαρα καταπίπτουσιν ἐπὶ τῶν κυανῶν ὀφθαλμῶν τῆς, καί, ὡς τεθραυσμένον ἴον, καταπίπτει εἰς τὸ ἔδαφος ἀναισθητος καὶ ἡμιθανής.

Μὴ τρομάζης, κόρη μου. Νομίζω ἡ φίλη σου νὰ ἐλιποθύμησε μόνον. Τὰ δωμάτια εἶναι στενόχωρα καὶ πλήρη κόσμου σήμερον, λέγει καλὸς τις γέρον κύριος, φέρων τὴν ἀναισθητον Βέσσην εἰς τοὺς βραχίονάς του καὶ ἀποτιθέμενος αὐτὴν ἐπὶ χαμηλοῦ ἀνακλίντρου κάτωθι ἀκριβῶς τῆς εἰκόνας, ἣτις ἔζη ἐν τῇ μνήμῃ τῆς ἐπὶ τόσα ἔτη, ἣτις ἐκρέματο ὑψηλὰ εἰς ὕψος δυσθεωρήτων δι' ἀνθρωπίνους ὀφθαλμούς ἐν τῇ στοᾷ τῇ καλῶς κεκλεισμένη τῆς καρδίας τῆς, τῆς ὁποίας τὴν κλεῖδα μόνον ἡ Ζάσκα ἐκράτει.

Ἡ Βέσση Ὄρν ἐστέναξε καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς.

— ὦ, Βέσση, μοὶ ἐφάνη ὅτι ἀπέθανες!

Ἡ Ζάσκα ἔκυψεν ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς μορφῆς, ἐφίλησε τὰ τρέμοντα χεῖλη καὶ βλέφαρα, γελῶσα καὶ κλαίουσα ὑστερικῶς.

— Καὶ θὰ μὲ ἀφήσης, Βέσση;

Νέος τις ὄρμηξ ζωηρῶς ἀνάμεσον τοῦ πλήθους. Ἐχει ὠχρὸν τὸ πρόσωπον, ζωηροὺς τοὺς ὀφθαλμούς, καίπερ βαθεῖς καὶ σταθεροὺς, καὶ ἐν τῷ ἤχῳ τῆς φωνῆς του δονεῖται ἡ δίψα καὶ ἡ ἐλπίς ἐτῶν πολλῶν.

— Εἶπατε Βέσση;

Καὶ εἰς μίαν στιγμὴν εὐρέθη γονυπετῆς πλησίον τῆς, ἀμέριμος διὰ τὴν ἐκπληξὴν τῶν περὶ αὐτὸν ἀπορούντων προσώπων—γονυπετῆς θερμαίων ἐντὸς τῶν χειρῶν του τὰς μικρὰς ψυχρὰς χεῖράς τῆς, ἕως οὗ ἠδυνήθη νὰ τὴν ἀποκομίσῃ, στηριζομένην ἐπὶ τοῦ βραχίονός του, ἐξω τοῦ περιέργου πλήθους.

Ἡ εὐτυχία παρέχει καὶ δύναμιν καὶ καλλονήν. Ἐνῶ ἡ Βέσση Ὄρν ἐξφανίζετο ἔχουσα ἐρυθρὰς τὰς παρειάς, τοὺς κυανοὺς τῆς ὀφθαλμοὺς μέλανας καὶ βαθεῖς ἐν τῇ εὐδαιμονίᾳ ἀπορίχ τῆς, ὡμοίαζεν ἐντελῶς πρὸς τὴν χρυσόκομον καλλονὴν τῆς εἰκόνας, εἰς τρόπον ὥστε αἱ συμπαθεῖς ψυχὰ ὀρμεμφύτως, ἐνόησαν τὴν ἐν τῇ πραγματικότητι ρωμαντικότητα τῆς συναντήσεως καὶ ψυθιρισμοῦ! «Ἄ! ὁ ζωγράφος!» «Ὅθι τὸ ἔλεγον!» «Παλαῖον αἴσθημα!» καὶ τὰ τοιαῦτα συνώδευσαν τοὺς ἀπερχομένους.

Μετὰ ἓνα μῆνα ἐξαφανίζεται ἡ Ἐμπνευσις τοῦ ζωγράφου ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς ἀκαδημίας καὶ δύο εὐτυχῆ ζεύγη διαπλέουσι τὴν θάλασσαν πρὸς θάλασσαν νέας καὶ εὐτυχῆς ζωῆς. Τὰ ζεύγη ταῦτα εἶναι ὁ Ζωγράφος καὶ ἡ Ἐμπνευσις του, ὁ Γρηγόριος καὶ ἡ Ζάσκα.

Ἐξ ἀμερικανικοῦ περιοδικοῦ μεταφράσεις ἐπὶ JOHN.

Ἡ ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

— Δὲν ἐδικαιοῦμαι νὰ τῇ ἀνακοινώσω τὴν εἶδησιν! Διότι ἦτο πιθανὸν νὰ περιορίζετο τὸ πρᾶγμα εἰς ἀπλὴν φήμην καὶ ἔπειτα, ἀγαπητέ μου Ριχάρδε, ἐσκέφθην ὅτι, ἐὰν ἦτο ἀληθές, σεῖς πρῶτος ὠφείλετε νὰ τὸ ἀνακοινώσετε εἰς τὴν μητέρα σας καὶ ὄχι ἐγώ. . .

Τὸ δεῦτερον ἐκείνος ἠσπάσατο τὴν χεῖρα τῆς σφόδρον ἐκεί-

νης γυναικός, τὴν χεῖρα ἐκείνην, ἣτις ἀπεσπράγγιζε τσοαύτας ἐπιστολάς χωρὶς οὐδέποτε νὰ αἰσθανθῆ τὴν ἀνάγκη νὰ ἀνακοινώσῃ τὰ ἐν αὐταῖς εἰς τοὺς περὶ αὐτὴν! Τοῦτο πράξας ἠσθάνθη μεγάλην ἀνακούφισιν.

— Πράγματι ἡ δεσποινὶς Μοντωβραϊ, ἤρξατο τότε λέγων οὗτος, ἐνῶ ἡ χαρὰ ἀπῆστραπτεν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, εἶναι νέαν λίαν διακεκριμένην. Θεωρῶ ὅμως ἐμαυτὸν λίαν εὐτυχῆ, ἀγαπητὴ μαμμᾶ, διότι βλέπω ὅτι ὑπεδέχθητε τόσο καλῶς ἀπόφασίν μου, ἢν σεῖς, ὑπὲρ πάντας, ἐδικαιούσθε νὰ μὴ ἐπιδοκιμάσῃτε ποτε.

— Ἡ μήτηρ σας δὲν ἔπραξε τὸ αὐτό; ἠρώτησε μετ' ἐκφράσεως σκωπτικῆς μόλις διορωμένης.

— Ὅχι! ἀπήντησεν ὁ Ριχάρδος μειδιῶν. Ἦναγκάσθην νὰ συνάψω τακτικὴν μάχην καὶ τὸ ἀποτέλεσμα οὐδαμῶς μὲ εὐχαρίσται. Πέποιθα ὅμως ἐπὶ τὸν χρόνον καὶ ἐφ' ὑμᾶς, ὅπως κατορθώσω νὰ καταπραύνω...

— Ὁ καιρὸς, ναί... ἐγὼ ὅμως... δὲν ἔχω βαρύτητα, ἀγαπητὴ Ριχάρδε, ἐπὶ τῆς μητρός σας, οὔτε ἐπ' οὐδενὸς ἄλλου, ὡς νομίζω, τούτῳ χριστῶν. Εἰπῆτέ μοι τινα περὶ τῆς δεσποινίδος Μοντωβραϊ.

Ἡ θέσις τοῦ Ριχάρδου ἦτο δυσχερὴς καὶ ἀκανθώδης, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ ὑπερικήσῃ τὰς δυσχερείας, ἐνῶ ἡ πενθερὰ ἠεροῶτο αὐτοῦ μετὰ μεγίστης προσοχῆς, ἐνιαχοῦ προβάλλουσα ἐρωτήσεις ἐξ ὧν ἠννοεῖτο τὸ ἐκ τῆς διηγήσεως τοῦ Ριχάρδου δι' αὐτὴν προκῦπτον ἐνδιαφέρον.

— Ἐπὶ τέλους, εἶπεν ἐν συμπεράσματι ὁ Ριχάρδος, ἐν τι μόνον ἐπιθυμῶ, νὰ δυνηθῶ τουτέστι νὰ τὴν καταστήσω εὐτυχῆ ὅπως οὕτως ἐρμηνεύσω πρὸς αὐτὴν τὰς εὐχαριστίας μου δι' ὅσα συγκατατίθεται νὰ πράξῃ χάριν ἐμοῦ καὶ τῶν τέκνων μου.

Ἡ εὐμενὴς φυσιογνωμία τῆς κ. Ρουβεραϊ ἠλλοιώθη ἐξαίφνης, ὡς δωματίον τοῦ ὁποῦ κλείεται ἀφῆνης ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τὸ μόνον παράθυρον.

— Νομίζω, φίλε μου, ὅτι τὰ τέκνα σας δὲν συμπεριλαμβάγονται εἰς τὸ ζήτημα.

— Πῶς; εἶπεν ὁ Ριχάρδος φρίσσαν, ὡς ἄνθρωπος αἰφνιδίως βυθισθεὶς ἐν καταψύχρῳ ὕδατι.

— Ἡ μήτηρ σας θὰ φυλάξῃ παρ' ἑαυτῇ πιθανῶς τὸν Ἐδμόνδον. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς ἐμέ, σὰς νομίζω ἀκούοντως ἐχέφροννα ὥστε νὰ ἐννοήσητε, ὅτι θὰ ἦτο αὐτόχρημα παραπροσύνη νὰ δοκιμάσητε κἂν νὰ μὲ ζητήσητε τὴν Ὑβελίνην.

Ὁ Βρις ἠσθάνθη τότε ὅτι καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα διετέλει ἐν ἀπάθῃ. Ἡ εὐμένεια τῆς πενθερᾶς δὲν ἀπετέλει λοιπὸν ἀλλ' ἢ παράβλεψιν χειμερικῶν ὄλων δικαιωμάτων, ἐπὶ πλεόν ἦν ὑπόδειγμα γυναικὸς ἀρίστης τυχοῦσης ἀνατροφῆς καὶ ἣτις, ἐπομένως, ἠννοεῖ ὅτι ἠθελενεῖσθε ὄλους ἀνάρμοστον νὰ ὑποδείξῃ τὸ ἐλάχιστον δείγμα ἀντιστάσεως εἰς τὸν γάμον ἐκείνου, ὅστις ὑπῆρξε γαμβρὸς αὐτῆς. Ἡ μάμμη θὰ ἦν λοιπὸν ἀκαμπτος.

— Ἐν τούτοις, ὑπέλαβεν ὁ βουλευτὴς, ἡ Ὑβελίνην εἶναι θυγάτηρ μου.

— Ἡ Ὑβελίνην εἶναι θυγάτηρ τῆς θυγατρὸς μου, πᾶν ὅ,τι μοὶ ἀπομένει ἐξ ἐκείνης, τὸ μόνον ὅπερ μὲ κρατεῖ ἐν τῇ ζωῇ... Ὅθ' ἀποθάνω, ἀγαπητὴ μοι Ριχάρδε, καὶ ὄχι μετὰ πολὺν καιρὸν πιθανῶς, διότι αἱ ἡμέραι μου εἶναι μετροημέαι... Βεβαίως, οὐδέποτε θὰ ἔχετε τὸ θλιβερὸν θάρρος ν' ἀποσπᾶσητε ἐκ μητρός τὸ πᾶν ἀπολεσάσης, τὸ μόνον ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ! Ὅταν ἀποθάνω λοιπὸν, θὰ τὴν λάβετε, καὶ τότε ἐγὼ θὰ εἶμαι εὐτυχὴς σκεπτομένη, ὅταν ἀπέρχωμαι τοῦ κόσμου τούτου, ὅτι ἀφήνω αὐτὴν εἰς τὰς φροντίδας τῆς καθὼς πρέπει νέας, ἣτις θὰ γείνη σύζυγός σας.

— Ἀλλὰ, μαμᾶ, ἀπήντησεν ὁ Βρις δι' ὄλης τῆς δυνατῆς αὐτῷ λεπτότητος, τούναντιον θὰ ζήσετε ἐπὶ πολὺ ἔτι, ὡς ἐλπίζομεν πάντες καὶ ὡς εὐχομαι ὑπὲρ πάντας... Λοιπὸν καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν θὰ δυνηθῶ ν' ἀπολαύσω, τῆς παρουσίας τῆς θυγατρὸς μου;

— Δὲν θὰ εἶμαι ποτὲ τόσο ἐγωίστρια, ἀγαπητὴ Ριχάρδε, ἀπήντησεν ἡ κ. Ρουβεραϊ μετ' ἐκτάκτου εὐγενείας, τὰ δὲ μητρικὰ μου αἰσθήματα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταπιῶσιν τὰ λοιπὰ ἐν ἐμοὶ αἰσθήματα. Μετ' εὐχαριστήσεως θὰ ὑποδέχωμαι ἐνταῦθα τὴν τε σύζυγόν σας καὶ ὑμᾶς, πάντοτε, κατὰ τὴν μικρὰν ἡλικίαν τῆς Ὑβελίνης καὶ κατὰ τὰς διακοπὰς ὅταν μεγαλώσῃ ὀλίγον καὶ γείνη ἀνάγκη νὰ τοποθετηθῇ, χάριν σπουδῆς, εἰς τὸ μοναστήριον ἐν ᾧ ἐσπούδασε καὶ ἡ ταλαίπωρος μήτηρ τῆς.

Ὁ Βρις ἠσθάνθη ὡσεὶ καταρρέον τὸ ἐκ χάριτος ὠραῖον μέγαρον, ὅπερ εἶχε κατασκευάσει ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτοῦ κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς τῆς ἐπισκέψεως αὐτοῦ. Καλῶς ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος αἱ μετὰ τῆς πενθερᾶς, κρατούσης τὴν θυγατέρα, αὐτοῦ σχέσεις, δὲν θὰ ἦσαν διάφοροι τῶν μετὰ τῆς μητρός αὐτοῦ, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ἡ πενθερὰ αὐτοῦ ἐπαρουσίαζε τὰ πράγματα μετὰ ἐξωτερικοῦ λίαν χαρίεντος. Προσβληθεὶς ἐν τῇ φιλοτιμίᾳ αὐτοῦ, ἰδὼν ἐμπαιχθεῖσαν τὴν εὐπιστίαν αὐτοῦ ἠγέρθη.

— Ὅθ' ὁμιλήσωμεν περὶ ὄλων αὐτῶν ἀργότερον, εἶπεν. Ἐν τούτοις ἡ εὐμένεια ὑμῶν κατέστησεν ἥττον πικρὸν δι' ἐμέ τὸ δυσχερὲς διάβημά μου καὶ σπεύδω εὐχαρίστως νὰ σὰς εὐχαριστήσω.

— Ὅθ' μὲ κάμητε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ συνδειπνήσωμεν; ἠρώτησεν ἡ κ. Ρουβεραϊ.

— Λυποῦμαι πολὺ διότι δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ, ἀπήντησεν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ εὐρεθῶ ἀπόψε μάλιστα εἰς Παρισίους, ἄλλως τε θὰ ἦτο πολὺ ἀργὰ καὶ διὰ τὸν Ἐδμόνδον, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Πινὸν μετὰ τοῦ Ζαφρέ. Μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ κρούσω τὸν κώδωνα;

Ἐδόθησαν διαταγαὶ νὰ ἐτοιμασθῇ ἡ ἀμαξά, ἐν τῷ μεταξῷ δὲ ὁ Ριχάρδος ἀνῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, ἐν ᾧ ὁ Ἐδμόντος ἔπαιξε σοβαρῶς μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, μὲ ὕψος βασιλέως συγκαταβαίνοντος, νὰ συμπαίξῃ μετὰ τῶν θαλαμηπόλων αὐτοῦ. Ὁ Ριχάρδος περιεπτύξατο πολλάκις τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, μετὰ λύπης, ἐξικνουμένης μέχρις ἀπελπισίας, ἥς ὅμως οὐδὲν ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐπεφάνη ἔχνος, εἶτα κατῆλθε τὴν κλίμακα σιγῶν. Ὅταν ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς ἀμάξης ἔχων παρ' ἑαυτῷ τὸν υἱὸν του, ἐχαιρέτισε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ καὶ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ παράθυρον ἐκ τοῦ ὁποῦ ἡ Ὑβελίνην, ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς τροφοῦ, προσέκλινε πρὸς αὐτόν.

— Παπάκη! ἐκραζεν ἡ κόρη, καὶ ἡ καθαρὰ αὐτῆς φωνὴ ἀντήχησεν ὡς ὁ ἦχος κωδωνίσκου μετὰ τὴν ἐσπέραν. Ἄκτις τοῦ δύνοντος ἡλίου προσέβαλεν αὐτὴν καὶ περιέβαλε δι' ἐρυθροχρόσου στεφάνου, οὗτω δ' ἦν θελκτικωτάτη καὶ ἐφαίνετο ὡς αὐλόν τι ὄν, ὡς θεότης.

— Ὑγίαινε κόρη μου! εἶπε καὶ ἡ φωνὴ ἐκόπη ἐν πῶ λάρυγγι αὐτοῦ ἐξαίφνης, μὴ δυνάμενος δὲ ν' ἀρθρώσῃ λέξιν ἐμαστίγωσε τοὺς ἵππους.

Κατῆλθεν ἡ ἀμαξά τὴν δεινδροστοιχίαν, ἀμφοτέρωθεν σκιαζομένην διὰ μεγάλων πλατάνων. Ὁ Ἐδμόνδος λίαν ἐκπεπληγμένος παρετήρησεν ὅτι δις ἀνὰ μία σταγὼν ὕδατος κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ τοῦς πόδας αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρός του καλύπτοντος ἐπικαλύμματος. Ὁ Ριχάρδος, τὰ χεῖλη συνεσφιγμένα ἔχων, ἐφαίνετο πᾶσαν αὐτοῦ τὴν προσοχὴν καταναλίσκων εἰς τὸ νὰ ὀδηγῇ καλῶς τοὺς ἵππους.

— Ὅθ' εἶναι σταγόνες βροχῆς, ἐσκέψατο ὁ παῖς, ὅστις ὅμως ἠπατάτο διότι αἱ σταγόνες ἐκεῖναι ἦσαν δάκρυα. Ἡ πνευματικὴ κατάστασις τοῦ Βρις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρασταθῇ διὰ καταλλήλου λέξεως. Ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ ἐπεκράτει κυκεῶν ὀργῆς, ἐκδικήσεως, ἐνεργείας καὶ πρᾶξεων ἀποτόμων. Ἐνδύμυχος λύσσα ἐκυρίευν αὐτὸν κατὰ τῶν δύο ἐκείνων γυναικῶν, ἐκάστη πᾶν ὁποῖον ἤρπασε τὸ ἡμισυ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καὶ ἠρνεῖτο νὰ τὸν ἐπιστρέψῃ.

Ἐπέτρεπον αὐτῷ νὰ λάβῃ δευτέραν γυναῖκα, οὐχὶ ὅμως νὰ ἐπανίδῃ τὰ τέκνα του. Ἡδύνατο νὰ ἦναι σύζυγος, οὐχὶ ὅμως

καὶ πατήρ, — τοῦλάχιστον τῶν δύο τούτων τέκνων! Καὶ ὅμως τὰ ἡγάπα! Ἡγάπα αὐτά, πρὸ πάντων τὴν θυγατέρα του, ἐξ ὅλης ψυχῆς.

— Παπάκη, λέγει αἰφνης ὁ υἱὸς του κατόπιν μακρᾶς σκέψεως, πότε θὰ πᾶμε στὸ σπῆτί μας;

— Στὸ σπῆτί μας; ἐπανέλαβεν ὁ Ριχάρδος, εὐρεθεὶς ἐν δυσχερεστάτῃ θέσει ἐκ τῆς ἀπλουστάτης ἐκείνης ἐρωτήσεως. Ἐνθυμείσαι λοιπὸν τὸ σπῆτί μας;

— Ναί, ἀπάντησεν ὁ Ἐδμόνδος, στὸ Παρίσι μετὴν ἀδελφὴν μου. . . Καὶ προσεπάθει νὰ ἀναμνησθῶν χαρακτηριστικῶν τῆς μητρὸς του, ἅτινα ὅμως εἶχον ἐξαλειφθῆ ἐκ τοῦ νοῦ του. Εἶχον εἶπει αὐτῷ ὅτι εὕρισκετο ἐν τῷ οὐρανῷ, ἐπομένως δὲν ἠδύνατο νὰ συνταύτιση τὴν ἀνάμνησιν αὐτῆς πρὸς τὴν τοῦ οἴκου περὶ οὗ ὠμίλει, ἡσθάνετο ὅμως ὅτι ὁ ἀρχαῖος αὐτῶν οἶκος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ ἐστέγαζε καὶ ἕτερον πρόσωπον, δὲν ἐνεθυμείτο ὅμως ποῖον. . . .

— Τὸ καυμένο τὸ παιδί μου! εἶπεν ὁ Βρίς μεγαλοφῶνως. Θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ σπῆτί μας, παιδί μου, θὰ ὑπάγωμεν, μείνε ἡσυχος, ἐπανέλαβε σφίγγων τοὺς ὀδόντας.

Ἡ ἀμαξία ἐκυλιέτο ταχέως ἐπὶ τῆς καλῆς ὁδοῦ, μολονότι δὲ δὲν ἦτο ἐξώρας, ἔνεκα ὅμως τῶν νεφῶν, τὸ λυκόφως ἐκάλυπτεν ἤδη τὸ δάσος διὰ φαιού χρώματος ἀνὰ μέσον τοῦ ὁποίου τὰ δένδρα ἐφαίνοντο μελάντερα.

— Ἄναψε τοὺς φανούς, Ζαφφέ, εἶπεν ὁ Ριχάρδος ἀνακόψας τοὺς ἵππους.

Ὁ ὑπηρέτης ἐπήδησε κατὰ γῆς καὶ ἔσπευσε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν, ἐνῶ δὲ προσεπάθει ν' ἀνάψῃ πυρεῖον σύρων αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ἐριούχου τῆς περιχειρίδος του.

— Ζαφφέ, λέγει αὐτῷ ἐξαπίνης ὁ κύριός του, ποία εἶναι ἡ ἰδική σου ἰδέα; Ξεύρεις ποῦ νυμφεύομαι;

Αὐθωρεί, τὸ ἀνὰ μέσον τῶν δακτύλων τοῦ Ζαφφέ καίον πυρεῖον ἐσθῆθη ὡσεὶ ἐφύσησεν ἐπ' αὐτοῦ. Ἐλαβε τότε νέον πυρεῖον, ἦναψεν αὐτὸ καὶ εἶτα τοὺς φανούς δι' αὐτοῦ, καθ' ὅλον δ' αὐτὸ τὸ διάστημα οὐδὲν εἶπεν· ὁ Ἐδμόνδος ἔστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐκπληξιν ἐκφράζον, πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ τι.

— Ὁ κύριος θὰ ξανανυμφευθῆ; εἶπεν ἐν τέλει ὁ Ζαφφέ ἀνάπτων καὶ τὸν ἕτερον φανόν. Θὰ εἰπῆ λοιπὸν ὅτι ὁ κύριος ἐσκέφθη ὅτι αὐτὸ θὰ ἦτο φρόνιμον, διότι ὁ κύριος πάντοτε σκέπτεται καὶ πράττει ὅ, τι εἶναι καλόν.

— Ἐλα, Ζαφφέ, ἄφησε κατὰ μέρος αὐτὸ τὸ τριτοπρόσωπον, διότι με κάμεις καὶ θυμόνω, εἶπεν ὁ Βρίς, καὶ ἀπάντησόν μοι ὡς θ' ἀπῆντας εἰς ἓνα ἴσον σου. Τί φρονεῖς σύ; θὰ κάμω καλὰ;

— Ἐγὼ φρονῶ, κύριε Ριχάρδε, ὅτι ἐάν ἡ νέα τὴν ὁποίαν θὰ νυμφευθῆτε ἔχει καλὴν καρδίαν, ὡς εἶναι πιθανόν, θὰ ἐκάμετε πιθανῶς ἀριστον ἔργον δι' αὐτὰ τὰ μικρά. . . Ἐάν ὅμως ἦτο τὸ ἐναντίον, θὰ ἦτο μέγα δυστύχημα.

— Ἐχει καλὴ καρδιά, Ζαφφέ εἶπε βραδέως ὁ Βρίς, βυθίζων, οὕτως εἶπεν τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ εἰς τοὺς τοῦ παιδικοῦ φίλου.

Οἱ φανοὶ καθίστων ζοφερώτερον τὸ σκότος, ἐφ' ᾧ ὁ Ἐδμόνδος ἐφοβήθη καὶ ἐνηγαλίσθη τὸν πατέρα του.

— Διατί εἶπες ὅτι θὰ ἦτο μέγα εὐτύχημα; ἠρώτησεν ὁ Ριχάρδος λαμβάνων τοὺς χαλινούς.

— Διότι. . . Δὲν εἴμπορῶ νὰ σᾶς πῶ αὐτὰ ἐδῶ, κύριε— ἀλλ' οὔτε ἀλλαχοῦ, ἄλλως τε, διότι δὲν εἶναι δική μου δουλειὰ, θὰ εἶναι ὅμως καλλίτερον δι' αὐτὸν τὸν μικρὸν νὰ ἀνατραφῆ ἀπὸ τὸν πατέρα του. . .

Καὶ σιγήσας ἐπήδησεν ὡς ἔλαφος ἐπὶ τῆς ἑδρας αὐτοῦ, ἐνῶ ὁ Βρίς ἐμαστίγου τοὺς ἵππους.

— Εἶπον αὐτὰ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς χαρακτῆρας, κύριε, ἐξηκολούθησεν ὁ Ζαφφέ τὸν ὁποῖον ὁ κρότος τῶν τροχῶν ἐνεθάρρυνε, διότι εἰξεύρετε ὅτι εἶναι δύσκολον διὰ γυναῖκα ν' ἀναθρέψῃ μόνη παιδα. . . ὅστις θὰ ἔχη χρήματα πολλὰ εἰς τὴν διάθεσίν του.

αἱ γυναῖκες ἔχουσι προδιάθεσιν εἰς τὸ ν' ἀγαποῦν πολὺ αὐτὰ τὰ παιδιά.

Ὁ Ζαφφέ εἶχε κλίνει ὀλίγον πρὸς τὰ ἐμπρὸς ὀμιλῶν, τὸ δὲ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν παρὰ τὸ τοῦ Ἐδμόνδου.

— Τότε λοιπὸν ἐπιδοκιμάζεις τὴν ἀπόφασίν μου, εἶπεν ὁ Ριχάρδος μετὰ πικροῦ μειδιήματος.

— Ἐάν ἡ κυρία ἔχῃ καλὴ καρδιά, ναί, κύριε Ριχάρδε. Ἐάν ὅμως ἔχῃ, τότε μὴ τὴν πάρετε. Πρέπει ὅμως ν' ἀγαπᾶ τὰ παιδιά, διότι ἄλλως θὰ εἶναι μέγα δυστύχημα. . .

— Αὐτὸ μοι τὸ εἶπες ἤδη, εἶπεν ὁ Βρίς σκωπτικῶς πως. . . Θὰ τὰ ἀγαπήσῃ, νὰ εἶσαι ἡσυχος. . . ἐάν ὅμως τῇ τὸ ἐπιτρέψουν.

Ἦδη ἐπλησίαζον εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν, ἐπειδὴ δὲ ὁ Βρίς παρετήρησεν ὅτι ἡ ἀμαξοστοιχία θὰ ἐβράδυνεν ἔτι, ἡλάττωσεν ὀλίγον τὴν ὄρμην τῶν ἵππων.

— Παπάκη, εἶπεν ὁ Ἐδμόνδος παρατηρῶν τὸν σταθμὸν, πᾶρὲ με μαζῆ σου!

— Νὰ σὲ πᾶρω ἕως στὸ Παρίσι, νὰ εἴμεθα μόνοι οἱ δύο; ἠρώτησεν ὁ Ριχάρδος καταληφθεὶς ὑπὸ παραδόξου συγκινήσεως.

— Ναί! στενοχωριῶμαι εἰς τὸ Πινόν, χωρὶς ἐσένα. Πᾶμε λοιπὸν καὶ οἱ δύο μας ἀπ' ἐδῶ.

— Κ' ἐγὼ; ἠρώτησεν ὁ Ζαφφέ γελῶν παταγωδῶς ὅπως συγκαλύψῃ τὴν συγκίνησιν αὐτοῦ.

— Καὶ σὺ ἔλα μαζῆ.

— Καὶ τ' ἄλογα; ἐπέμεινε λέγων ὁ ὑπηρέτης.

Ὁ Ἐδμόνδος ἔμεινε περιπεπλεγμένος καὶ ἀγνοῶν τί ν' ἀπαντήσῃ, ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ ἔτρεμε σύσσωμος. Προήρχετο τοῦτο ἄρ' γε ἐκ τῆς ὁρῶσους τῆς ἐσπέρας, ἢ ἦν ἀποτέλεσμα τῶν σκληρῶν συγκινήσεων τῆς ἡμέρας, ἢ τῆς σφοδρᾶς ἐπιθυμίας, ἣτις κατέλαβεν αὐτὸν ὅπως ὑπακούσῃ εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὸν ἀπαγάγῃ αἰφνης; Ἐάν δὲ τὸν ἀπῆγε τί ἦτο δυνατόν νὰ συμβῆ; Δὲν ἦτο δικαίωμα αὐτοῦ, ὡς πατρός; Δὲν ἦτο, πιθανῶς, καθήκον αὐτοῦ, κατόπιν ἐκείνων ὅσα ἐγνωστοποίησεν αὐτῷ ὁ Ζαφφέ;

Ἀμέσως ὅμως ὑπερενίκησεν ὁ τίμιος αὐτοῦ χαρακτῆρ καὶ ἡ εὐγένεια τοῦ χαρακτῆρος.

— Ὅχι μικρὲ μου, εἶπε, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σὲ πᾶρω μαζῆ μου, πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς Πινόν. Ζαφφέ, τύλιξέ τον καλὰ, δὲν ἔχεις τίποτε μαζῆσου διὰ νὰ τὸν σκεπάσῃς καλὰ;

— Ἰδοῦ, κύριε, εἶπεν ὁ ὑπηρέτης, ἐξάγων τὸ ἐπανωφόριον καὶ μάλλινον κάλυμμα διὰ τῶν ὁποίων περιετύλιξε τὸν παῖδα μέχρι τῶν ὠτων αὐτοῦ.

— Αἶ, τώρα πηγένετε εἶπεν ὁ Βρίς.

— Ὁ παπάκη, ὅταν ἔλθῃ τὸ τραῖνον.

— Ὅχι, ἀμέσως τώρα, ἀπάντησεν ἀποτόμως σχεδὸν ὁ Ριχάρδος. Ὁ πειρασμὸς τοῦ νὰ ἀπαγάγῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπήρχετο αὐτῷ τόσον σφοδρῶς, ὥστε ἡσθάνετο ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατο ν' ἀντιστῆ εἰς αὐτὸν οὐδ' ἐπὶ μίαν ἔτι στιγμὴν. Πηγαίνετε γρήγορα, εἶναι ἐξώρας. Ἐλα τώρα φίλησέ με, καλὰ καλὰ, καὶ στὰ δύο μάγουλα, κι' ἀπ' ἐδῶ. . . ἀκόμη. . . Ἄ! φθάνει, τώρα πηγαίνετε.

Οἱ ἵπποι ἀνεχώρησαν ὡς ἀστραπὴ βαινόντες πρὸς τὸ ἵπποστάσιον αὐτῶν, ἐνῶ ὁ Βρίς διὰ τῶν ὀφθαλμῶν παρηκολούθει τὴν ἐλαφρὰν ἀμαξάν, ἣτις ἐξηφανίζετο εἰς τὰ σκότη νομίζων ὅτι αὐτὴ συναπέφερε καὶ τεμάχιον τῆς καρδίας αὐτοῦ. Ἡ ἀμαξοστοιχία ἐφθασεν ἐν τῷ μεταξῷ.

— Καὶ ὅταν σκέπτομαι ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ οἱ ὅποιοι οὐδὲ κἄν φροντίζουν διὰ τὰ τέκνά των! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν εἰσερχόμενον εἰς διαμέρισμα ἀμαξῆς ἐν τῷ ὁποίῳ εὐτυχῶς ἔμεινε μόνος.

(Ἐκολουθεῖ).

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.